

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo finansija**

2023

**DOKUMENT OKVIRNOG
BUDŽETA ZA PERIOD 2024. - 2026.
GODINE**

SARAJEVO, JUNI 2023.

Lista skraćenica

Skraćenica	Puni naziv
BIH	Bosna i Hercegovina
BDP	Bruto društveni proizvod
BHAS	Agencija za statistiku BiH
BEPS	Inkluzivni okvir (Base Erosion and Profit Shifting- Erozija porezne baze i premještanje profita)
BPMIS	Informacioni sistem za planiranje i upravljanje budžetom
DOB	Dokument okvirnog budžeta
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
ECB	Europska centralna banka
EK	Evropska komisija
EU	Evropska unija
EUR	Euro
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FMF	Federalno ministarstvo finansija/finansija
FMO	Federalno ministarstvo odbrane
FZS	Federalni zavod za statistiku
FZZPR	Federalni zavod za programiranje razvoja
JP	Javno preduzeće
KM	Konvertibilna marka
MMF	Međunarodni monetarni fond
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
OMA	Odjeljenje za makroekonomske analize
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PJI	Program javnih investicija
ROB	Rodno odgovorno budžetiranje
SDU	Strana direktna ulaganja

Sadržaj:

Lista skraćenica	1
Sadržaj:	2
I. Rezime	4
1. Uvod u Dokument okvirnog budžeta FBiH za period 2024. – 2026. godine	7
1.1. Strateški okvir i ciljevi održivog rasta.....	8
2. Makroekonomski okvir	11
2.1. Međunarodno okruženje.....	11
2.1.1. Makroekonomske projekcije za područje eurozone	12
2.1.2. Makroekonomski pokazatelji u zemljama Zapadnog Balkana.....	13
2.2. Makroekonomska kretanja u BiH i Federaciji BiH u 2022. godini	14
2.2.1. Makroekonomska kretanja u BiH u 2022. godini	14
2.2.2. Makroekonomska kretanja u Federaciji BiH za period 2019. – 2022. godine...	16
2.3. Projekcije makroekonomskih kretanja u BiH za period 2023. – 2026. godine.....	21
2.4. Projekcije makroekonomskih kretanja u Federaciji BiH za period 2023. – 2026. godine.....	23
2.5. Rizici po makroekonomske projekcije	29
3. Porezna politika i politika prihoda.....	30
3.1. Javni prihodi u periodu 2024. - 2026. godine	32
3.1.1. Prihodi od indirektnih poreza	34
3.1.2. Prihodi od direktnih poreza	37
3.1.3. Doprinosi.....	41
3.1.4. Neporezni prihodi.....	41
3.1.5. Prihodi budžeta Federacije BiH.....	42
3.1.6. Rizici po ostvarenje plana prihoda.....	45
4. Upravljanje rashodima na nivou Vlade Federacije BiH	47
4.1. Politika javnih rashoda.....	47
4.1.1. Planirane mjere u periodu 2024. – 2026. godine.....	48
4.2. Opća struktura javnih rashoda i trendovi	50
4.3. Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2024. -2026. godinu	51
4.4. Tekući rashodi.....	54
4.4.1. Plate i naknade u javnom sektoru.....	54
4.4.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	56
4.4.3. Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	56
4.4.4. Kapitalni transferi.....	59

4.4.5. Kapitalna potrošnja.....	60
4.5. Budžeti i finansijski planovi nižih nivoa vlasti u Federaciji BiH	63
4.5.1. Budžeti gradova/općina u Federaciji BiH.....	64
4.5.2. Budžeti kantona u Federaciji BiH.....	65
4.5.3. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova.....	67
4.5.4. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH	68
4.6. Stanje duga u FBiH	70
4.6.1. Dug Vlade FBiH	73
4.7. Unutrašnji dug Vlade FBiH	74
4.7.1. Trezorski zapisi FBiH	75
4.7.2. Obveznice FBiH	76
4.7.3. Obaveze po osnovu računa stare devizne štednje	76
4.7.4. Obaveze po osnovu ratnih potraživanja.....	77
4.7.5. Obaveze za neizmirene plate i naknade zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i dobavljača.....	77
4.7.6. Projekcija otplate unutrašnjeg duga.....	77
4.8. Vanjski dug u FBiH	78
5. Budžetski prioriteti za period 2024. - 2026. godine	81
5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine	82
5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika.....	84
5.2.1. Budžetske Instrukcije broj 1 za period 2024. – 2026. godine	84
5.2.2. Analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika	85
5.3. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH	86
5.3.1 Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje	86
5.3.2 Inicijative za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja.....	88
5.4. Gornje granice rashoda budžetskih korisnika Vlade Federacije BiH za period 2024. – 2026. godine po sektorima.....	89
5.4.1. Opće javne usluge.....	90
5.4.2. Javni red i sigurnost	90
5.4.3. Ekonomske usluge	90
5.4.4. Zaštita životne sredine	91
5.4.5. Stambeni i zajednički poslovi	91
5.4.6. Zdravstvo	91
5.4.7. Rekreacija, kultura i religija	91
5.4.8. Obrazovanje	91
5.4.9. Socijalna zaštita	91
II. Popis tabela i grafikona	97

I. Rezime

Dokument okvirnog budžeta predstavlja preliminarni nacrt budžeta, koji ima za cilj da osigura veći stepen fiskalne odgovornosti i održivosti, te da kvalitetno ispuni socijalne i ekonomske potrebe građana. Izrada DOB – a FBiH 2024. – 2026. g. temelji se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i prognozi prihoda i rashoda, a što je utvrđeno u Smjernicama ekonomske i fiskalne politike FBiH 2024. – 2026. g.

Usporavanje privredne aktivnosti i visoka inflacija obilježje je globalne ekonomske slike u 2022. godini. No, uprkos globalnim šokovima, energetske krizi, inflatornim pritiscima, zabilježeni realni rast BDP – a u Federaciji BiH od 3,9% viši je od očekivanog. Godišnja inflacija na nivou entiteta iznosila je 14,9%, a efekti inflacijskih udara smanjili su kupovnu moć stanovništva sa najsnažnijim odrazom na građane sa niskim primanjima. Trend kretanja prosječnih plata upozorava na snižavanje realnog dohotka, pa stoga i smanjenje individualne potrošnje kao najznačajnije komponente BDP – a. Broj nezaposlenih lica bilježi značajan pad u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat smanjene stope sudjelovanja na tržištu rada. Vanjskotrgovinska razmjena ostvarila je značajan rast, ali kao rezultat nominalnog povećanja tj. pod utjecajem cjenovnih efekata.

Posljedice energetske krize uzrokovale su snažne inflacijske udare na globalnom nivou, sa posebnim odrazom na europsko područje zbog teritorijalne izloženosti. Prema podacima Eurostata, inflacija u Sjedinjenim Američkim Državama iznosila je 8%, u EU i eurozoni iznosila je 9,2% i 8,4% respektivno. Zanimljivo je da su neke zemlje Europske unije premašile bosanskohercegovačku stopu inflacije od 14% kao što su Češka, Mađarska i neke Baltičke zemlje.

I u srednjoročnom periodu u BiH je očekivano daljnje usporavanje rasta, ali ne i ulazak u recesiju. Prema projekcijama Svjetske banke očekivana stopa realnog rasta BDP – a u 2023. g. je 2,5%, te projiciranog blagog povećanja realnog rasta u 2024. g. od 3% i 2025. g. od 3,5%.

Prema projekcijama Europske komisije očekuje se daljnje usporavanje svjetske ekonomije tako da procijenjeni rast BDP – a u 2023. g. u svijetu iznosi 2,8%, a 2024. g. 3,1%. U Europskoj uniji i eurozoni očekuje se još jače sniženje rasta zbog blizine ratnih dešavanja, tako da u 2023. g. procijenjene vrijednosti realnog rasta BDP – a iznose 1% i 1,1%, a projicirane vrijednosti u 2024. g. za EU 1,7%, a eurozonu 1,6%.¹

Procjenjuje se da će prethodno navedene okolnosti dovesti do nižeg rasta BDP-a i u Federaciji BiH u odnosu na prethodni period, odnosno procjenjuje se rast od 2,3% u

¹ European Commission; European Economic Forecast; Spring 2023; May 2023.

2023. g., a u narednom srednjoročnom periodu od 2024. - 2026. g. uslijed očekivnog smirivanja situacije prosječna stopa realnog rasta BDP – a od 3,3%.²

U narednom srednjoročnom periodu naglasak poreznih politika biti će na iznalaženju rješenja koja podržavaju održiv i inkluzivan razvoj Federacije BiH. Mjere fiskalne politike u periodu 2024. – 2026. godine temeljiti će se na izmjenama poreznih politika i donošenju novih javnih politika vezanih za sljedeće segmente:

- Smanjenje opterećenja rada;
- Suzbijanje neformalne ekonomije;
- Administrativno unapređenje pružanja javnih usluga;
- Kontinuirano unapređenje koordinacije i fiskalne odgovornosti između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH.

Ukupan nivo naplate konsolidovanih javnih prihoda u 2022. godini iznosio je 11.166,3 mil. KM i viši je za 12,2% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna naplata poreznih prihoda ostvarila je najviši rast od 16,4%, te je iznosila 5.546,5 mil. KM. Ukupni prihodi obaveznih socijalnih doprinosa iznosili su 4.401,2 mil. KM, što predstavlja rast od 12,7%, dok su ukupni neporezni prihodi ostvarili pad od 4,6% i iznosili su 1.218,6 mil. KM.

Pripremljene srednjoročne projekcije prihoda zasnovane su na postojećim poreznim politikama, te se u tekućoj godini očekuje ukupno ostvarenje javnih prihoda u Federaciji BiH u iznosu od 12.238,9 mil. KM, što pretpostavlja rast od 9,6% u odnosu na prethodnu godinu. Uz očekivani prosječni ekonomski rast na godišnjem nivou od 3% u periodu 2024. – 2026. godine, pretpostavlja se da bi prosječna stopa rasta naplate ukupnih javnih prihoda u Federaciji BiH mogla iznositi 6,9%.

Ostvareni ukupni prihodi budžeta Federacije BiH u 2022. godini iznosili su 4.765,4 mil. KM, i u odnosu na prethodnu godinu viši su za 10%. U strukturi prihoda budžeta Federacije BiH u 2022. godini, najveće učešće činili su prihodi od doprinosa 51,6%, zatim porezni prihodi 40,1%, te neporezni prihodi sa učešćem od 8,3%. Očekivani nivo prihoda u Budžetu FBiH u 2023. godini iznosi 5.485,1 mil. KM i viši je za 15,1%. U narednom periodu 2024. - 2026. godini, prosječna očekivana godišnja stopa rasta ukupnih prihoda budžeta Federacije BiH iznosi 5,2% (2024: 5,5%; 2025: 4,6% i 2026: 5,6%).

Planiranje finansijskih sredstava u postupku pripreme i izrade Budžeta FBiH za 2024. godinu, usmjereno je ka finansiranju rashoda i izdataka koji su utemeljeni na zakonskoj osnovi, kao što su servisiranje duga, plate, naknade i doprinosi, penzije, transferi za boračku populaciju, socijalne kategorije i zdravstveni sektor. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH biti će usmjerena i na praćenje negativnih posljedica inflacije, te u slučaju potrebe i na donošenje mjera za poboljšanje kupovne moći stanovništva, sa naglaskom na ugrožene kategorije stanovništva.

Federalno ministarstvo finansija načinilo je napredak u postupku implementacije programskog budžeta, tako da se do kraja tekuće godine očekuje nabavka i instalacija

² Projekcije su izrađene na temelju projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH iz marta 2023. i projekcija međunarodnih institucija (MMF – a i Svjetske banke iz aprila 2023., te Europske komisije iz februara 2023.)

nove softverske aplikacije kako bi model programskog budžetiranja u potpunosti mogao biti realizovan i primjenljiv na nivou Federacije BiH počev od budžetskog ciklusa za 2024. godinu.

Prioriteti Vlade FBiH u narednom srednjoročnom periodu jesu kreiranje poslovnog ambijenta, te poticanje i rast investicija. Prioritetne aktivnosti biti će podržane kroz izdvajanje većih iznosa sredstava za finansiranje infrastrukturnih projekata; nastavak izgradnje autocesta i brzih cesta, kao i unapređenje avio i željezničkog saobraćaja Federacije BiH.

Nadalje Vlada FBiH će nastaviti sa poduzimanjem mjera na maksimalnoj racionalizaciji troškova javne uprave, unapređenju nadzora nad trošenjem javnih sredstava, aktivnim politikama na tržištu rada te povezivanjem obrazovanja i tržišta rada, postepenom prelasku na zelenu i kružnu ekonomiju, digitalnoj transformaciji industrije i malih i srednjih preduzeća, reformi tržišta energije i transporta, zaštiti prirodnih resursa (posebno u oblasti zaštite šumskog fonda i vodnih dobara), unapređenju sistema socijalne zaštite te harmonizaciji propisa iz oblasti prava socijalne zaštite idr.

Planirana javna potrošnja u 2023. godini iznosi 6.725,8 mil. KM, a od toga najviši iznos od 5.160,4 mil KM odnosi se na tekuće i kapitalne transfere. Ukupna potrošnja za naredni trogodišnji period projicira se u iznosima od: 6.886,3 mil. KM 2024., 6.903,2 mil. KM u 2025. i 7.048,6 mil. KM u 2026. godini.

Na dan 31.12.2022. godine ukupan dug u Federaciji BiH iznosio je 6.475,01 mil. KM. Od toga iznos od 5.410,5 mil. KM odnosi se na vanjski dug, a iznos od 1.064,52 mil. KM na unutrašnji dug. U odnosu na dan 31.12.2021. godine ukupni dug je manji za 50,66 mil. KM. Vanjski dug Federacije BiH osiguran je za finansiranje infrastrukturnih projekata i budžetsku podršku i najvećim dijelom je ugovoren sa bilateralnim i multilateralnim finansijskim institucijama (Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Europska investiciona banka, MMF i dr.)

1. Uvod u Dokument okvirnog budžeta FBiH za period 2024. – 2026. godine

U Dokumentu okvirnog budžeta Federacije BiH (DOB - u) predstavljen je plan okvirnog budžeta FBiH za trogodišnje razdoblje, makroekonomske projekcije i okvirne projekcije budžetskih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka. Ovim dokumentom se utvrđuju gornje granice po budžetskim korisnicima za planiranje budžeta za naredne tri godine, na kojem se zasniva priprema i izrada godišnjih budžeta.

Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2024. – 2026. godine sastoji se od pet poglavlja:

- Uvod,
- Makroekonomski okvir,
- Porezna politika i politika prihoda,
- Upravljanje javnim rashodima na nivou Vlade FBiH i
- Budžetski prioriteti za period 2024. – 2026. godine i gornje granice rashoda budžetskih korisnika za naredni srednjoročni period.

1.1. Strateški okvir i ciljevi održivog rasta

Strateški pravac i smjer kretanja Bosna i Hercegovina je odredila potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zajedno sa šest zemalja iz regije Zapadnog Balkana. Zamlje potpisnice Sporazuma obavezne su da postepeno prilagođavaju svoje zakonodavstvo pravnoj stečevini EU (acquis communautaire) i uspostavljaju zonu slobodne trgovine.

Bosna i Hercegovina stekla je status kandidata za članstvo u EU 15. decembra 2022. godine, što je donijelo nove obaveze i zahtijeva veći angažman u radu svih nivoa vlasti u BiH. Kako bi se stekli uvjeti za otvaranje pregovora o pristupanju EU, BiH mora provesti 14 ključnih prioriteta iz 4 oblasti: demokratije/funkcionalnosti, vladavine prava, osnovnih prava i reforme javne uprave.

Provođenje ključnih prioriteta koji su uvjet za otvaranje pregovora o pridruživanju EU podrazumijeva ne samo donošenje nego i dosljedno provođenje strategija i planova. Praćenje europskih kretanja i viši stepen uključivanja u vanjske tokove, neophodni su kako bi se daljnji proces pristupanja EU uspješno nastavio.

Energetski poremećaji sa kojima je suočena Europska unija usmjerili su težište europskih politika na iznalaženje rješenja za prevazilaženje energetskih problema. Razvoj globalnih dešavanja nametnuo je brzu promjenu europskog energetskog sistema, te u središte pozornosti nametnuo provedbu REPowerEU plana za smanjivanje ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima i brz i učinkovit napredak zelene tranzicije.

Europska unija je još razvijanjem strategije za postizanje održive ekonomije pod nazivom Europski zeleni plan nastojala pretvoriti klimatske i okolišne izazove u prilike i šanse. Strategijom su obuhvaćeni svi sektori privrede a posebno transport, energetika, poljoprivreda, održavanje i izgradnja zgrada te industrija (proizvodnja čelika, cementa, tekstila i hemikalija). U sklopu ovog plana razvijen je i Zeleni plan Europske unije za Zapadni Balkan kojeg su podržali svi predstavnici zemalja iz regiona.

Zeleni plan Europske unije za Zapadni Balkan predstavlja strategiju razvoja koja podupire prelazak tradicionalnih ekonomskih modela u održivu ekonomiju. Glavni cilj ove strategije jeste potaknuti dugoročni ekonomski oporavak regiona i harmonizaciju sa EU praksama. Strategijom je obuhvaćeno pet prioriternih oblasti:

- Dekarbonizacija (klima, energija, mobilnost),
- Kružna ekonomija,
- Smanjenje zagađenja vode, zraka, tla,
- Održiva proizvodnja hrane i ruralnih područja,
- Zaštita i oporavak biodiverziteta.

Bosna i Hercegovina je u skupini zemalja potpisnica Ugovora o uspostavi energetske zajednice (EnC)³ sa Europskom unijom čime se omogućava stvaranje najvećeg

³ Ugovor stupio na snagu 01. jula 2006. g. i važi do jula 2026. g.; Ugovorne strane: EU i 8 zemalja (Bosna i Hercegovina, Albanija, Crna Gora, Kosovo, Makedonija, Moldavija, Kosovo i Srbija)

internog tržišta na svijetu za električnu energiju i plin. Primarni su ciljevi Energetske zajednice kreiranje stabilnog i jedinstvenog regulatornog okvira koji osigurava pouzdano snabdijevanje energentima, privlačenje investicija u sektore električne energije i prirodnog plina, jačanje konkurencije na regionalnom nivou i korištenje ekonomije obima, razvoj alternativnih pravaca opskrbe plinom i poboljšanja stanja u okolišu uz primjenu energetske efikasnosti i korištenje obnovljivih izvora. Zaključivanjem Ugovora BiH se obavezala na preuzimanje dijelova *acquisa* EU i uredbi EU iz područja: električne energije, plina, obnovljivih izvora energije, energetske efikasnosti, nafte, okoliša, konkurencije, statistike i infrastrukture. Implementacija *Acquisa* Energetske zajednice o zaštiti okoliša zahtijeva provedbu odgovarajućih direktiva EU, te je sačinjen Nacionalni plan za smanjenje emisija⁴.

Europska unija je razvila makroregionalne strategije koje predstavljaju politički koncept zemalja lociranih u istoj regiji, te im na taj način omogućava pronalaženje rješenja za zajedničke probleme kao i bolje iskorištavanje zajedničkih resursa. Pored toga, značaj ovog vida saradnje je u tome što je otvoren ka trećim zemljama koje još nisu formalne članice zajednice, te na taj način osnažuju veze sa Europskom unijom.

Do sada su sačinjene i usvojene četiri makroregionalne strategije Europske unije. Bosna i Hercegovina sudjeluje u dvije od ukupno četiri razvijene strategije i to:

- Strategija EU za dunavsku regiju;
- Strategija EU za jadransku i jonsku regiju.

Strategija EU za dunavsku regiju usmjerena je na povezivanje i jačanje regije, očuvanje okoliša, te izgradnju prosperiteta. Strategija EU za jadransku i jonsku regiju ima za cilj da putem pametnog, održivog i uključivog rasta potiče rast u regiji te privredni i socijalni napredak.

Provođenje razvojnih politika u svijetu stavlja naglasak na održivi razvoj, te je s tim u vezi usvojen Program globalnog razvoja 2030.⁵ na čiju provedbu se i Bosna i Hercegovina obavezala. Model održivog razvoja podrazumijeva postepeno stvaranje ravnoteže između privrednih, društvenih i okolišnih zahtjeva. Za provedbu Programa globalnog razvoja 2030. sačinjen je Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH⁶, a što predstavlja plan za stvaranje bolje i održive budućnosti za cijeli svijet.

Strategijom razvoja Federacije BiH za 2021. – 2027.⁷ definisani su razvojni ciljevi Federacije BiH, te su utvrđeni prioriteti za svaki postavljeni cilj.

Donesena su četiri strateška cilja koja usmjeravaju razvoj Federacije BiH:

- I. Ubrzan ekonomski razvoj;
- II. Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj;
- III. Resursno efikasan i održiv razvoj;
- IV. Transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor.

⁴ National Emission Reduction Plan (NERP)

⁵ Program usvojen na konferenciji UN – a o održivom razvoju; New York, USA; 25. septembar 2015.

⁶ 32. sjednica Vijeća ministara BiH; 08.04.2021.

⁷ 256. Sjednica Vlade Federacije BiH od 18.02.2021. g.

Precizirana su i tri akcelaratora koji daju značajan doprinos rastu produktivnosti i socioekonomskom razvoju: inovacije i digitalizacija, otvaranje i razvoj preduzeća te finansijski sistem i javne finansije.

Ključnu ulogu u procesu europskih integracija ima javna uprava, a njena reforma obaveza je iz Sprazuma o stabilizaciji i pridruživanju te jedan od preduslova za uspješnu integraciju BiH u Europsku uniju. Kako je upravljanje javnim finansijama jedan od nosećih stubova reforme javne uprave, Vlada FBiH je donijela je Strategiju reforme upravljanja javnim finansijama Federacije BiH za period 2021. – 2025. Značaj ove strategije je i u tome što podržava dijalog sa EU o reformskim prioritetima za ovu oblast i omogućava efikasnije korištenje sredstava pretprijetne pomoći EU. Strategija je osmišljena kroz 6 stubova koji pokrivaju ključna područja sistema javnih finansija: fiskalni okvir, javni prihodi, planiranje i budžetiranje, izvršenje budžeta, interna kontrola i eksterna revizija.

Strateški okvir za naredni period sadržan je u Programu ekonomskih reformi Federacije BiH 2023. – 2025.⁸ U PER – u FBiH 2023. – 2025. donesen je makroekonomski okvir i okvir fiskalne politike za srednjoročno razdoblje, te program sveobuhvatnih strukturnih reformi. Kako je za realizaciju razvojnih ciljeva neophodno uklanjanje prepreka koje onemogućavaju zemlju da razvije svoje potencijale, provođenje strukturnih reformi nameće se kao prioritet. U programu je navedeno 13 područja strukturnih reformi, te su za svako područje donesene mjere koje je neophodno provesti za njihovu realizaciju.

Strukturne reforme u periodu 2023. - 2025. obuhvataju:

- I. Upravljanje javnim finansijama;
- II. Zelenu tranziciju;
- III. Digitalnu transformaciju;
- IV. Poslovno okruženje i smanjenje sive ekonomije;
- V. Istraživanje, razvoj i inovacije;
- VI. Reformu ekonomskih integracija;
- VII. Reformu tržišta energije;
- VIII. Reformu tržišta transporta;
- IX. Poljoprivredu, industriju i usluge;
- X. Obrazovanje i vještine;
- XI. Zapošljavanje i tržište rada;
- XII. Socijalnu zaštitu i inkluziju;
- XIII. Zdravstvenu zaštitu.

U centru svjetske pozornosti su konsekvence krize sa negativnim odrazom na ekonomiju, međutim putevi ka iznalaženju rješenja vode prema čistijem energetskom sistemu koji doprinosi stvaranju ravnoteže između privrednih i okolišnih zahtjeva. Koliko god da posljedice krize imaju negativan utjecaj na ekonomiju, energetska kriza predstavlja svojevrsnu prekretnicu ka energetskom sistemu koji će imati pozitivne efekte na okoliš, klimatske promjene i u konačnici na zdravlje ljudi.

⁸ 354. Sjednica Vlade Federacije BiH; 16.03.2023. g

2. Makroekonomski okvir

U ovom dijelu prezentirani su makroekonomski pokazatelji pojedinačnih država i regija značajnih za BiH, te pokazatelji rasta na globalnom nivou. Zatim slijedi analiza i prezentacija pokazatelja BiH i Federacije BiH sa projekcijama i rizicima po projekcije za naredni period.

Makroekonomski indikatori bitan su faktor u izradi ovog dokumenta, budući da su srednjoročne politike i planovi prezentirani u ovom dokumentu temeljeni na razvoju ekonomije i budućih ekonomskih kretanja.

2.1. Međunarodno okruženje

Ukidanjem pandemijskih ograničenja i postepenim otvaranjem privreda u 2021. godini javljaju se veći zahtjevi za energentima, posebno naftom zbog pojačanog transporta. Istovremeno, rastu geopolitičke tenzije koje prerastaju u oružani sukob uzrokujući snažne privredne šokove u Europskoj uniji i okruženju. Poremećaji na tržištu energenata postaju krucijalan problem Europske unije, te su stoga i sve politike usmjerene na iznalaženje rješenja za energetske probleme.

Narušavanje ravnoteže na energetskom tržištu ishodilo je prvenstveno snažnim rastom cijena energenata, a naposljetku i rastom opće razine cijena. Inflacija cijena energije u Europskoj uniji dosegla je svoj maksimum u jesen 2022. g. sa stopom od preko 40%.⁹ Budući da obje sukobljene zemlje imaju važnu ulogu u svjetskoj proizvodnji hrane, otvaranjem ratnog sukoba dolazi do porasta cijena prehrambenih proizvoda, pa je i to doprinijelo rastu indeksa rasprostranjenosti inflacije. Zbog problema u opskrbi dolazi do enormno visokih cijena plina sa snažnim odrazom na rast cijena drugih energenata, posebno električne energije, a što je imalo negativne učinke na ostale sektore privrede, prije svega na industriju. Euro je u prethodnoj godini oslabio za 6%¹⁰ u odnosu na američki dolar, pa je i deprecijacija eura pridonijela inflatornim pritiscima u EU i euro zoni.¹¹

Unatoč globalnim privrednim poremećajima, trenutna energetska kriza mogla bi postati historijska prekretnica ka čistijem i sigurnijem energetskom sistemu budući su sve politike i planovi Europske unije usmjereni ka rješenjima koja izlazak iz krize vide u obnovljivim izvorima energije. Pristupi izlazu iz energetske krize uglavnom se svode na dva rješenja: jedno je povećanje opskrbe energijom iz alternativnih izvora posebno opskrbno obnovljivih, a drugo je smanjenjem zahtjeva i potreba za energijom, racionalizacijom i potpunijim iskorištavanjem postojećih resursa.

⁹ European Central Bank; Macroeconomic projection; March 2023.

¹⁰ Nominalni efektivni kurs tokom godine ostao je stabilniji (+0,8%)

¹¹ European Central Bank; Macroeconomic projection; March 2023.

2.1.1. Makroekonomske projekcije za područje eurozone

U 2022. godini dolazi do globalnog usporavanja rasta. Očekuje se nešto jača privredna aktivnost na globalnom nivou u drugom dijelu 2023. godine u odnosu na prva dva kvartala. Ponovno otvaranje Kine nakon pandemije trebalo bi povoljno utjecati na globalnu privredu, no predviđa se relativno ograničen globalni rast tokom projiciranog razdoblja.

Procjene koje se odnose na rast realnog BDP – a u EU i eurozoni do kraja 2023. godine pod utjecajem su trenutne napetosti na finansijskim tržištima. Ukoliko dođe do smirivanja pomenutih napetosti, uz rast realnog dohotka i inostrane potražnje očekuje se rast realnog BDP – a. U 2024. i 2025. godini bi trebalo doći do stabiliziranja rasta na nivou pretpandemijskog prosjeka, uz rješavanje problema u opskrbnim lancima i slabijim inflatornim pritiscima. Usporavanje inflacije bi trebalo dovesti do oporavka realnog raspoloživog dohotka i potrošnje, te pozitivnog utjecaja na privredni rast. Ipak, ponovno uspostavljanje ravnoteže na tržištu energenata u srednjoročnom periodu pod velikim je znakom pitanja.

U tabeli ispod teksta prikazane su procijenjene i projicirane stope realnog rasta za naredni srednjoročni period za svijet i za najznačajnije vanjskotrgovinske partnere Bosne i Hercegovine.

Tabela 2.1. Pregled procijenjenih i projiciranih stopa realnog rasta za period 2022. – 2024.

Država/Regija	2022	Projekcije		Izvor
		2023	2024	
Svijet	3,4	2,8	3	IMF; April 2023
Svijet	3,3	2,8	3,1	EC; May 2023
EU	3,7	0,7	1,6	IMF; April 2023
EU	3,5	1	1,7	EC; May 2023
Eurozona	3,5	0,8	1,4	IMF; April 2023
Eurozona	3,5	1,1	1,6	EC; May 2023
Emerging and developing Europe	0,8	1,2	2,5	IMF; April 2023
Hrvatska	6,2	1,6	2,3	EC; May 2023
Hrvatska	6,3	1,7	2,3	IMF; April 2023
Crna Gora	6,4	3,2	3	IMF; April 2023
Sjeverna Makedonija	2,2	1,4	3,6	IMF; April 2023
Srbija	2,3	2	3	IMF; April 2023
Austrija	5	0,4	1,1	IMF; April 2023
Austrija	5	0,4	1,6	EC; May 2023
Njemačka	1,8	-0,1	1,1	IMF; April 2023
Njemačka	1,8	0,2	1,4	EC; May 2023
Italija	3,7	0,7	0,8	IMF; April 2023
Italija	3,7	1,2	1,1	EC; May 2023

Izvor: IMF: World Economic Outlook; April 2023; EC: Economic Forecast, May 2023.

2.1.2. Makroekonomski pokazatelji u zemljama Zapadnog Balkana

Unatoč nepovoljnim globalnim kretanjima, ekonomije zemalja Zapadnog Balkana pokazale su se otpornim. Ostvareni rast vođen je potražnjom, domaćom potrošnjom te u nekim zemljama investicijama. Procijenjena vrijednost realnog rasta BDP – a u 2022. godini iznosi 3,2% i niža je za 4,6 p.p. u odnosu na postpandemijsku 2021. godinu. U tabeli ispod teksta prikazane su procijenjene i projicirane stope realnog rasta BDP – a za naredni srednjoročni period za svaku zemlju iz regije posebno.

Tabela 2.2. Stope rasta realnog BDP – a; zemlje Zapadnog Balkana

Država	2022e	2023f	2024f	2025f
Albanija	4,8	2,8	3,3	3,3
Bosna i Hercegovina	4	2,5	3	3,5
Kosovo	3,5	3,7	4,4	4,2
Sjeverna Makedonija	2,1	2,4	2,7	2,9
Crna Gora	6,1	3,4	3,1	2,9
Srbija	2,3	2,3	3	3,8
ZB6	3,2	2,6	3,1	3,5

Izvor: World Bank Group, Western Balkans, No. 23, Spring 2023

e – estimate (procjena); f – forecast (prognoza, predviđanje)

Mjerena indeksom potrošačkih cijena inflacija je na nivou regije iznosila je 11,8% u 2022. godini što predstavlja najviši nivo u proteklih 20 godina. Vrhunac inflacije u većini zemalja dosegnut je pred kraj 2022. godine, a u tekućoj godini vidljivi su pokazatelji njenog stišavanja. Ipak procijenjena vrijednost za 2023. godinu relativno je visoka i iznosi 7%. U nastavku dokumenta dat je tabelarni pregled stopa inflacije po zemljama regiona.

Tabela 2.3. Inflacija potrošačkih cijena (%); zemlje Zapadnog Balkana

Država	2022e	2023f	2024f	2025f
Albanija	6,7	4	3,5	3
Bosna i Hercegovina	14	5	2,1	1,9
Kosovo	11,6	6	3,3	2,5
Sjeverna Makedonija	14,2	9,1	3	2
Crna Gora	13	7,9	4	2,8
Srbija	11,9	8,2	4	3,5
ZB6	11,8	7	3,4	2,9

Izvor: World Bank Group, Western Balkans, No. 23, Spring 2023

Srednjoročni izgledi za ekonomije Zapadnog Balkana su pozitivni, pod uvjetom provođenja strukturnih reformi te ubrzanja procesa zelene tranzicije i ulaganja u oblast energetske efikasnosti. Shodno Zelenoj agendi za Zapadni Balkan energetska efikasnost se mora uvrstiti u buduće odluke o politikama i ulaganjima u područje energetike.

2.2. Makroekonomska kretanja u BiH i Federaciji BiH u 2022. godini

2.2.1. Makroekonomska kretanja u BiH u 2022. godini

Nepovoljne globalne okolnosti uz izražene inflacijske pritiske, potresle su i stavile u nezavidan položaj i najsnažnije europske ekonomije. Europska unija i dalje snažno ovisi o uvozu fosilnih goriva, posebno plina. Svoje izvore iz kojih nabavlja plin konitnuirano diverzificira što zahtijeva nova ulaganja. Iako BiH spada u skupinu zemalja na koju su trendovi negativnih globalnih kretanja imali indirektan utjecaj, negativni učinci zbog energetske problema kojim su izloženi neki od naših najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera, nisu mogli izostati.

Unatoč gore rečenom rast u Bosni i Hercegovini pokazao se viši od očekivanog. Prema prvim procjenama Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine¹², Bosna i Hercegovina je u 2022. godini ostvarila realni BDP prema rashodovnom pristupu u visini od 37,5 mlrd. KM, te je u odnosu na prethodnu godinu ostvarila realni rast od 4%. Analiza komponenti BDP – a ukazuje na znatan rast domaće potrošnje na godišnjem nivou od 4,9%, dok rast bruto investicija iskazuje tendenciju usporavanja u odnosu na rast od prošle godine.

Prema revidiranim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine¹³ indeks fizičkog obima ukupne industrijske proizvodnje u 2022. g. viši je u odnosu na prethodnu godinu za 0,9%. Najviši rast na godišnjem nivou ostvaren je u proizvodnji kapitalnih proizvoda 7,8%, a najviši pad zabilježen je u proizvodnji energije od 7%¹⁴. Analiza strukture fizičkog obima industrijske proizvodnje prema klasifikaciji djelatnosti KD 2010 ukazuje da je rast ostvaren isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u prerađivačkoj industriji od 3,9%, budući da područja rudarstva i proizvodnje energije bilježe negativne predznake (-3,3% i -8,3%).

U 2022. godini broj zaposlenih osoba povećao se za 2,3% (broj zaposlenih žena povećao se za 4,8%) u odnosu na prethodnu godinu. Najviši rast zabilježen je u oblasti informacija i komunikacija od 9,4%, a najviši pad je zabilježen u oblasti poslovanja nekretninama od 7,2%. Broj nezaposlenih osoba u 2022. godini pao je za 8%, (broj nezaposlenih žena pao je za 7,3%) u odnosu na prethodnu godinu.¹⁵

Prosječna mjesečna isplaćena neto plata iznosila je 1.122 KM i viša je za 12,5% u odnosu na prethodnu godinu. Najviši rast od 28% zabilježen je u oblasti administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti. Prosječna isplaćena bruto plata u 2022. iznosila je 1.723 KM i viša je u odnosu na prethodnu godinu za 11,7%.¹⁶

¹² BHAS: Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, kvartalni podaci, od 30.03.2023. g. (prema lančano povezanim vrijednostima u cijenama 2015.)

¹³ BHAS: Revidirani podaci, mjesečni indeksi industrijske proizvodnje za BiH za 2022., Br:1A; 10.03.2023.

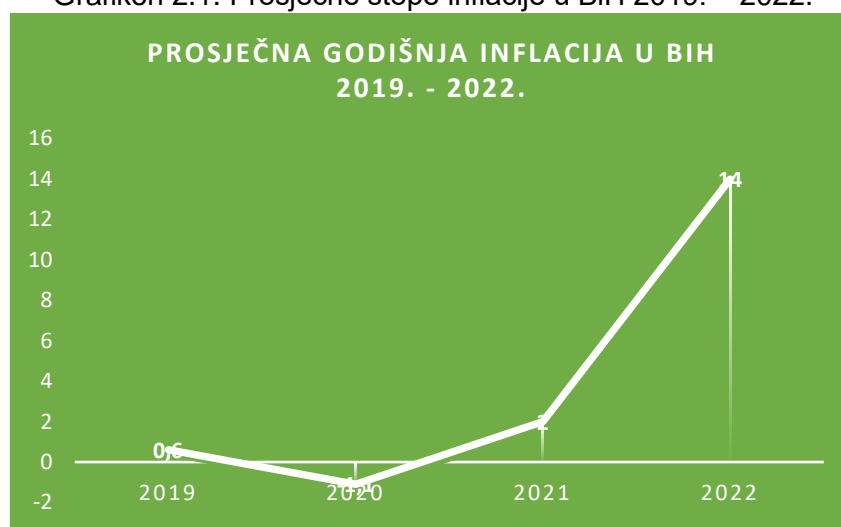
¹⁴ Indeks obima industrijske proizvodnje izraženi prema GIG agregatima.

¹⁵ BHAS; Demografija i socijalne statistke; Registrovana nezaposlenost, decembar 2022.; Br:12; 20.02.2023.

¹⁶ BHAS; Demografija i socijalne statistke; Prosječne mjesečne isplaćene bruto plate zaposlenih u 2022.g. po obračunskom periodu (drugo polugodište); Br: 2; 20.02.2023.

Prosječna godišnja inflacija u 2022. godini iznosila je 14%. Posmatrano prema namjeni potrošnje, prosječne stope inflacije u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježile su najviši rast u odjeljcima prijevoza od 25,4% i hrane i bezalkoholnih pića od 21,4%. Pad je zabilježen u odjeljku odjeće i obuće (indeks potrošačkih cijena u BiH po COICOP odjeljcima i grupama).¹⁷ Analiza pokazatelja indeksa potrošačkih cijena po pojedinim odjeljcima upućuje da inflacija najviše pogađa građane na niskim primanjima budući da im primarni dio dohotka odlazi upravo na proizvode sa najvišim indeksom rasta. Ispod teksta grafički su prikazane prosječne stope inflacije u BiH 2019. – 2022.

Grafikon 2.1. Prosječne stope inflacije u BiH 2019. – 2022.

Izvor: BHAS; Obrada FMF

U 2022. godini ukupna vrijednost izvoza iznosila je 17,9 mlrd. KM i viša je za 25,9% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna vrijednost uvoza za istu godinu iznosila je 28,6 mlrd. KM i viša je za 32,6%. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 62,8% i niža je za 3,3 p.p u odnosu na prethodnu godinu. Ovakav rast rezultat je cjenovnih efekta te predstavlja nominalna povećanja. Najznačajniji izvozni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine u 2022. godini su Hrvatska, Njemačka i Srbija, a uvozni Italija Srbija i Njemačka.¹⁸

Deficit tekućeg računa unutar bilance plaćanja Bosne i Hercegovine u 2022. godini iznosio je 2.044,71 mil. KM i bilježi povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 1.121,5 mil. KM¹⁹ što predstavlja najviši zabilježeni deficit u proteklom desetljeću. Prema podacima Centralne banke BiH²⁰ vrijednost ukupnih tekućih transfera u 2022. godini iznosila je 4.954,80 mil. KM i viša je za 598,0 miliona KM u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnih tekućih transfera, na novčane doznake iz inostranstva u 2022. godini odnosi se 3.579,61 mil. KM, a ostali tekući transferi iznose 1.375,19 mil. KM.

¹⁷ BHAS; Indeks potrošačkih cijena u BiH u 2022.; Tematski bilten 09; Sarajevo 2023.

¹⁸ BHAS; Ekonomske statistike; Statistika robne razmjene s inozemstvom, januar – decembar 2022.; Br: 12; 20.01.2023.

¹⁹ CBBH; Balance of Payment Statistics.

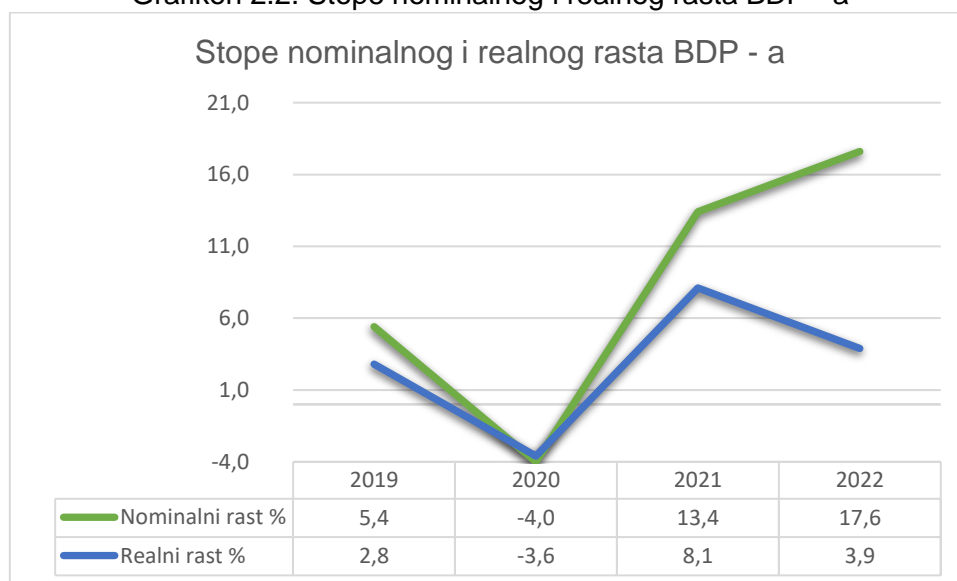
²⁰ CBBIH; Vijesti i obavještenja; 03.04.2023.

2.2.2. Makroekonomska kretanja u Federaciji BiH za period 2019. – 2022. godine

Nepovoljni demografski trendovi prisutni kroz više desetljeća na prostoru Federacije BiH, postaju sve veći problem. Smanjivanje broja stanovnika izuzev niske stope nataliteta, uzrokovano je i izrazito visokim stepenom migracija. Posebno je zabrinjavjući podatak da zemlju najviše napuštaju pripadnici mlađih dobnih skupina i to visokoobrazovani stručni kadar. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku²¹ procijenjena vrijednost broja stanovnika Federacije BiH u 2022. godini iznosila je 2.156.846, a od toga broj aktivnog stanovništva²² iznosio je 825.577. Ovakvi trendovi stanovništva prisutni na teritoriji FBiH, začajan su faktor koji negativno djeluje kako na razvoj društva tako i na privredni rast.

Prema prvoj procjeni Federalnog zavoda za statistiku, procijenjena vrijednost BDP FBiH u 2022. godini iznosi 22,9 mlrd²³ KM (za četiri kvartala u 2022. g.) i bilježi realni rast od 3,9% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći doprinos rastu BDP – a (prema područjima djelatnosti KD BiH 2010) ostvaren je u oblastima informacija i komunikacija od 13,3 %, zatim trgovini na veliko i malo; popravaku motornih vozila i motocikala; prijevozu i skladištenju te hotelijerstvu i ugostiteljstvu od 7,8%. Pad bilježi jedino oblast poljoprivrede, šumarstva i ribolova 0,8%. Ispod teksta dat je grafički prikaz stopa nominalnog i realnog rasta BDP – a za period 2019. – 2022.

Grafikon 2.2. Stope nominalnog i realnog rasta BDP - a

Izvor FZS; Obrada FMF

²¹ FZS; Procjena ukupnog broja stanovnika u Federaciji BiH, 2022; Broj 14.2.1.; Sarajevo, 31.08.2022.

²² Pod aktivnim stanovništvom podrazumijeva se radno sposobno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni)

²³ FZS; Tromjesečni bruto domaći proizvod, IV tromjesečje 2022.; Lančano povezane vrijednosti u cijenama 2015; Br: 10.3.4.; Sarajevo 31.03.2023.

U nastavku dokumenta dat je grafički prikaz BDP – a po glavi stanovnika za period 2019. – 2022, a tabelarno su predstavljene vrijednosti nominalnog i realnog BDP - a za isti period.

Grafikon 2.3. BDP po glavi stanovnika 2019. – 2022.

Tabela 2.4. Nominalni i realni BDP FBiH 2019. – 2022.

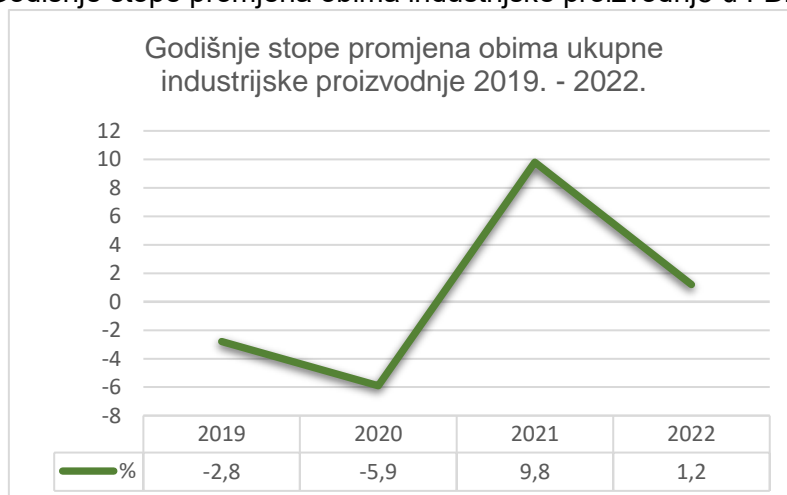
Godina	hilj KM/000 KM	
	Nominalni GDP	Realni GDP*
2019	23.179.128	22.606.524
2020	22.255.014	22.351.283
2021	25.229.765	24.068.525
2022 ¹	29.680.816	26.201.281

Simbol (1) - predstavlja procijenjenu vrijednost
 Simbol (*) – u cijenama prethodne godine

Izvor: FZS; Obrada FMF

Ukupan obim industrijske proizvodnje u FBiH u 2022. g. bilježi rast od 1,2%. Ako posmatramo strukturu industrijske proizvodnje prema djelatnosti KD BiH 2010 evidentno je da je ukupan rast industrijske proizvodnje zasnovan na prerađivačkoj industriji gdje je zabilježen rast od 4,7%. Naime, rudarstvo i proizvodnja energije bilježe pad (od 6% i od 11,7%).²⁴ Linijski dijagram ispod teksta prikazuje godišnje stope promjena obima ukupne industrijske proizvodnje 2019. – 2022.

Grafikon 2.4. Godišnje stope promjena obima industrijske proizvodnje u FBiH 2019. – 2022.

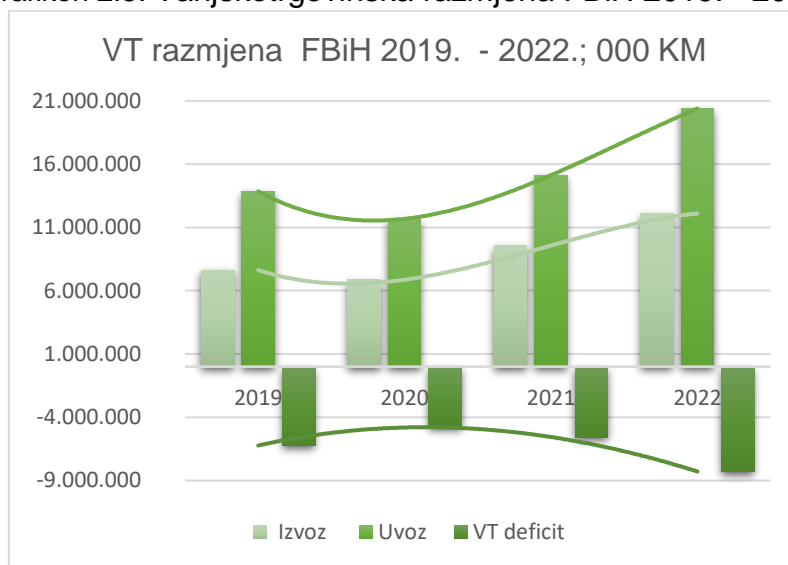

Izvor: FZS; Obrada FMF

²⁴ FZS: Revidirani podaci, indeksi obima industrijske proizvodnje za 2022. godinu; Broj 9; Sarajevo, 03.03.2023.

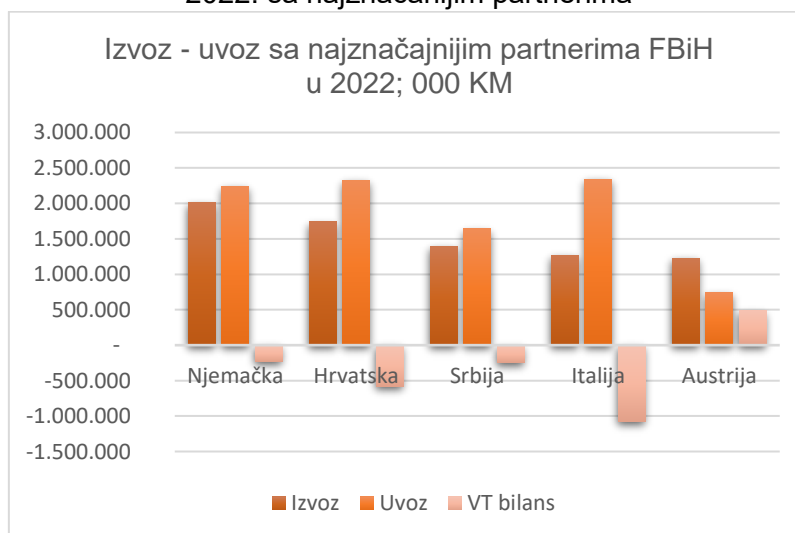
U 2022. godini zabilježen je značajan rast vrijednosti u vanjskotrgovinskoj razmjeni Federacije BiH. Ukupan izvoz u FBiH iznosio je 12,1 mlrd. KM, a ukupan uvoz 20,4 mlrd. KM. Na godišnjem nivou izvoz je porastao za 26,5%, a uvoz za 34,8%. Zabilježeni vanjskotrgovinski deficit iznosio je 8,3 mlrd. KM, a pokrivenost uvoza izvozom iznosi 59,4% i manja je u odnosu na prethodnu godinu za oko 3,9 p.p.²⁵ Budući da 2022. godina bilježi visoki porast izvoznih i uvoznih cijena u odnosu na prethodnu godinu, ostvareni rast ne predstavlja samo rezultat ekonomskih aktivnosti nego i izraženih cjenovnih efekata. Najveći izvozni partneri Federacije BiH su Njemačka i Hrvatska, a uvozni Italija i Njemačka. U nastavku dokumenta grafički je predstavljen uvoz, izvoz i vanjskotrgovinski deficit Federacije BiH za period 2019. - 2022. i vanjskotrgovinski bilans sa najznačajnijim partnerima FBiH u 2022.

Grafikon 2.5. Vanjskotrgovinska razmjena FBiH 2019. - 2022.

Izvor: FZS; Obrada FMF

Grafikon 2.6. Vanjskotrgovinski bilans FBiH u 2022. sa najznačajnijim partnerima

Izvor: FZS; Obrada FMF

²⁵ FZS; Robana razmjena sa inozemstvom; broj: 16.1.12.; Objava 20.1.2023.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku prosječna godišnja inflacija u 2022. godini iznosila je visokih 14,9% uslijed negativnih dešavanja u svijetu.²⁶ U nastavku dokumenta grafički je prikazan trend kretanja potrošačkih cijena u FBiH 2019. – 2022. g.

Grafikon 2.7. Trend kretanja potrošačkih cijena 2019.-2022.

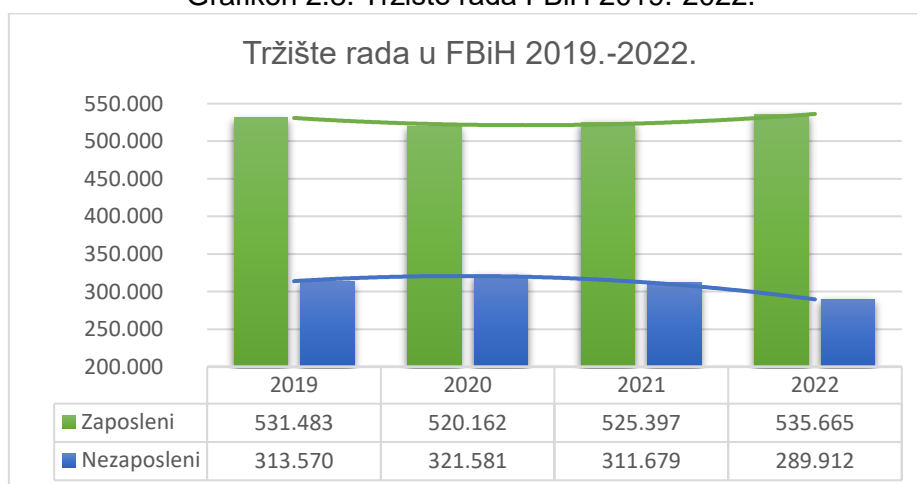

Izvor: FZS; Obrada FMF

Analiza indeksa potrošačkih cijena po odjeljcima klasifikacije lične potrošnje prema namjeni ukazuje da je najviši rast cijena zabilježen u oblasti prijevoza od 24,8%, te hrane i bezalkoholnih pića od 21,6%. Najznačajniji pad cijena zabilježen je u oblasti odjeće i obuće od 6,6%.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku²⁷ stopa registrovane nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2022. g. iznosila je 35,1% i manja je za 2,1 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. Prosječan broj nezaposlenih u 2022. godini izražen u apsolutnoj vrijednosti iznosio je 289.912 lica, od čega je 170.871 nezaposlenih žena. Broj zaposlenih osoba povećao se za 2%, a broj nezaposlenih pao je za 7% u odnosu na prethodnu godinu. Ispod teksta grafički je prikazano je tržište rada FBiH 2019. – 2022.

Grafikon 2.8. Tržište rada FBiH 2019.-2022.

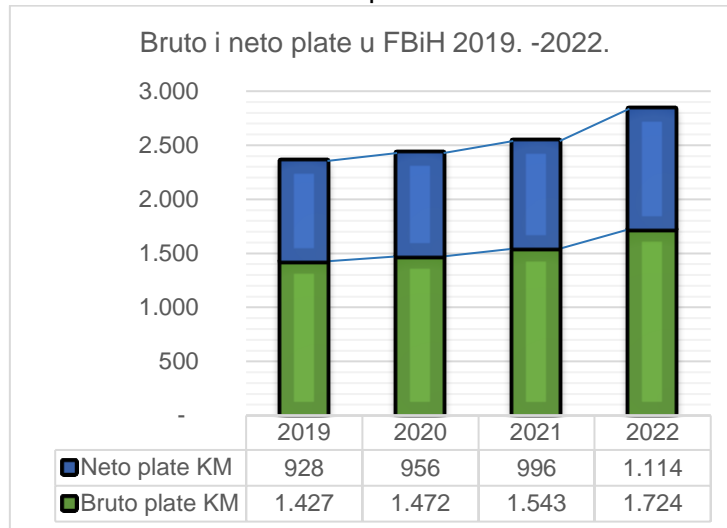
Izvor: FZS; Obrada FMF

²⁶ FZS: Indeksi potrošačkih cijena; Decembar 2023.: Broj: 7.1.12.; Sarajevo, 20.01.2023.

²⁷ FZS; Zaposleni i nezaposleni; Decembar 2022; Br: 8.2.12; Sarajevo, 16.02.2023.

Tržište rada posmatrano u segmentu plata ukazuje na neproporcionalan rast nominalnih i realnih stopa neto plaća, te na jaz koji se javlja između istih. Viši rast nominalnih stopa u odnosu na realne, negativn je pokazatelj sa lošim odrazom na kupovnu moć stanovništva. U nastavku izvještaja dat je grafički prikaz bruto i neto plata u apsolutnim vrijednostima za period 2019.- 2022. g²⁸

Grafikon 2.9. Bruto i neto plate u FBiH 2019. – 2022.

Izvor: FZS; Obrada FMF

²⁸ FZS; Prosječna mjesečna isplaćena neto i bruto plata zaposlenih po područjima KD 2010, decembar; Sarajevo, 16.02.2023; Broj: 8.01.12.

2.3. Projekcije makroekonomskih kretanja u BiH za period 2023. – 2026. godine

Prema projekcijama Svjetske banke²⁹ u Bosni i Hercegovini se u tekućoj godini očekuje niži rast privatne potrošnje i znatno usporavanje rasta u odnosu na višegodišnji prosjek sa stopom od 2,5%. Ovakva procjena, između ostalog rezultat je i očekivanog skromnog rasta izvoza zbog niskog rasta glavnih izvoznih tržišta Bosne i Hercegovine u EU. Projekcije su i za naredni srednjoročni period vrlo skromne te je Svjetska banka projicirala rast u BiH u 2024. godini 3%, a u 2025. 3,5%. U nastavku izvještaja ispod teksta dat je tabelarni pregled glavnih makroekonomskih indikatora u BiH, zvaničnih podataka za 2021. g., procijenjene vrijednosti za 2022. g. i projicirane vrijednosti za period 2023. – 2026.

Tabela 2.5. Makroekonomski pokazatelji BiH za period 2021. – 2026.

Indikator	Zvanični podaci	Procjena	Projekcije			
	2021		2022	2023	2024	2025
Nominalni BDP u mil KM	39.921	44.590	47.438	49.926	52.705	55.666
Nominalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	104,7	107,7	104,3	102,5	102,5	102,3
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	38.136	41.407	45.462	48.696	51.425	54.435
Realni rast u %	7,6	3,7	2,0	2,7	3,0	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	2	14	6,1	3,1	2,2	1,9
Potrošnja u mil KM	34.342	39.561	41.638	43.127	44.687	46.206
Realni rast u %	4,3	3,3	1,2	1,2	1,3	1,2
Vladina potrošnja u mil KM	7.536	8.402	8.822	9.114	9.387	9.669
Realni rast u %	3,1	2,8	1,2	0,8	0,5	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	26.806	31.159	32.815	34.013	35.300	36.537
Realni rast u %	4,6	3,4	1,3	1,3	1,6	1,3
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	8.367	9.431	9.991	10.539	11.345	12.232
Realni rast u %	4,8	5,3	4,0	3,6	5,7	6,3
Vladine investicije u mil KM	1.193	1.431	1.512	1.678	1.846	2.030
Realni rast u %	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	7.174	8.000	8.480	8.861	9.499	10.202
Realni rast u %	14,9	3,7	4,1	2,9	5,5	6,0
Uvoz u mil KM	21.084	27.940	29.630	31.743	34.023	36.905
Nominalni rast u %	26,7	32,5	6,1	7,1	7,2	8,5
Realni rast u %	20,5	18,8	4,7	5,7	5,7	5,9
Izvoz u mil KM	16.485	21.455	23.462	25.866	28.602	31.840
Nominalni rast u %	38,9	30,2	9,4	10,2	10,6	11,3
Realni rast u %	24,6	22,2	6,6	8,3	8,5	8,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	21,1	21,5	22,5	23,3	24,1
Bilans tekućeg računa u mil KM	-923	-2.045	-1.754	-1.442	-1.178	-1.090
Rast u %	-17,2	121,8	-16,1	-17,8	-18,3	-7,5
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,4	-4,7	-3,7	-2,9	-2,2	-2,0

Izvor: DEP: Dokument okvirnog budžeta; Makroekonomske projekcije 2024.–2026.; Mart 2023.

²⁹ World Bank Group; Western Balkans Regular Economic Report, Testing Resilience No. 23, Spring 2023.

Industrijska proizvodnja u BiH u 2022. godini zabilježila je skroman rast od 1,7% na godišnjem nivou, a podaci za početak 2023. godine nisu ohrabrujući. Naime, industrijska proizvodnja u prva četiri mjeseca tekuće godine bilježi oštar pad od 4,2%. Prema GIG – u pad je zabilježen u svim grupama izuzev kapitalnih proizvoda gdje je zabilježen blagi rast. Kretanje industrijske proizvodnje u narednom periodu ovisiti će o globalnim kretanjima, ali i o unutrašnjim politikama koje se odnose na provedbu reformskih mjera vezanih za unapređenje poslovnog ambijenta. Pod pretpostavkom pozitivnih kretanja u okruženju te uspješne implementacije reformskih mjera koje se odnose na unapređenje poslovnog ambijenta, prema projekcijama DEP – a Bosna i Hercegovina bi mogla ostvariti prosječnu godišnju stopu industrijskog rasta od 5%.³⁰

Broj nezaposlenih osoba u 2022. godini zabilježio je značajan pad od 8% na godišnjem nivou, te se trend pada nastavio i u tekućoj godini i iznosio je 5,4% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Projekcije vezane za tržište rada za srednjoročni period temelje se na očekivanom ekonomskom rastu, tj. obimu potražnje, trgovine i investicija. Očekivani broj zaposlenih lica trebao bi se realizovati kroz zapošljavanje u području trgovine i prerađivačke industrije koje su i do sada zapošljavale najveći broj lica. Uz poticajnu poslovnu klimu očekivano povećanje broja zaposlenih u srednjoročnom periodu iznosi 1,7% g/g uz uvećanje plata od 3,2% - 3,9% g/g.³¹

Nakon ubrzanog rasta inflacije u prva tri kvartala protekle godine, četvrti kvartal pokazuje znakove usporavanja. Trend usporavanja rasta inflacije nastavio se i u tekućoj godini te je za prva četiri mjeseca zabilježena inflacija na godišnjem nivou iznosila 11,2%. Najviši rast cijena ostvaren je u odjeljku hrana i bezalkoholna pića od 18,5% te rezijski troškovi od 13,9%. Prema prognozama ECB za 2023. godinu inflacija u eurozoni mogla bi znatno usporiti i iznositi 5,3% g/g uz niži rast cijena energenata. Niže cijene energenata smanjile bi proizvodne troškove te na taj način utjecale na pad potrošačkih cijena. Uz povoljne eksterne cjenovne indikatore i stabilne cijene komunalija u Bosni i Hercegovini u 2023. godini može se očekivati sporija inflacija u odnosu na prethodnu godinu od 6,1% g/g. Za naredni srednjoročni period, prema projekcijama DEP – a predviđa se silazni trend u kretanju inflacije, pod pretpostavkom povoljnih eksternih i internih uslova.³²

U 2022. godini zabilježene su visoke stope rasta u vanjskotrgovinskoj razmjeni, no interpretacija pokazatelja ukazuje da prikazane stope rasta predstavljaju nominalna povećanja, te da je rast uglavnom rezultat cjenovnih efekata, a ne rasta ekonomske aktivnosti. Podaci vezani za vanjskotrgovinsku razmjenu za prva četiri mjeseca tekuće godine u odnosu na isti period prethodne godine upućuju na pad izvoza od 1,8%, te na rast uvoza od 1,4%. Pokrivenost uvoza izvozom je 65,9%, a što je manje za 2,2 p.p. u odnosu na isti period prethodne godine.³³ Daljnje kretanje vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine ovisiti će o kretanju privredne aktivnosti te od epidemiološke situacije, kako u zemlji tako i u okruženju. Ipak, glavna odrednica kretanja vanjskotrgovinske razmjene u srednjem roku jeste situacija vezana za najznačajnije vanjskotrgovinske partnere Bosne i Hercegovine. Samo pod

³⁰ BHAS: Indeks obima industrijske proizvodnje u BiH, april 2023, 25.05.2023.

³¹ BHAS: Registrirana nezaposlenost, mart, 2023, 30.05.2023.

³² BHAS: Indeks potrošačkih cijena u BiH, april 2023, 25.05.2023.

³³ BHAS: Statistika robne razmjene sa inostranstvom, janura-april 2023, 22.05.2023.

pretpostavkom saniranja globalnih ekonomskih trendova koji imaju negativne efekte na vanjskotrgovinske partnere BiH, moguće je očekivati poboljšanje. Za period 2024. – 2026. g. prema projekcijama DEP – a, godišnja stopa rasta izvoza u 2024. g. mogla bi iznositi 8,3%, u 2025. g. 8,5%, te u 2026. g. 8,1%, u realnom smislu respektivno. U istom periodu očekuje se da će stope rasta uvoza biti niže u odnosu na izvozne te bi se kretale od 5,7% u 2024. i 2025. g. i 5,9% u 2026. g.³⁴

Ukupna strana direktna ulaganja u BiH u 2022. godini iznosila su 1,2 mlrd. KM (neto finansijska pasiva), što predstavlja oko 2,7% BDP – a. Pod utjecajem svjetskog trenda usporavanja ekonomije u 2023. godini očekuje se skroman rast SDU u BiH od 1,8% učešća u BDP–u. Međutim, započeta inflastrukturna ulaganja, trebala bi donijeti i značajna finansijska sredstva u narednom periodu. Također, prelazak na obnovljive izvore energije otvara nove mogućnosti u BiH kada je ova oblast u pitanju. U skladu sa Zelenim planom EU za Zapadni Balkan, već su počela ulaganja u hidroenergetske projekte, vjetroelektrane, solarne elektrane. Pored toga otvara se mogućnost za povlačenje sredstava iz europskih pretpripravnih fondova, tako da se očekuje oporavak stranih direktnih ulagnja u BiH u srednjoročnom periodu. Stoga bi u prosjeku SDU trebala dostići oko 1,9% BDP – a za period 2024. – 2026.³⁵

2.4. Projekcije makroekonomskih kretanja u Federaciji BiH za period 2023. – 2026. godine

Usporeni ekonomski rast i visoke stope inflacije trenutna su slika ne samo Federacije BiH i nego razvijenih europskih ekonomija. Inflatorni pritisci koji su pogodili bosanskohercegovačku privredu primarno su uvoznog karaktera i proističu iz rasta cijena energenata i sirovina na globalnom tržištu. Budući da efekte prelijevanja nije lako neutralizovati, daljnja kretanja inflacije u velikoj mjeri ovisiti će o vanjskim faktorima.

Projekcije rasta BDP - a koje je sačinilo Federalno ministarstvo finansija temelje se na projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH iz marta 2023. godine i projekcijama međunarodnih institucija (MMF-a i Svjetske banke iz aprila, Europske komisije iz februara 2023. god.)

U nastavku teksta je tabelarni prikaz nominalnog i realnog BDP-a FBiH i stopa rasta istih za razdoblje 2022. – 2026. god.

Tabela 2.6. BDP FBiH; procjena za 2022. g. i projekcije za razdoblje 2023. – 2026.

Indikator	Procjena		Projekcije		
	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Nominalni BDP u mil. KM	29.681	31.689	33.400	35.365	37.408
Nominalni rast u %	17,6%	6,8%	5,4%	5,9%	5,8%
Realni BDP u mil. KM	26.201	30.353	32.650	34.502	36.602
Realni rast u %	3,9%	2,3%	3,0%	3,3%	3,5%

Izvor: FMF

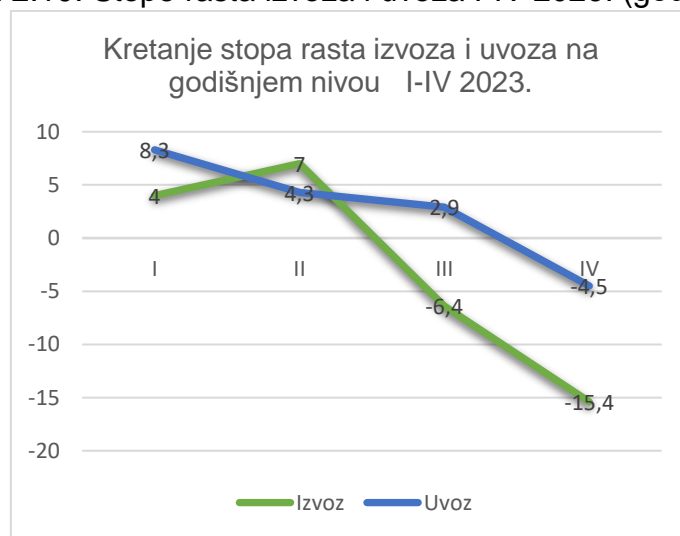
³⁴ DEP, makroekonomske projekcije 2024-2026; mart 2023

³⁵ DEP, makroekonomske projekcije 2024-2026; mart 2023

Unatoč brojnim globalnim izazovima, te nepovoljnoj situaciji glavnih vanjskotrgovinskih partnera Federacija BiH ostvarila je realni rast BDP – a u 2022. godini od 3,9% što predstavlja rast znatno viši od projiciranog. Kako je privatna potrošnja glavna značajka rasta bosanskohercegovačke privrede, a stamim tim i privrede Federacije BiH analiza posljednjih statističkih podataka ukazuje da bi efekti ove komponente na realni rast BDP –a Federacije BiH mogli imati nešto manji značaj u odnosu na prethodne godine. Doprinos privatne potrošnje pod utjecajem je tereta inflacije te se projicira manji utjecaj na rast realnog BDP–a. No, cilj je tokom nastupajućeg perioda ograničiti rast javne potrošnje i preusmjeriti sredstava na investicionu potrošnju, te bi se stoga i struktura rasta budućeg BDP–a mogla promijeniti. U tom slučaju investicije bi uz unapređenje poslovnog ambijenta mogle ostvariti značajan rast, te tim i veći doprinos očekivanom rastu BDP–a. U srednjoročnom razdoblju očekuje se da će javne investicije igrati značajniju ulogu u poticanju ekonomskog rasta. Izgradnja putne infrastrukture te energetski projekti u srednjoročnom vremenskom razdoblju znatno bi trebali povećati udio javnih investicija u strukturi BDP–a.

Vanjskotrgovinska razmjena u prethodnoj godini ostvarila je zanačajan rast, ali iskazan nominalno te više kao rezultat cjenovnih efekata nego ekonomske aktivnosti. Analiza trenda kretanja stopa rasta izvoza i uvoza u tekućoj godini upućuje na visoke stope rasta u prva dva mjeseca godine, te oštar pad u četvrtom mjesecu. U nastavku izvještaja ispod teksta linijskim dijagramom predstavljene su stope rasta izvoza i uvoza vanjskotrgovinske razmjene u periodu I-IV 2023. na godišnjem nivou.

Grafikon 2.10. Stope rasta izvoza i uvoza I-IV 2023. (godišnji nivo)

Izvor: FZS; Obrada FMF

Izvoz je u periodu januar – april 2023. g. pao za 3,4% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz u istom periodu porastao za 2,3%.³⁶ U tabeli ispod teksta prezentirane su stope rasta izvoza i uvoza za period januar – april 2023. g. u odnosu na isti period prethodne godine po područjima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010.

³⁶ FZS; Robna razmjena sa inostranstvom; Br: 16.1.4.; Sarajevo 22.05.2023.

Tabela 2.7. Stope rasta uvoza i izvoza I-IV 2023./ I-IV 2022. po područjima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

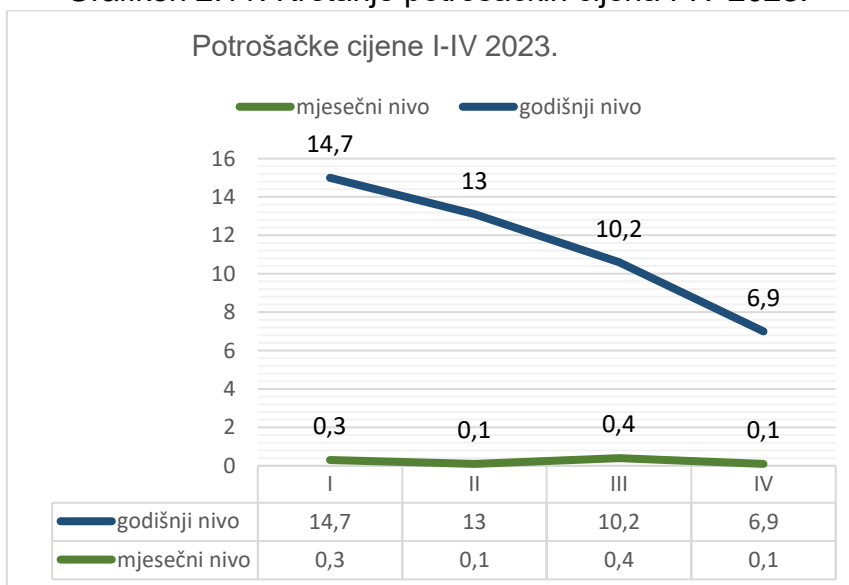
Izvoz uvoz po područjima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010	Izvoz %	Uvoz %
Poljoprivreda i šumarstvo	3,1	0,1
Vađenje ruda i kamena	162,2	1,1
Prerađivačka industrija	-0,3	2,4
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	-13,6	152,7
Ostalo	-36,9	-21,4

Izvor: FZS; Obrada FMF

Kretanje vanjskotrgovinske razmjene u srednjoročnom periodu pod utjecajem je mnogih faktora: privredne aktivnosti u zemlji, inflacije, epidemiološke situacije u zemlji i okruženju. Ipak, situacija vezana za poziciju najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera Federacije BiH odredit će trend kretanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni. Pod pretpostavkom saniranja globalnih trendova sa kojima se suočava svijet (energetska kriza, epidemiološka situacija, hidrološki uslovi) moguće je očekivati rast vanjskotrgovinske razmjene.

Potrošačke cijene u periodu januar – april 2023. g. bilježe rast od 11,1%³⁷ u odnosu na isti period prethodne godine. Kretanje inflacije u prva četiri mjeseca tekuće godine ukazuje na silazni trend kretanja u tekućoj godini. Linijskim dijagramom ispod teksta prikazane su stope rasta inflacije na godišnjem i mjesečnom nivou za period I-IV 2023.

Grafikon 2.11. Kretanje potrošačkih cijena I-IV 2023.

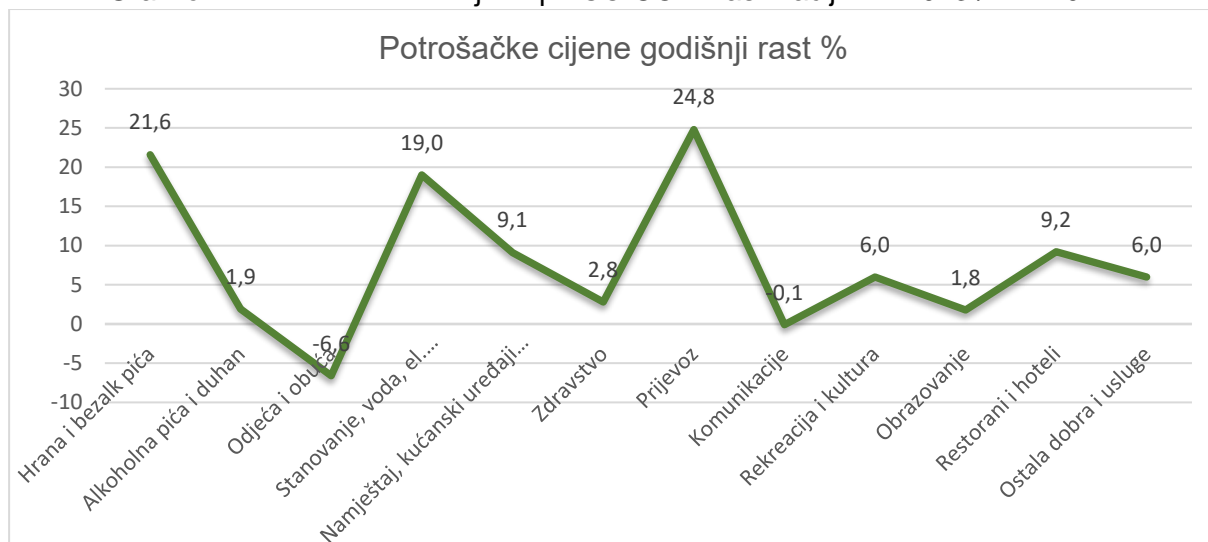
Izvor: FZS; Obrada FMF

Inflacija u BiH uvoznog je karaktera, a doprinos pojedinih odjeljaka ukupnoj inflaciji znatno se razlikuje. Cijene hrane i bezalkoholna pića, te režijskih troškova na području Federacije BiH imaju najznačajniji doprinos u ukupnom rastu potrošačkih cijena, a

³⁷ FZS: Indeksi potrošačkih cijena; April 2023; Br: 7.1.4., Sarajevo, 19.05.2023.

cijene odjeće i obuće te komunikacija bilježe pad. Rast cijena hrane i režijskih troškova ukazuje da inflacija više pogađa skupine stanovništva sa nižim prihodima budući da im glavni dio dohotka odlazi upravo na potrošnju ovih proizvoda. Analiza doprinosa pojedinih odjeljaka rastu inflacije za period I - IV 2023. g. u odnosu na isti period prethodne godine prikazana je grafikonom ispod teksta.

Grafikon 2.12. Potrošačke cijene po COICOP klasifikaciji I-IV 2023./ I-IV 2022.

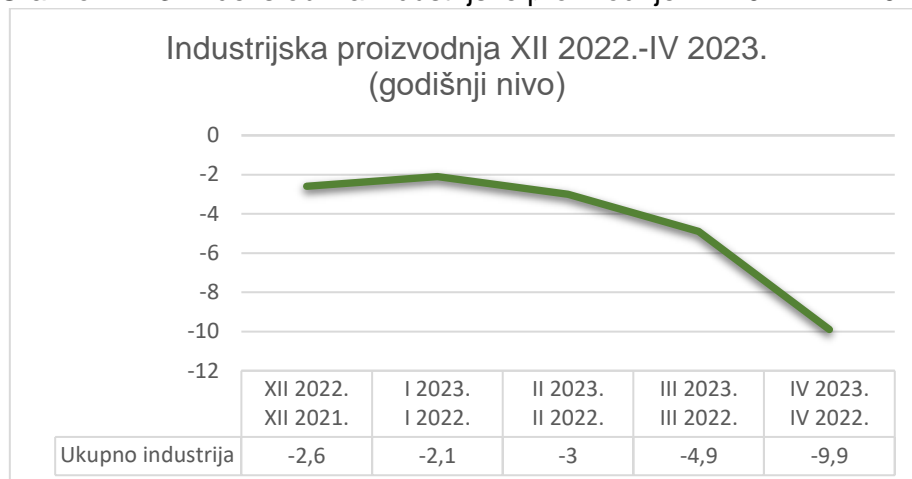
Izvor: FZS; Obrada FMF

Daljnje kretanje cijena ovisiti će o globalnim kretanjima vezanim za rat i energetska krizu. Ukoliko dođe do nižeg rasta cijena energenata, što bi utjecalo na snižavanje proizvodnih troškova, pad potrošačkih cijena realno je očekivan. Uz povoljne eksterne uslove te stabilne cijene komunalija, može se očekivati usporavanje inflacije u narednom srednjoročnom periodu.

Ukupna industrijska proizvodnja u FBiH za period I - IV 2023. g. bilježi pad od 5,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano prema GIG – u rast je zabilježen jedino u grupi trajni proizvodi za široku potrošnju 8,2%. Najsnažniji pad iskazan je u grupi energije od 9%³⁸, što je u određenoj mjeri rezultat cikličnog ponašanja na koji utječu faktori kao što su aktivnosti u industriji rudarstva, te klimatski uslovi. Očekuje se da će na daljnje kretanje industrijske proizvodnje u najvećoj mjeri utjecati kretanja u vanjskom okruženju, ali i implementacija reformskih mjera kao interni faktor. Strukturne reforme trebale bi doprinijeti stvaranju pozitivnog poslovnog ozračja, povećanju investicionih ulaganja, pokretanju novih kapaciteta, povećanju broja zaposlenih te jačanju konkurentne pozicije proizvođača. Pod pretpostavkom povoljnih uslova koji imaju utjecaj na ciklično ponašanje osjetljivih djelatnosti moguće je očekivati oporavak industrijske proizvodnje. U nastavku izvještaja dat je grafički prikaz tendencije kretanja indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje za period XII 2022. – IV 2023. g. na godišnjem nivou.

³⁸ Indeks obima industrijske proizvodnje, April 2023; Prvi rezultati; Br: 9.4.; Sarajevo 25.05.2023.

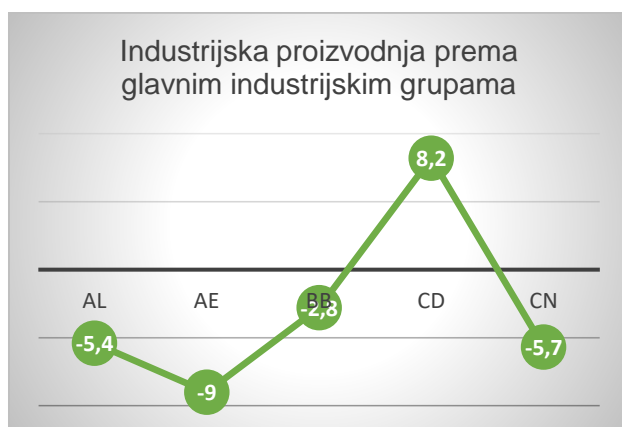
Grafikon 2.13. Indeks obima industrijske proizvodnje XII 2022. - IV 2023.

Izvor: FZS; Obrada FMF

Industrijska proizvodnja prema glavnim industrijskim grupama grafički je predstavljena linijskim dijagramom ispod teksta.

Grafikon 2.14. Industrijska proizvodnja po GIG – u 2009 I-IV 2023./I-IV 2022.

Izvor: FZS; Obrada FMF

Tabela 2.8. Agregati glavnih industrijskih grupa

GIG 2009	Oznaka
Intermedijalni proizvodi	AL
Energija	AE
Kapitalni proizvodi	BB
Trajni proizvodi za široku potrošnju	CD
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	CN

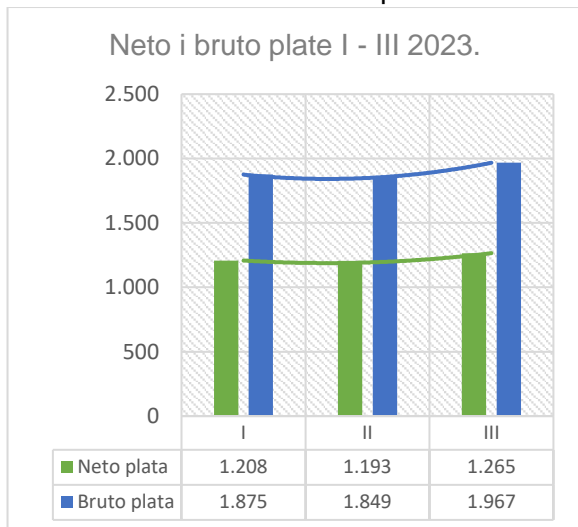
Trend kretanja zaposlenosti u tekućoj godini ukazuje na skroman rast koji je u mjesecu martu zabilježio 1%³⁹ u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Daljnje kretanje zaposlenosti na tržištu rada u FBiH ovisiti će o globalnim dešavanjima koja utječu na ekonomske aktivnosti u zemlji, privrednim aktivnostima i poslovnom okruženju. Loš odraz na tržište rada ima aktualna demografska slika populacije zbog visokog učešća starijih u ukupnoj strukturi stanovništva, te kontinuirano smanjivanje aktivnog stanovništva kroz migracije. Uz smirivanje negativnih ekonomskih i demografskih trendova te dosljedniju implementaciju strukturnih reformi i poboljšanje poslovnog ambijenta očekivan je umjeren rast zaposlenosti.

U prethodnoj godini zabilježen je snažan jaz između nominalnih i realnih stopa rasta neto plata, dok analiza tržišta rada u tekućoj godini bilježi smanjivanje istog. Snažnijim realnim rastom neto plaća od nominalnog u trećem mjesecu tekuće godine smanjen je

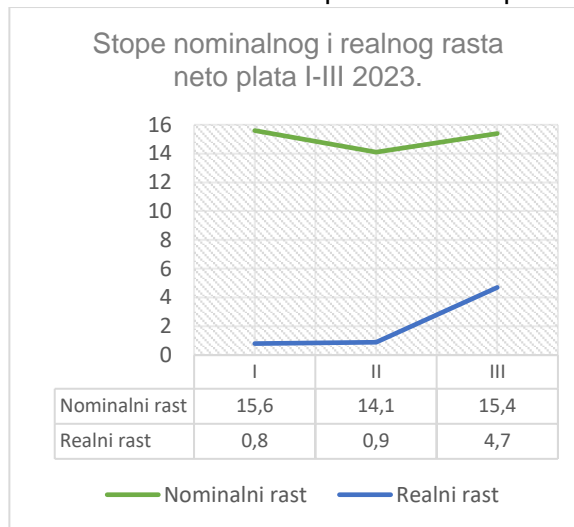
³⁹ FZS; Zaposleni, Mart 2023; Br: 8.2.3.; Sarajevo, 16.05.2023.

jaz, a što ima pozitivan utjecaj na kupovnu moć stanovništva. Uz povoljne eksterne faktore koji utječu na ekonomske aktivnosti u zemlji i povoljnu poslovnu klimu, u srednjoročnom periodu očekivan je rast zaposlenosti i plata. U nastavku je dat grafički prikaz tržišta rada tj. neto i bruto plata u tekućoj godini, te stopa nominalnog i realnog rasta neto plata za prva tri mjeseca tekuće godine.

Grafikon 2.15. Neto i bruto plate I-III 2023.

Grafikon 2.16. Stope rasta neto plata

Izvor: FZS; Obrada FMF

2.5. Rizici po makroekonomske projekcije

Geopolitička nestabilnost i dalje predstavlja glavni izvor rizika po načinjene projekcije, te je s toga i neizvjesnot povezana sa projekcijama na visokom nivou. Nastavak ratnih sukoba u Ukrajini produbio bi energetska krizu, nastavio slabljenje trgovine te u konačnici imao negativan odraz na svjetsku privrednu aktivnost. Efekti prelijevanja i dalje bi bili izraženi i imali bi negativan odraz na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu, te bi u konačnici rezultirali nižim stopama rasta BDP-a od projiciranih.

Na ostvarenje projekcija pored negativnih efekata prelijevanja iz inostranstva mogu utjecati i faktori vezani za kompleksnu administrativnu organizaciju Federacije BiH, složen sistem donošenja odluka, te spor tempo provođenja reformskih mjera. Nedosljedno provođenje reformskih mjera koje se odnose na unapređenje poslovnog ambijenta moglo bi rezultirati izostankom investicionih ulaganja kako domaćih, tako i stranih. Na taj način bi se eventualna kašnjenja u provođenju strukturnih reformi mogla negativno odraziti na ekonomsku aktivnost zemlje, njen privredni razvoj i rast.

Kao rizik po projekcije značajno je navesti i stabilnost u proizvodnji električne energije koji u znatnoj mjeri ovisi o hidrološkim prilikama. Naime, nepovoljne hidrološke prilike mogle bi se loše odraziti na ukupnu proizvodnju električne energije, a samim tim i na fizički obim industrijske proizvodnje.

Rizici u srednjoročnom periodu odnose se i na nepovoljnu demografsku strukturu stanovništva Federacije BiH, visoki procenat starijih u ukupnoj strukturi stanovništva i na migracije stanovništva iz BiH. Trend napuštanja domovine mladog i obrazovanog kadra prijeti jačom izražajnošću, a to bi imalo negativne efekte na tržište rada, zaposlenost, te socijalni i privredni razvoj i rast.

Rizici vezani za pandemiju iako u slabljenju još uvijek su prisutni, obzirom na mogućnost pojave novih sojeva koronavirusa. To bi opet moglo dovesti do ponovnog uvođenja pandemijskih ograničenja i disbalansa koje takva ograničenja stvaraju, te na taj način utjecati na rast niži od projiciranog.

3. Porezna politika i politika prihoda

Ovo poglavlje obuhvata srednjoročni plan mjera fiskalne politike, osvrta na dosadašnje tokove ostvarenja javnih prihoda u Federaciji BiH, revidirane projekcije prihoda za 2023. godinu i projekcije za period 2024. - 2026. godina.

Odgovorno upravljanje fiskalnom politikom stvorilo je prostor za brz ekonomski oporavak nakon svih izazova tokom protekle pandemije, što je rezultiralo značajnim rastom već tokom 2021. godine. Iako su se početkom 2022. godine novonastale složene međunarodne političke prilike vezane za ratna dejstva u Ukrajini reflektovale na globalne i domaće ekonomske tokove, prvenstveno kroz nagle inflatorne šokove, ekonomija Bosne i Hercegovine održala je stabilnost. Tako, zabilježeni ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2022. godini iznosi 3,7%⁴⁰.

Međutim, bez obzira na zadržanu ekonomsku stabilnost u proteklom periodu, imajući u vidu trenutna dešavanja na globalnom nivou, sa potpuno neizvjesnom dužinom trajanja i krajnjim ishodom po ekonomiju, donosioci javnih politika stavljeni su pred velike izazove. Imajući u vidu i srednjoročno i dugoročno suočavanje Bosne i Hercegovine, pa time i Federacije BiH, sa dodatnim izazovima poput promjene demografske slike, kao i značajnih i brzih transformacija u tehnologijama poslovanja, porezna politika u budućnosti mora ostati agilna.

U predstojećem srednjoročnom periodu, fokus poreznih politika će biti na rješenjima koja stvaraju čvrstu podlogu za održiv i inkluzivan razvoj i rast u Federaciji BiH. Svi učesnici reformskih procesa moraju biti spremni na donošenje brzih, pravovremenih, ciljanih fiskalnih i finansijskih mjera za ublažavanje posljedica visoke inflacije, uz zadržavanje čvrstog fiskalnog stava kod izrade koordiniranih srednjoročnih strategija za podršku održivosti budućem dugoročnom jačanju ekonomije.

Mjere fiskalne politike u periodu 2024-2026. godina primarno će se temeljiti na izmjenama poreznih politika i izmjenama i donošenju novih javnih politika vezanih za četiri najznačajnija segmenta:

(1) Smanjenje opterećenja rada, kroz izmjene pravnog okvira kojim je ustanovljeno oporezivanje dohotka i plaćanje obaveznih doprinosa, a na bazi dosadašnjih preliminarnih analiza utjecaja propisa na sve aktere: zaposlenike, poslodavce i budžete u koje se vrši uplata prihoda od ovih poreznih oblika.

(2) Suzbijanje neformalne ekonomije, kroz provedbu mjera podrške borbi protiv porezne evazije i razmjenom informacija „peer-review“ koja će započeti sredinom 2023. godine od strane Globalnog foruma, koji svojim djelovanjem, određuje i usmjerava porezne politike u svrhu adaptiranja međunarodnim standardima i pravilima. Nastavljaju se i aktivnosti na primjeni četiri BEPS⁴¹ minimalna standarda i to: *Akcija 5 – Štetne porezne prakse i okvir transparentnosti razmjene poreznih odluka; Akcija 6 – Prevencija zlouporabe poreznih ugovora; Akcija 13 – Dokumentacija o transfernim cijenama i izvještavanje po zemljama (CbC Report) i Akcija 14 – Procedura zajedničkog dogovaranja (MAP)*. Primjena navedenog će se nastaviti prema

⁴⁰ Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP): „Dokument okvirnog budžeta – Makroekonomske projekcije 2024-2026“, Mart 2023. godine

⁴¹ OECD Akcijski plan BEPS (Base Erosion and Profit Shifting - Erozijska porezne osnove i premještanje dobiti)

preporukama usmjerenim na Bosnu i Hercegovinu, a koje će u najvećoj mjeri utjecati na porez na dobit, kao porezni oblik.

Pored četiri BEPS minimalna standarda, od velikog je značaja *Akcija 1 – Digitalna ekonomija*, u čijem okviru se nastoji doći do globalnog rješenja u pogledu izazova proizašlih iz pitanja oporezivanja digitalne ekonomije, odnosno oporezivanja dobiti multinacionalnih kompanija. S toga, u narednom periodu očekuje se nastavak aktivnosti u izradi Multilaterarne konvencije i novog Multilaterarnog instrumenta, kao i razvoj modela normi, koje bi se ugradile u domaće zakonodavstvo.

(3) Administrativno unapređenje pružanja javnih usluga, kroz transformaciju Porezne uprave Federacije BiH u skladu sa najboljim praksama i iskustvima poreznih stručnjaka, kako bi se sve funkcije prilagodile bržoj adaptaciji savremenim IT tehnologijama i obezbijedio brži protok informacija.

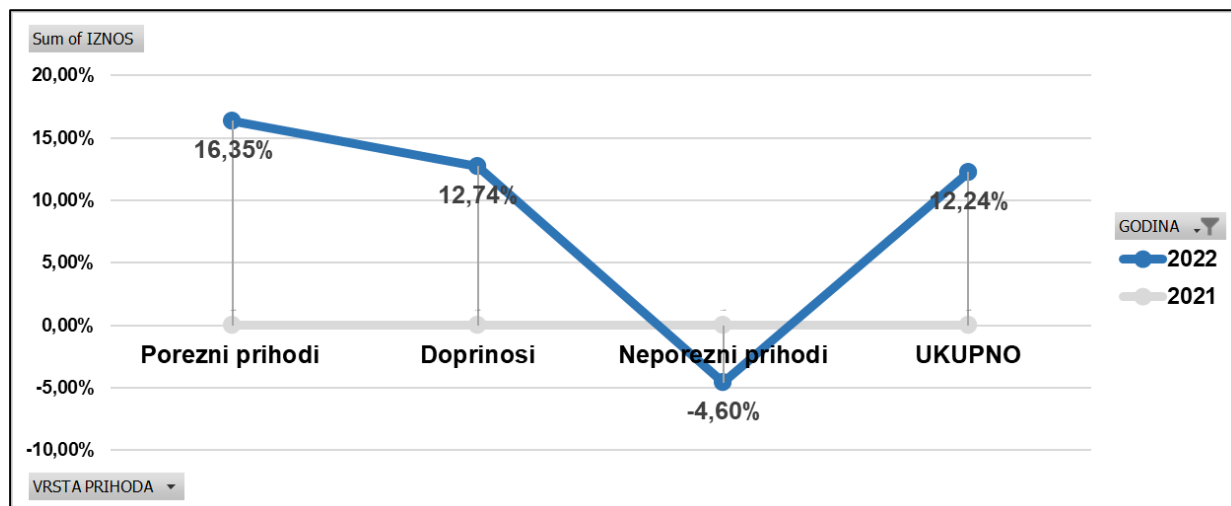
(4) Kontinuirano unapređenje koordinacije i fiskalne odgovornosti između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH, kroz nastavak provedbe aktivnosti na poboljšanje koordinacije i odgovornosti između svih nivoa vlasti u procesu pripreme projekcija javnih prihoda, nastavku započetih aktivnosti uspostave što kvalitetnijeg sistema izvještavanja, prema OECD metodologiji, kao i iznalaženju rješenja za poboljšane vertikalne i horizontalne raspodjele javnih prihoda korisnicima u Federaciji BiH.

U konačnici, realizacija svih prezentiranih mjera zavisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosioca aktivnosti. Uzimajući u obzir cjelokupna dešavanja na globalnom nivou izazvana ratom u Ukrajini, lošija slika krajnjeg ishoda na ekonomiju od trenutno pretpostavljenog, pred kreatore fiskalne politike može staviti nove izazove, što bi moglo dovesti i do eventualnih promjena u dinamici realizacije planiranih aktivnosti.

3.1. Javni prihodi u periodu 2024. - 2026. godine

Ukupan konsolidirani nivo naplate javnih prihoda u Federaciji BiH u 2022. godini iznosio je 11.166,3 mil. KM i veći je za 12,2% ili za 1.218,1 mil. KM u odnosu na 2021. godinu.

Grafikon 3.1. Trend naplate javnih prihoda u Federaciji BiH 2022/2021 g. (%)

Izvor: FMF

U strukturi navedenog, ukupna naplata poreznih prihoda iznosila je 5.546,5 mil. KM i bila je veća za 16,4% ili za 779,6 mil. KM. Ukupni prihodi po osnovu obaveznih socijalnih doprinosa naplaćeni su iznosu od 4.401,2 mil. KM sa rastom od 12,7% ili za 497,2 mil. KM, dok su ukupni neporezni prihodi ostvareni na nivou od 1.218,6 mil. KM i u poređenju sa prethodnom godinom bilježe smanjenje za 4,6% ili za 58,7 mil. KM.

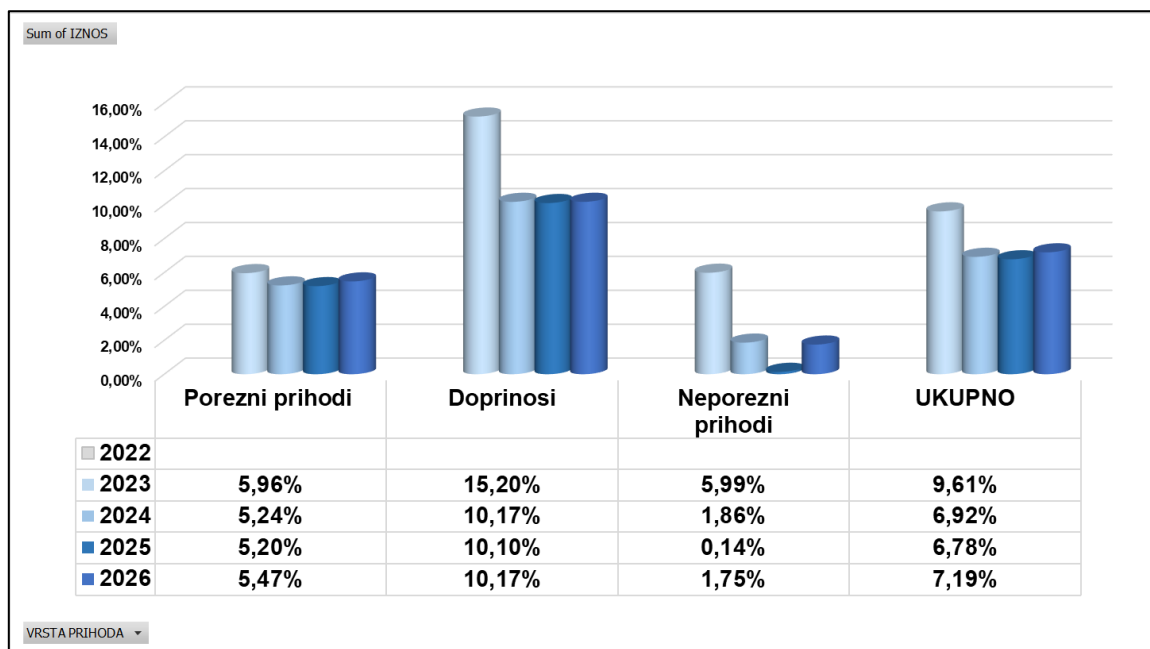
Konsolidacija prihoda u Federaciji BiH obuhvata prihode budžeta Federacije BiH, podentitetskih budžeta, vanbudžetskih fondova i javne prihode ostalih korisnika u Federaciji BiH, koji nisu u sistemu jedinstvenog računa trezora.

Podaci se odnose na tekuću naplatu javnih prihoda tokom jedne fiskalne godine, te ne uključuju prenose neutrošenih sredstva iz ranijih perioda. Sredstva po osnovu primitaka nisu uključena.

Prateći najnovije zvanične makroekonomske prognoze iz marta 2023. godine, preuzete od strane Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine, kao i pozitivne tekuće trendove naplate u prvom kvartalu 2023. godine, izvršeno je revidiranje projekcija prihoda za tekuću godinu i pripremljene su srednjoročne projekcije za period 2024-2026. godina. Projekcije su zasnovane su na postojećim poreznim politikama.

Tako u 2023. godini, ukupno očekivano ukupno ostvarenje javnih prihoda u Federaciji BiH iznosi 12.238,9 mil. KM i u poređenju sa ostvarenjem iz prethodne godine pretpostavlja rast od 9,6% ili za 1.072,6 mil. KM.

Grafikon 3.2. Prognozirani trend kretanja ukupnih javnih prihoda u Federaciji BiH po kategorijama u periodu 2023 - 2026. (BAZA: prethodna godina)

Izvor: FMF

Prateći očekivani ekonomski rast u Bosni i Hercegovini od prosječnih 3% na godišnjem nivou u periodu 2024-2026. godina, pretpostavlja se da će prosječna stopa rasta naplate ukupnih javnih prihoda u Federaciji BiH u navedenom srednjoročnom periodu iznositi 6,9% (**2024:** 6,9%; **2025:** 6,7% i **2026:** 7,2%)

Tabela 3.1. Konsolidovana revidirana projekcija ukupnog okvira javnih prihoda u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024 - 2026.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
I POREZNI PRIHODI	5.877.312.408	6.185.183.932	6.506.559.115	6.862.737.894
1. Prihodi od indirektnih poreza	4.450.323.671	4.649.159.910	4.844.829.821	5.056.778.539
1.1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa	3.346.079.793	3.632.772.513	3.965.316.582	4.289.096.240
1.2. Prihodi od indirektnih poreza za servisiranje vanjskog duga	890.112.352	797.358.797	653.953.339	534.688.399
1.3. Prihodi od namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta	212.293.800	218.028.600	224.559.900	231.993.900
1.4. Ostali indirektni porezi (naknadne uplate prema propisima koji više nisu u primjeni)	1.837.726	1.000.000	1.000.000	1.000.000
2. Prihodi od direktnih poreza	1.426.988.737	1.536.024.021	1.661.729.294	1.805.959.355
2.1. Porez na dobit	580.367.945	599.596.561	621.858.217	647.426.411
2.2. Porez na dohodak	678.976.784	764.617.665	861.855.438	973.820.180
2.3. Porez na imovinu	38.581.927	39.835.840	41.190.258	42.652.513
2.4. Porez na naslijeđe i poklon	6.933.998	7.185.356	7.456.603	7.749.274
2.5. Porez na promet nepokretnosti	119.544.761	123.788.600	128.368.778	133.310.976
2.6. Ostali direktni porezi (naknadne uplate prema propisima koji više nisu u primjeni)	2.583.322	1.000.000	1.000.000	1.000.000
II DOPRINOSI	5.070.052.679	5.585.597.672	6.149.611.061	6.774.972.394
1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	2.824.237.329	3.104.576.862	3.409.637.395	3.748.328.590
2. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	2.012.655.343	2.222.914.444	2.454.328.364	2.710.495.358
3. Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	233.160.007	258.106.366	285.645.302	316.148.445
III NEPOREZNI PRIHODI	1.291.517.287	1.315.580.450	1.317.411.451	1.340.429.016
1. Takse	143.570.873	146.631.819	149.897.261	153.380.711
1.1. Administrativne takse	34.428.201	35.387.026	36.425.636	37.549.367
1.2. Sudske takse	31.698.284	32.791.874	33.955.986	35.195.379
1.3. Komunalne takse	62.798.287	63.394.870	63.997.122	64.605.094
1.4. Boravišna taksa	2.971.163	3.125.961	3.293.512	3.474.985
1.5. Ostale takse	11.674.939	11.932.087	12.225.006	12.555.886
2. Naknade i članarine	552.662.009	569.489.731	587.771.485	607.480.838
2.1. Naknade od priređivanja igara na sreću	29.871.975	31.021.314	32.273.171	33.635.849
2.2. Vodne naknade	56.650.676	59.086.655	61.716.011	64.554.947
2.3. Naknade za ceste	80.432.777	82.604.462	84.958.689	87.507.450
2.4. Naknade za korištenje autocesta	41.814.394	43.821.484	45.990.648	48.336.171
2.5. Naknade za tehnički pregled vozila	1.151.233	1.169.653	1.190.122	1.212.734
2.6. Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	34.567.626	36.156.668	37.833.727	39.603.102
2.7. Naknade za vatrogastvo	872.166	899.203	928.427	959.994
2.8. Naknade za zaštitu okoliša	25.538.354	26.036.352	26.583.115	27.181.235
2.9. Naknade za korištenje šuma	19.903.315	20.138.174	20.500.662	20.869.673
2.10. Naknade za zemljište, izgradnju i zauzimanje javnih površina	71.760.460	73.296.134	74.864.671	76.466.775
2.11. Koncesione naknade	29.268.687	29.760.401	30.305.016	30.905.055
2.12. Naknade iz oblasti veterinarstva i poljoprivrede	4.659.800	4.736.686	4.821.947	4.915.975
2.13. Naknade iz oblasti vodenog prevoza	72.849	72.870	72.892	72.913
2.14. Članarine turističkim zajednicama	7.359.181	7.568.182	7.794.471	8.039.217
2.15. Članarine obrtničkih komora	962.326	985.903	1.010.058	1.034.804
2.16. Ostale naknade	147.776.190	152.135.588	156.927.859	162.184.942
3. Novčane kazne	49.053.361	49.941.227	50.920.075	51.994.489
4. Ostali neporezni prihodi	546.231.044	549.517.673	528.822.630	527.572.979
4.1. Prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	350.693.739	360.317.416	336.485.652	331.855.806
4.2. Prihodi od iznajmljivanja materijalne imovine	31.938.104	32.816.402	33.784.485	34.848.697
4.3. Prihodi od pružanja javnih usluga i vlastiti prihodi	94.355.218	96.383.855	98.552.492	100.868.476
4.4. Neplanirane uplate prihoda	69.243.983	60.000.000	60.000.000	60.000.000
UKUPNO (I + II + III):	12.238.882.374	13.086.362.054	13.973.581.627	14.978.139.304

Izvor: FMF

3.1.1. Prihodi od indirektnih poreza

3.1.1.1. Indirektni porezi iz raspodjele sa Jedinstvenog računa

Prikupljanje i raspodjela prihoda od poreza na dodanu vrijednost (PDV-a), carina, akciza i putarine vrši se na nivou Bosne i Hercegovine, na Jedinstveni račun koji vodi Uprava za indirektno oporezivanje, dok se raspodjela između Institucija Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta vrši u skladu sa Zakonom o uplatama na

jedinstveni račun i raspodjeli prihoda⁴². Shodno članu 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja⁴³ ukupan pripadajući iznos entiteta i Brčko Distrikta se prije doznačavanja umanjuje za iznos dospjelih obaveza otplate vanjskog duga tog korisnika. Udio prihoda od indirektnih poreza koje entiteti dobiju u raspodjeli sa Jedinostvenog računa, nakon izdvajanja pripadajućeg dijela za Institucije Bosne i Hercegovine (prema planiranim srednjoročnim iznosima u dokumentu „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“) i pripadajućeg dijela za Brčko Distrikt (3,55% ili minimalno 124. mil. KM godišnje), saglasan je učešću entiteta u ukupnoj krajnjoj potrošnji, prema prijavama PDV-a za koji ne postoji pravo povrata.

U 2022. godini na Jedinostvenom računu Uprave za indirektno oporezivanje ukupno je prikupljeno 9.524,5 mil. KM, što je za 18,5% ili za 1.487 mil. KM više u odnosu na prethodnu godinu. Nakon izdvajanja sredstava u rezerve namijenjene povratima obveznicima, te izdvajanja dijela prihoda za Institucije Bosne i Hercegovine, raspoloživa sredstva za raspodjelu između entiteta i Brčko Distrikta iznosila su 6.559,5 mil. KM.

Prosječni koeficijent tekućeg doznačavanja prihoda Federaciji BiH u 2022. godini iznosio je 62,15% čime je Federaciji BiH iz tekuće raspodjele pripao iznos od 4.076,8 mil. KM, koji je veći za 14,3% ili za 510,4 mil. KM u odnosu na 2021. godinu.

Sredstva namijenjena otplati vanjskog duga Federacije BiH iznosila su 534,8 mil. KM i bila su veća za 5% ili za 25,4 mil. KM.

Nadalje, Federaciji BiH je shodno odluci⁴⁴ usvojenoj od strane Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, tokom 2022. godine, od strane Republike Srpske uplaćen dodatni iznos od 9,3 mil. KM po osnovu drugog privremenog poravnanja između entiteta za raspodjele izvršene u prethodnoj godini.

Tako je, po odbitku sredstava za otplatu vanjskog duga i dodatkom sredstava na ime drugog privremenog poravnanja između entiteta, Federaciji BiH sa Jedinostvenog računa ukupno doznačeno 3.551,2 mil. KM raspoloživih sredstava za dalju raspodjelu korisnicima, što je za 15,9% ili za 488,1 mil. KM više u poređenju sa 2021. godinom.

⁴² „Službeni glasnik BiH“, br. 55/04, 34/07, 49/09 i 92/17

⁴³ „Službeni glasnik BiH“, br. 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13

⁴⁴ Odluka o drugom privremenom poravnanju između korisnika raspodjele indirektnih poreza sa jedinstvenog računa uprave za indirektno oporezivanje za 2021. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj: 17/22)

Tabela 3.2. Revidirana projekcija prihoda od indirektnih poreza za Federaciju BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024-2026.

KATEGORIJA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
1. Ukupni doznačeni prihodi sa JR za Federaciju BiH	5.126.304.497	5.227.490.107	5.273.223.260	5.358.473.038
1.1. Prihodi sa Jedinštenog računa za Federaciju BiH iz tekuće raspodjele	5.097.477.631	5.227.490.107	5.273.223.260	5.358.473.038
1.1.1. Raspoloživi prihodi iz tekuće raspodjele	4.207.365.279	4.430.131.310	4.619.269.921	4.823.784.639
1.1.2. Vanjski dug	890.112.352	797.358.797	653.953.339	534.688.399
1.2. Poravnanja između entiteta za protekle godine	28.826.866	•	•	•
UKUPNO RASPOREĐENI RASPOLOŽIVI PRIHODI ZA FEDERACIJU BiH: (1. - 1.1.2.)	3.346.079.793	3.632.772.513	3.965.316.582	4.289.096.240
Budžet Federacije BiH	1.211.280.885	1.315.063.650	1.435.444.603	1.552.652.839
Kantoni	1.714.196.678	1.861.069.358	2.031.431.685	2.197.304.004
Općine/gradovi	281.739.919	305.879.446	333.879.656	361.141.903
Upravitelji cesta	130.497.112	141.678.128	154.647.347	167.274.753
Grad Sarajevo	8.365.199	9.081.931	9.913.291	10.722.741

Izvor: FMF

Očekivana naplata prihoda od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa Uprave za indirektno oporezivanje u 2023. godini iznosi 4.236,2 mil. KM i u odnosu na 2022. godinu pretpostavlja rast za 3,7% ili za 150,1 mil. KM. Nakon odbitka planiranih sredstava namjenjenih otplati vanjskog duga u iznosu od 890,1 mil. KM, projekcija ukupnog raspoloživog dijela prihoda od indirektnih poreza za dalju raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH, odnosno njihovu budžetsku potrošnju, iznosi 3.346,1 mil. KM i u odnosu na 2022. godinu manja je za 5,8% ili za 205,1 mil. KM.

U projekciju prihoda od indirektnih poreza za 2023. godinu uključeno je i drugo privremeno poravnanje između entiteta za 2022. godinu, čija realizacija, prema odluci⁴⁵ usvojenoj od strane Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, iznosi 28,8 mil. KM u korist Federacije BiH.

Prateći plan ukupne naplate prihoda na Jedinštenom računu, pretpostavljen od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), kao i projekciju kretanja koeficijenta učešća Federacije BiH u međuentiteskoj raspodjeli, baziranog na prognozama ostvarenja krajnje potrošnje, predviđa se da će u 2024. godini ukupno doznačena sredstva od indirektnih poreza za Federaciju BiH biti veća za 4,6%, dok pod pretpostavkom značajnog smanjenja utjecaja inflancije, očekivane stope kretanja u 2025. i 2026. godini iznose 4,3% i 4,4% respektivno.

U periodu 2024-2026. godina dospijeće obaveza na ime otplate vanjskog duga opada iz godine u godinu (**2024:** -10,42%; **2025:** -17,9% i **2026:** -18,2%). Prateći isto, raspoloživi dio prihoda od indirektnih poreza, nakon odbitka sredstava namjenjenih otplati vanjskog duga, u 2024.; 2025. i 2026. pretpostavlja rast po stopama 8,6%; 9,1% i 8,2% respektivno.

⁴⁵ Odluka o drugom privremenom poravnanju između korisnika raspodjele indirektnih poreza sa jedinstvenog računa uprave za indirektno oporezivanje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj: 12/23)

3.1.1.2. Namjenska putarina

Pored prihoda od indirektnih poreza koje Federacija BiH dobije u raspodjeli sa Jedinственог računa, Odredbama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini⁴⁶ propisani su plaćanje i korištenje namjenske putarine u iznosu od 0,25 KM/l naftnog derivata. Od navedenog iznosa 0,20 KM/l namijenjeno je izgradnji autocesta, a iznos od 0,05 KM/l izgradnji i rekonstrukciji drugih cesta. Prihodi naplaćeni po ovom osnovu prikupljaju se na posebnom računu, koji vodi Uprava za indirektno oporezivanje, a raspodjela istih između entiteta i Brčko Distrikta se vrši prema odredbama Odluke o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva⁴⁷, koju je donio Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje, a u skladu sa kojom se Federaciji BiH, nakon izdvajanja 10% na ime rezervi za poravnanje prihoda po utvrđivanju konačne metodologije raspodjele, doznačava 59% od ukupno prikupljenih prihoda.

U 2022. godini, na posebnom računu ukupno je prikupljeno 392,9 mil. KM prihoda po osnovu namjenske putarine za izgradnju autocesta i izgradnju i rekonstrukciju drugih cesta, što je za 3,4% ili za 13,9 mil. KM manje u odnosu na 2021. godinu. Nakon izdvajanja iznosa od 39,3 mil. KM na ime rezervi za poravnanja, ostatak od 353,6 mil. KM je raspoređen između entiteta i Brčko Distrikta, čime je Federaciji BiH pripao iznos od 208,6 mil. KM.

Prateći ukupan plan naplate, također dostavljen od strane OMA-e, očekivani nivo naplate prihoda od namjenske putarine u 2023. godini iznosi 212,3 mil. KM i veći je za 1,8% ili za 3,7 mil. KM u odnosu na ostvarenje iz 2022. godine.

U periodu 2024-2026. godina očekuje se stabilan rast naplate ovih prihoda prema prosječnoj godišnjoj stopi od 3 % (**2024:** 2,7%; **2025:** 3% i **2026:** 3,3%), koji slijedi pretpostavljeni rast BDP-a u navedenim godinama.

Proporcionalno propisanom omjeru namjene prihoda po osnovu namjenske putarine, u Federaciji BiH se od ukupno raspoloživog iznosa dobijenog iz raspodjele 80% usmjerava u korist JP Autoceste Federacije BiH, a ostatak od 20% u korist upravitelja za ceste.

3.1.2. Prihodi od direktnih poreza

3.1.2.1. Porez na dobit

Oporezivanje dobiti u Federaciji BiH propisano je Zakonom o porezu na dobit⁴⁸, a u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, uplata poreza na dobit od strane banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje lica i imovine, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i

⁴⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17

⁴⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj: 50/18

⁴⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 15/16 i 15/20

telekomunikacija, pravnih lica iz oblasti igara na sreću vrši se u korist Budžeta Federacije BiH, dok ostala pravna lica uplatu vrše u korist kantonalnih budžeta, prema svom sjedištu. Shodno odredbama prednje citiranog Zakona kojim je regulisana pripadnost i raspodjela, kantoni mogu dio ukupnih prihoda naplaćenih po osnovu poreza na dobit raspodijeliti općinama/gradovima u svom sastavu, shodno kantonalnim propisima iz oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda.

U 2022. godini na teritoriji Federacije BiH ukupno je naplaćeno 546,5 mil. KM prihoda od poreza na dobit, što je za 39,4% ili za 154,5 mil. KM više u odnosu na naplatu ostvarenu u 2021. godini. Prihodi od poreza na dobit uplaćeni u korist kantonalnih budžeta iznose 457,4 mil. KM i veći su za 42,8% ili za 137 mil. KM, dok uplate prihoda od poreza na dobit u korist budžeta Federacije BiH iznose nešto više od 89 mil. KM i veće su za 24,5% ili za 17,5 mil. KM.

U poređenju sa 2021. godinom, najveći porast u uplatama poreza na dobit u budžet Federacije BiH, kako u procentualnom tako i apsolutnom iznosu, bilježi se od strane pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, a slijede ih uplate pravnih lica iz oblasti pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću. Uplate poreza na dobit od strane banaka, koje su u prethodnom periodu bile znatno pogođene negativnim utjecajem pandemije, u 2022. godini ostvarile su rast od 23,4% ili 4,1 mil. KM u odnosu na 2021. godinu.

Porez po odbitku, naplaćen u korist budžeta Federacije BiH tok 2022. godine, manji je za 18,2% ili za 5,4 mil. KM.

Prateći trend naplate iz 2022. godine, koji upućuje na oporavak djelatnosti čije je poslovanje u prethodnom „pandemijskom“ periodu narušeno, kao i tekuću naplatu prvom kvartalu 2023. godine, te ostale pokazatelje koji upućuju na očekivani nivo naplate do kraja godine, revidirana projekcija prihoda od poreza na dobit za 2023. godinu iznosi 580,4 mil. KM i pretpostavlja rast od 6,2% ili za 33,9 mil. KM.

Ipak, uzimajući u obzir prilično visok nivo nepredvidivosti i u međunarodnom i u domaćem okruženju, projicirane stope rasta u periodu 2024. – 2026. godina su prilično konzervativne i oprezno predviđaju prosječni godišnji rast od 3,7% (**2024:** 3,3%; **2025:** 3,7% i **2026:** 4,1%).

Tabela 3.3. Revidirana projekcija prihoda od poreza na dobit u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024-2026.

KORISNIK	2023	2024	2025	2026
Budžet Federacije BiH	112.901.588	115.895.605	119.308.082	123.161.733
Kantoni	467.466.357	483.700.955	502.550.135	524.264.678
Unsko-sanski kanton	21.528.974	21.981.083	22.535.006	23.197.535
Posavski kanton	5.633.596	5.839.223	6.076.879	6.349.731
Tuzlanski kanton	79.848.100	82.467.117	85.518.401	89.041.759
Zeničko-dobojski kanton	68.040.243	70.414.848	73.168.068	76.336.246
Bosansko-podrinjski kanton	3.520.200	3.641.647	3.782.579	3.944.852
Srednjobosanski kanton	32.555.135	33.596.900	34.813.107	36.219.557
Hercegovačko-neretvanski kanton	42.619.777	44.030.491	45.672.829	47.568.251
Zapadnohercegovački kanton	34.752.045	36.663.060	38.833.147	41.294.780
Kanton Sarajevo	172.835.761	178.694.894	185.503.169	193.349.953
Kanton 10	6.132.524	6.371.692	6.646.949	6.962.015
UKUPNO:	580.367.945	599.596.561	621.858.217	647.426.411

Izvor: FMF

3.1.2.2. Porez na dohodak

Oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, ulaganja kapitala i dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću propisano je Zakonom o porezu na dohodak⁴⁹, dok je pripadnost prihoda naplaćenih po ovom osnovu također regulisana Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. U skladu sa navedenim, od ukupno naplaćenih prihoda po osnovu poreza na dohodak, općinama/gradovima pripada minimalno 34,46%, odnosno 1,79% kada je riječ o općinama u Kantonu Sarajevo, a kantoni u skladu sa svojim propisima iz oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda mogu izvršiti raspodjelu većeg iznosa od minimalno propisanog općinama/gradovima u svom sastavu.

U 2022. godini na teritoriji Federacije BiH ukupno je naplaćeno 566,1 mil. KM prihoda po osnovu poreza na dohodak, što je za 20,7% ili za 97,1 mil. KM više u odnosu na ostvarenje zabilježeno u 2021. godini

Prateći očekivanja vezana za tržište rada, očekivani rast broja zaposlenih, te rast prosječne plate, koji je dijelom vezan i za usklađivanja sa inflatornim šokovima, očekuje se da će nivo naplate prihoda od poreza na dohodak u 2023. godini iznositi 678,9 mil. KM i biti veći za 19,9% ili za 112,9 mil. KM.

Prateći srednjoročne makroekonomske prognoze, očekivane stope rasta za 2024., 2025. i 2026. godinu iznose 12,6%; 12,7% i 13% respektivno.

⁴⁹ („Službene novine Federacije BiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Tabela 3.4. Revidirana projekcija prihoda od poreza na dohodak u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024-2026.

KORISNIK	2023	2024	2025	2026
Unsko-sanski kanton	41.993.836	46.967.400	52.409.362	58.612.550
Posavski kanton	7.947.382	9.234.389	10.714.885	12.472.778
Tuzlanski kanton	115.160.027	131.919.979	150.777.998	172.705.565
Zeničko-dobojski kanton	89.006.177	101.687.762	115.911.824	132.387.312
Bosansko-podrinjski kanton	8.174.291	8.922.298	9.684.157	10.533.384
Srednjobosanski kanton	49.351.272	56.940.249	65.602.703	75.771.510
Hercegovačko-neretvanski kanton	74.566.764	82.184.840	92.947.543	105.355.834
Zapadnohercegovački kanton	24.331.585	27.649.053	31.364.300	35.697.415
Kanton Sarajevo	254.819.058	283.463.651	314.491.412	349.628.244
Kanton 10	13.626.392	15.648.045	17.951.254	20.655.590
UKUPNO:	678.976.784	764.617.665	861.855.438	973.820.180

Izvor: FMF

3.1.2.3. Porez na imovinu

Naplata prihoda koji se odnose na oporezivanje posjedovanja i prometa imovinom, a uključuju: porez na imovinu, porez na naslijeđe i poklone, te porez na promet nepokretnosti, u Federaciji BiH je trenutno regulisana kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave. Uplata navedenog vrši se u korist računa javnih prihoda kantona, dok se od ukupno naplaćenog iznosa dio prihoda usmjerava u općinske/gradske budžete, shodno omjerima propisanim od strane svakog kantona.

Ukupan nivo ostvarenja ovih prihoda u 2022. godini iznosio je 135,6 mil. KM i bio je veći za 17,9% ili za 20,6 mil. KM u odnosu na 2021. godinu. Obzirom da ovi prihodi, kako je gore istaknuto uključuju tri različite kategorije, čija je naplata trenutno regulisana kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave, teško je uspostaviti potpunu uporedivost trendova kretanja.

Bazirajući se na pojedinačnim projekcijama svake od navedenih kategorija, zasnovanim prvenstveno na tekućem trendu naplate, revidirana projicirana stopa rasta ukupnih prihoda po osnovu poreza na posjedovanje i prometovanje imovinom u 2023. godini iznosi 21,7%. Nadalje, prateći makroekonomske prognoze za one kategorije koje je moguće dovesti u vezu sa istim (nivo prometovanja imovinom) u periodu 2024-2026. godina očekivana prosječna stopa rasta iznosi 3,63% (g/g).

3.1.3. Doprinosi

Prihodi po osnovu obaveznih socijalnih doprinosa obuhvataju: doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinose za zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti. Uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje od 2020. godine, uključivanjem Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje u okvir Jedinog računa trezora FBiH, vrši se u korist budžeta Federacije BiH, dok se uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje i uplate doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti vrše u korist vanbudžetskih fondova (zavoda za zdravstveno osiguranje, odnosno zavoda/službi za zapošljavanje).

Kontinuirani godišnji rast broja zaposlenih, uz značajan rast plata, koji je u određenoj mjeri pratio i rast inflacije, u 2022. godini rezultirao je naplatu ukupnih prihoda po osnovu obaveznih socijalnih doprinosa u iznosu od 4.401,2 mil. KM, sa rastom od 12,7% ili za 497,2 mil. KM.

Vežući se također za makroekonomske pretpostavke tržišta rada, očekivani nivo naplate ukupnih obaveznih doprinosa u 2023. godini iznosi 5.070,1 mil. KM i veći je za 15,2% ili za 668,9 mil. KM u odnosu na 2022. godinu.

Prateći srednjoročne makroekonomske prognoze, čekivana prosječna godišnja stopa rasta u periodu 2024-2026. godina iznosi 10,1%.

Tabela 3.5. Revidirana projekcija prihoda od obaveznih socijalnih doprinosa u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024. - 2026.

KORISNIK	2023	2024	2025	2026
Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	2.824.237.329	3.104.576.862	3.409.637.395	3.748.328.590
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	2.012.655.343	2.222.914.444	2.454.328.364	2.710.495.358
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	233.160.007	258.106.366	285.645.302	316.148.445
UKUPNO:	5.070.052.679	5.585.597.672	6.149.611.061	6.774.972.394

Izvor: FMF

3.1.4. Neporezni prihodi

Plaćanje različitih kategorija neporeznih prihoda na teritoriji Federacije BiH vrši se u skladu sa legislativom donesenom od strane Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave, što u najvećoj mjeri određuje i njihovu budžetsku pripadnost, izuzev pojedinih vrsta dijeljenih neporeznih prihoda, koji su ustanovljeni na nivou Federacije BiH, a čija raspodjela se vrši između više korisnika javnih prihoda, shodno materijalnim propisima koji ih uređuju.

Ukupna naplata neporeznih prihoda u Federaciji BiH u 2022. godini iznosila je 1.218,6 mil. KM i manja je za 4,6% ili za 58,7 mil. KM u odnosu na 2021. godinu.

Najviše neporeznih prihoda na prostoru Federacije BiH prikupljeno je po osnovu različitih naknada i članarina, a najmanje po osnovu naplaćenih novčanih kazni.

Prateći tekuće trendove u naplati, pretpostavljeni iznos naplate ukupnih neporeznih prihoda u Federaciji BiH, u 2023. godini iznosi 1.291,5 mil. KM sa stopom rasta od 5,9% ili za 72,9 mil. KM.

Treba ipak uzeti u obzir da ukupni neporezni prihodi uključuju širok spektar prilično varijabilnih prihoda, bez kontinuiranog obrasca kretanja.

Zasnovane na prognozama makroekonomskih kretanja, za kategorije neporeznih prihoda koje imaju korelaciju sa istim, te nadalje bazirane na planu naplate prihoda od krajnjih korisnika za povrate anuiteta po otplaćenim kreditima, koji uzimaju značajnije učešće u ukupnim neporeznim prihodima, projicirane srednjoročne stope kretanja za 2024.; 2025. i 2026. godinu iznose: 1,9%; 0,14% i 1,8% respektivno. Ovakva oscilacije u kretanju iz godine u godinu upravo su izravno vezane za plan naplate prihoda od krajnjih korisnika, kako je već prednje istaknuto.

3.1.5. Prihodi budžeta Federacije BiH

Ukupni prihodi budžeta Federacije BiH u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 4.765,4 mil. KM i u odnosu na 2021. godinu veći su za 10% ili za 435,1 mil. KM.

Prateći strukturu prihoda budžeta Federacije BiH u 2022. godini, najveće učešće od 51,6% činili su prihodi od doprinosa, slijede ih porezni prihodi sa učešćem od 40,1%, dok su ukupni neporezni prihodi uzeli učešće od 8,3%.

U skladu sa ranije datim detaljnim pojašnjenjima metodologije pripreme projekcija, pojedinačno po svakoj od kategorija prihoda, izvršena je i priprema revidiranih projekcija prihoda budžeta FBiH za 2023. godinu i projekcija za period 2024-2026. godina.

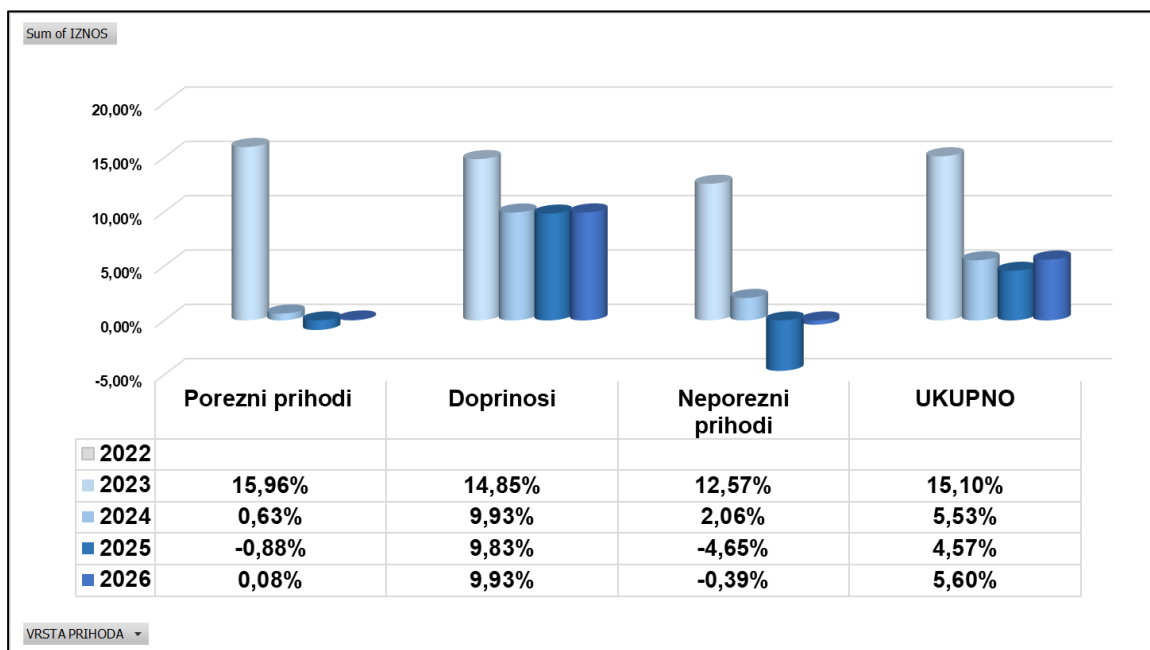
Ističemo, da se projicirani iznosi prihoda Budžeta Federacije BiH dati u ovom dijelu odnose na očekivanu tekuću naplatu javnih prihoda tokom jedne navedene fiskalne godine, te ne uključuju prenose neutrošenih sredstva iz ranijih perioda, kao ni plan realizacije transfera i grantova drugih nivoa vlasti.

Tako, revidirani očekivani nivo prihoda u Budžet FBiH u 2023. godini iznosi 5.485,1 mil. KM i veći je za 15,1% ili za 719,6 mil. KM u odnosu na ostvarenje iz 2022. godine.

U periodu 2024-2026. godina, prosječna očekivana godišnja stopa rasta ukupnih prihoda budžeta Federacije BiH iznosi 5,2% (**2024:** 5,5%; **2025:** 4,6% i **2026:** 5,6%).

Iskazane oscilacije u srednjoročnom kretanju (*niža stopa rasta u 2025. godini*) prvenstveno su uslovljene planiranim kretanjima naplate prihoda od krajnjih korisnika za otplaćene kreditne anuitete, kao i planom prihoda od indirektnih poreza namjenjenih otplati vanjskog duga.

Grafikon 3.3. Prognozirani trend kretanja prihoda Budžeta Federacije BiH po kategorijama u periodu 2023 - 2026. (BAZA: prethodna godina)

Izvor: FMF

U strukturi poreznih prihoda, prema revidiranim procjenama za 2023. godinu, očekuje se da će ukupni prihodi od indirektnih poreza biti ostvareni u iznosu od 2.101,4 mil. KM od čega se iznos od 890,1 mil. KM odnosi na prihode od indirektnih poreza namjenjene otplati vanjskog duga, koja je u odnosu na 2022. godinu veća za 66,4% ili za 355,3 mil. KM. Posljedično tome, projekcija raspoloživih prihoda od indirektnih poreza za opću budžetsku potrošnju budžeta Federacije BiH iznosi 1.211,3 mil. KM sa pretpostavljenim smanjenjem od 5,8% u odnosu na 2022. godinu

U periodu 2024-2026. godina projicirane stope rasta ukupnih prihoda od indirektnih poreza trebale bi iznositi: 0,5%; -1,1% i -0,1% respektivno (*kretanje uslovljeno nivoom sredstava planiranih za otplatu vanjskog duga koja se u cjelosti evidentiraju unutar budžeta FBiH*). Kako je već ranije istaknuto, dospijeće obaveza na ime otplate vanjskog duga opada iz godine u godinu (**2024:** -10,42%; **2025:** -17,9% i **2026:** -18,2%). Prateći isto, raspoloživi dio prihoda od indirektnih poreza, nakon odbitka sredstava namjenjenih otplati vanjskog duga, u 2024.; 2025. i 2026. pretpostavlja rast po stopama 8,6%; 9,1% i 8,2% respektivno.

Revidirana projekcija prihoda od poreza na dobit čije se plaćanje vrši u korist budžet Federacije BiH za 2023. godinu iznosi 112,9 mil. KM i u odnosu na izvršenje iz 2022. godine pretpostavlja rast za čak 26,8% ili za 23,8 mil. KM. Najveći generator rasta su značajno povećane uplate od strane pravnih lica iz oblasti elektroprivrede. Kako je već ranije istaknuto, srednjoročne projicirane stope rasta ovih prihoda su prilično konzervativne i sa krajnjom oprežnošću predviđaju prosječni godišnji rast od 2,9% (**2024:** 2,6%; **2025:** 2,9% i **2026:** 3,2%)

Prema revidiranim projekcijama za 2023. godinu očekivana naplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iznosi 2.824,2 mil. KM i pretpostavlja rast od 14,8%

ili za 365,1 mil. KM, dok očekivana prosječna godišnja stopa rasta u periodu 2024-2026. godina iznosi 9,9%.

Revidirana projekcija ukupnih neporeznih prihoda budžeta Federacije BiH za 2023. godinu iznosi 446,5 mil. KM, sa projiciranim rastom od 12,6% ili za 49,9 mil. KM u odnosu na izvršenje iz prethodne godine. Očekivane stope kretanja ukupnih neporeznih prihoda za 2024.; 2025. i 2026. godinu iznose: 2,1%; -4,6% i -0,4% respektivno, a prvenstveno su uslovljene planiranim kretanjima naplate prihoda od krajnjih korisnika za otplaćene kreditne anuitete, koji u prosjeku u posmatranom srednjoročnom periodu čine 65,63% ukupnih neporeznih prihoda Budžeta FBiH.

Tabela 3.6. Revidirana projekcija prihoda Budžeta Federacije BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024 - 2026.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2023	2024	2025	2026
I POREZNI PRIHODI	2.214.296.825	2.228.319.052	2.208.707.024	2.210.503.971
1. Prihodi od indirektnih poreza	2.101.395.237	2.112.423.447	2.089.398.942	2.087.342.238
1.1. Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Budžetu Federacije BiH	1.211.280.885	1.315.063.650	1.435.444.603	1.552.652.839
1.2. Sredstva na ime finansiranja vanjskog duga	890.112.352	797.358.797	653.953.339	534.688.399
1.3. Ostali indirektni porezi (<i>naknadne uplate prema propisima koji više nisu u primjeni</i>)	2.000	1.000	1.000	1.000
2. Porez na dobit	112.901.588	115.895.605	119.308.082	123.161.733
II DOPRINOSI	2.824.237.329	3.104.576.862	3.409.637.395	3.748.328.590
1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	2.824.237.329	3.104.576.862	3.409.637.395	3.748.328.590
1.1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	2.824.237.329	3.104.576.862	3.409.637.395	3.748.328.590
III NEPOREZNI PRIHODI	446.521.112	455.740.818	434.571.234	432.867.169
1. Takse	17.536.578	17.956.392	18.425.532	18.947.091
1.1. Administrativne takse	5.745.685	5.905.703	6.079.035	6.266.573
1.2. Sudske takse	115.953	118.603	121.491	124.631
1.3. Ostale takse	11.674.939	11.932.087	12.225.006	12.555.886
1.3.1. Takse za detašmane	3.566	3.619	3.673	3.728
1.3.2. Putničke takse - avio takse	62	0	0	0
1.3.3. Taksa za izmirenje duga za isporuku prirodnog gasa	1.872.642	1.918.147	1.964.758	2.012.502
1.3.4. Taksa za uspostavu rezervi naftnih derivata	9.798.669	10.010.321	10.256.575	10.539.656
2. Naknade	44.319.092	45.986.613	47.736.959	49.633.482
2.1. Naknade od priređivanja igara na sreću	29.871.975	31.021.314	32.273.171	33.635.849
2.1.1. Ostvareni prihodi prometa Lutrije BiH	3.400.452	3.622.501	3.869.918	4.145.843
2.1.2. Naknade za priređivanje igara na sreću koje pripadaju budžetu Federacije	8.609.856	9.226.783	9.887.914	10.596.418
2.1.3. Naknada za priređivanje igara na sreću	1.543.365	1.494.749	1.446.170	1.397.723
2.1.4. Mjesečna naknada za priređivanje igara na sreću kladjenja (kladionice, automati, kasina, internet igre) i naknada za postavljanje uređaja za priređivanje kladjenja	16.315.008	16.673.938	17.065.775	17.492.420
2.1.5. Naknade od tombolskih kartica	3.294	3.343	3.394	3.444
2.2. Naknade za tehnički pregled vozila	613.178	622.989	633.891	645.935
2.3. Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	5.185.144	5.423.500	5.675.059	5.940.465
2.4. Naknade za vatrogastvo	69.773	71.936	74.274	76.799
2.5. Naknade za korištenje šuma	446.910	500.000	500.000	500.000
2.6. Koncesione naknade	167.873	170.693	173.817	177.259
2.7. Naknade iz oblasti veterinarstva i poljoprivrede	3.803.450	3.866.363	3.936.117	4.013.033
2.8. Naknade iz oblasti vodenog prevoza	72.849	72.870	72.892	72.913
2.9. Ostale naknade	4.087.941	4.236.946	4.397.738	4.571.229
3. Novčane kazne	13.221.886	13.461.348	13.725.339	14.015.096
4. Ostali neporezni prihodi	371.443.556	378.336.465	354.683.404	350.271.501
4.1. Prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	329.976.118	339.599.796	315.364.038	310.322.321
4.1.1. Prihodi od dividende	30.000.000	30.000.000	30.000.000	30.000.000
4.1.2. Povrat anuiteta od krajnjih korisnika za otplatu kredita	297.958.866	307.509.136	283.197.299	278.076.734
4.1.3. Ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	2.017.252	2.090.660	2.166.739	2.245.587
4.2. Prihodi od iznajmljivanja materijalne imovine	199.023	206.685	214.953	223.873
4.3. Prihodi od pružanja javnih usluga	17.999.013	18.529.984	19.104.413	19.725.307
4.4. Neplanirane uplate prihoda	23.269.402	20.000.000	20.000.000	20.000.000
UKUPNO (I + II + III):	5.485.055.266	5.788.636.733	6.052.915.654	6.391.699.731
IV TRANSFERI I GRANTOVI DRUGIH NIVOVA VLASTI	0	0	0	0
UKUPNO (I + II + III + IV):	5.485.055.266	5.788.636.733	6.052.915.654	6.391.699.731

Izvor: FMF

3.1.6. Rizici po ostvarenje plana prihoda

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji, svaki drugačiji ishod može narušiti i nivo realizacije istih. Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom rastu inflacije, uzrokovane vanjskopolitičkim dešavanjima vezanim za rat u Ukrajini, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda. Projekcije poreznih prihoda i obaveznih socijalnih doprinosa temelje se na

trenutno važećim politikama oporezivanja, prate projicirane makroekonomske pokazatelje, kao i tekuće trendove u naplati, korigovane za jednokratne utjecaje.

Realizacija navedenih rizika po ostvarenje osnovnog makroekonomskog scenarija u značajnoj mjeri može imati negativan odraz na projicirani nivo naplate. Nadalje, treba uzeti u obzir i da kategorija ostalih prihoda, iako u strukturi ukupnih prihoda na nivou šire vlade uzima najmanje učešće, uključuje širok spektar prilično varijabilnih neporeznih prihoda, od kojih značajan dio nema kontinuirani obrazac kretanja, čime je i rizik po projekciju veći. S druge strane, provedbom mjera koje utiču na smanjenje sive ekonomije mogu se mobilizirati dodatni izvori za efikasniju i veću naplatu javnih prihoda od trenutno pretpostavljene.

4. Upravljanje rashodima na nivou Vlade Federacije BiH

U ovom poglavlju se opisuje politika javnih rashoda i daje kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Također, data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim kategorijama i trendovi njihovih kretanja u proteklom periodu. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava, te na osnovu opredjeljenja i prihvaćene politike javnih rashoda, ovo poglavlje sadrži i preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim kategorijama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, i to:

- Plaće i naknade troškova zaposlenih;
- Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi;
- Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge;
- Tekući transferi i drugi tekući rashodi;
- Kapitalni transferi i
- Kapitalni izdaci.

Pored navedenog, poglavlje sadrži i detaljnu analizu javnog duga u Federaciji BiH, uključujući pojedine kategorije unutrašnjeg i vanjskog duga.

4.1. Politika javnih rashoda

Jedan od temelja za održiv ekonomski razvoj je efikasno upravljanje javnim rashodima, koje ima za cilj osiguranje fiskalne discipline i implementaciju strateških prioriteta, kao i osiguranje efikasne upotrebe javnih sredstava radi zadovoljavanja javnih potreba. Računajući na strateško opredjeljenje Bosne i Hercegovine, a time i Federacije BiH, za integrisanje u EU, važno je da ista može odgovoriti zahtjevima i u oblasti upravljanja javnim rashodima koje proces pridruživanja postavlja pred Bosnu i Hercegovinu, odnosno Federaciju BiH.

U postupku pripreme i izrade Budžeta Federacije BiH za 2024. godinu, planiranje ograničenih finansijskih sredstava će biti usmjereno ka finansiranju rashoda i izdataka koji su prije svega utemeljeni na zakonskoj osnovi, kao što su servisiranje duga, plate, naknade i doprinosi, penzije, transferi za boračku populaciju, socijalne kategorije i zdravstveni sektor. Slijedeći najave o ublažavanju inflatornih pritisaka u toku 2023. godine, fiskalna politika Vlade Federacije BiH u ovom segmentu djelovanja, biće usmjerena na pažljivo praćenje negativnih posljedica inflacije te u slučaju potrebe i donošenje i implementaciju mjera za očuvanje/poboljšanje kupovne moći građana, sa akcentom na ugrožene kategorije stanovništva.

Planiranjem sredstava na temelju ciljanih politika planira se unaprijediti budžetiranje, uvođenjem programskog budžeta kojim se povezuju sve faze budžetiranja. Obzirom da model programskog budžetiranja predstavlja jasnu vezu između politika i programa vlasti, ciljeva tih programa i očekivanih rezultata kao i sredstava potrebnih za njihovu realizaciju, u postupku cjelovite implementacije programskog budžeta, na nivou Federacije BiH uz tehničku pomoć IPA 2017 projekta, Federalno ministarstvo finansija je učinilo značajan iskorak. Naime, na osnovu pregleda sve relevantne institucionalne i zakonske dokumentacije, izrađena je detaljna programska struktura sa predloženim indikatorima za svaku od 66 institucija, odnosno direktnih budžetskih korisnika, koja je usklađena sa Strategijom razvoja Federacije BiH. Do kraja tekuće godine očekuje se nabavka i instalacija nove softverske aplikacije, kako bi model programskog budžetiranja u potpunosti mogao biti realizovan i biti u primjeni na nivou Federacije BiH počev od 2024. godine.

Implementacija programskog budžeta na nivou Federacije BiH omogućit će efikasniju realizaciju modela programskog budžetiranja i za kantone u Federaciji BiH, koji je u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u Federaciji BiH predviđen za budžetski ciklus 2027. godine. Dalje, u skladu sa planiranim mjerama i aktivnostima, izvršiće se detaljna analiza i definisati koraci na početku implementacije Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor u Federaciji BiH.

4.1.1. Planirane mjere u periodu 2024. – 2026. godine

Ključni prioriteti Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu jesu kreiranje poslovnog ambijenta, poticanje i rast investicija. Navedene prioritetne aktivnosti će biti podržane kroz izdvajanje većih iznosa sredstava za finansiranje infrastrukturnih projekata, koji će se ogledati kroz nastavak izgradnje autocesta i brzih cesta, kao i unaprijeđenje avio i željezničkog saobraćaja Federacije BiH. Vlada Federacije BiH smatra da je potrebno nastaviti sa poduzimanjem mjera na maksimalnoj racionalizaciji troškova javne uprave, odnosno jačanju fiskalne discipline i kontrole budžetske potrošnje čime bi se „fiskalni viškovi“ koji se pojave upravo usmjerili u finansiranje infrastukturnih projekata. Po pitanju tržišta rada, i dalje će se provoditi aktivne politike i mjere koje imaju za cilj očuvanje postojećeg nivoa zaposlenosti kao i otvaranje novih radnih mjesta, te spriječavanje migracije radne snage i prilagodbu domaćeg tržišta evropskom tržištu rada. Dodatno će biti unaprijeđen nadzor nad trošenjem javnih sredstava uvođenjem vanbudžetskih fondova, prije svega zavoda odnosno službi za zapošljavanje, u federalni, odnosno kantonalne budžete

S ciljem unaprijeđenja upravljanja javnim finansijama nalaže se potreba za nastavkom aktivnosti na realizaciji i implementaciji mjera na povećanju transparentnosti, učinka i kontrole u prikupljanju i potrošnji javnih sredstava, unapređenju oporezivanja imovine i jačanju kapaciteta u ministarstvima finansija. Pored toga, neophodno je raditi na unapređenju efikasnost upotrebe resursa, kako bi se stvorile pretpostavke za uvođenje i integraciju koncepta cirkularne ekonomije. S tim u vezi, neophodno je

nastaviti sa postepenim prelaskom na zelenu i kružnu ekonomiju, kroz uspostavu ekonomskih instrumenata u oblasti okoliša i ublažavanju klimatskih promjena – energetska efikasnost i razvoj potrebnog informacionog sistema.

U svrhu poboljšanja pristupa i unapređenja poslovanja privatnog sektora, kojeg karakteriše nedovoljan stepen digitalizacije, neophodno je provesti digitalnu transformaciju industrije i malih i srednjih preduzeća. U okviru mjera za jačanje poslovnog okruženja kroz smanjenje sive ekonomije, unaprijediće se sistem prikazivanja prometa; vršiće se restrukturisanje poreznog i neporeznog opterećenja, kako bi se olakšale administrativne procedure za poslovanje i pružiće se veća podrška razvoju preduzetništva.

Dosadašnjim pregledom je utvrđeno da je neophodno izvršiti reformu tržišta energije i transporta. Kako bi se unaprijedilo tržište električne energije i plina i ispunile međunarodno preuzete obaveze iz *acquis-a* iz oblasti energije SPP i EU partnerstva Vlada Federacije BiH pažnju će usmjeriti i na reformsku mjeru za razvoj organizovanog tržišta električne energije i plina. Pored navedenog, pažnja će biti usmjerena i na razvoj tržišta transporta, jer se javila opravdana potreba za poboljšanjem stanja u resoru prometa i komunikacija te u dijelu cestovnog prometa kao i osiguranja učesnika u cestovnom prometu i smanjenja štete na cestama Federacije BiH.

Prirodni resursi će biti dodatno zaštićeni kvalitetnim zakonskim rješenjima, posebno u oblasti zaštite šumskog fonda i vodnih dobara. Stoga je potrebno kontinuirano povećavati izdvajanja u oblasti poljoprivrede, te poticati kultivaciju neobrađenog zemljišta, kako bi se brže i efikasnije uveli standardi za eko i bio proizvode porijeklom iz Federacije BiH koji bi bili međunarodno priznati i konkurentni na međunarodnom tržištu. Za ostvarivanje postavljenih ciljeva realizovaće se različit set mjera iz oblasti poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede te podrške razvoju turizma. Predviđene mjere trebaju doprinijeti unapređenju poljoprivredne proizvodnje i povećanju obima korištenja poljoprivrednog zemljišta s ciljem jačanja konkurentnosti na domaćem i inostranom tržištu, te povećanju ponude domaćim poljoprivrednim proizvodima uz poboljšanje kvalitete zdravstvene i higijenske ispravnosti proizvoda u skladu sa zahtjevima potrošača.

Savremeni trendovi i zahtjevi iz domena tržišta rada, zahtijevaju konstantno praćenje, kako bi navedeno bilo ispunjeno, unaprijediće se neophodna povezanosti obrazovanja i tržišta rada. Dodajući tome, za povećanje efikasnosti sistema tržišta rada, biće potrebno provesti precizne mjere za uređeno tržište rada i rast zaposlenosti, kroz usklađivanje zakonodavstva sa evropskim i međunarodnim dokumentima i jačanje uloge javnih službi u zapošljavanju. Navedene mjere bi kroz učinkovite politike zapošljavanja i jačanja uloge posredovanja, trebale dovesti i do povećanja efikasnosti tržišta rada.

U namjeri izgradnje, efikasnog, održivog i pravičnog sistema socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom pravac usmjeravanja resursa i energije biće ka unapređenju sistema socijalne zaštite. Uzgred tome je i rad na sistemu kvalitetne zdravstvene zaštite, kako bi se prevazišla problematika narušene likvidnosti u poslovanju zdravstvenih ustanova. U tom kontekstu, provest će se reforma zdravstvenog sistema

s ciljem jačanja upravljanja i finansijske održivosti, s obzirom da problem sa likvidnošću, a što predstavlja veliki rizik za finansijsku održivost javnog zdravstvenog sistema. Opređenje Vlade Federacije BiH je da Zakonom o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH omogući finansijsku konsolidaciju kliničkih centara kao ustanova tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite čiji je suosnivač Federacija BiH, ali i drugih javnih zdravstvenih ustanova, kako bi se osigurala jednaka, dostupna i kvalitetna zdravstvena zaštita i zdravstvene usluge za sve građane Federacije BiH.

U namjeri ostvarivanja pozitivnih efekata na rast zaposlenosti i raspoloživog dohotka stanovništva, potrebno je nastaviti sa poduzimanjem mjera na maksimalnoj racionalizaciji troškova javne uprave, odnosno jačanju fiskalne discipline i kontrole budžetske potrošnje, te mjere za povećanjem prihoda iste, čime se namjerava osigurati veći fiskalni prostor za rast ulaganja iz domaćih izvora. Ovdje se posebno misli na planiranje tekućih i kapitalnih transfera na način da se sredstva usmjeravaju u finansiranje onih programa koji će dovesti do rasta zaposlenosti i potrošnje građana.

Dodatno se javlja potreba za harmonizacijom propisa iz oblasti prava socijalne zaštite, posebno onih propisa koji regulišu socijalna prava porodica sa djecom. Navedenom harmonizacijom propisa iz ove oblasti, uz bolje i preciznije ciljanje socijalnih davanja, osiguraće se likvidnost Budžeta, kao i ukupna fiskalna stabilnost Federacije BiH koja je garant redovne isplate penzija, transfera za boračke invalidnine, druga boračka davanja i invalidnine za neratne invalide i civilne žrtve rata i ostale isplate. Nastavak osiguranja stabilnosti u isplatama penzija, boračkih i socijalnih naknada, te drugih davanja predviđenih Budžetom Federacije BiH, čini jedan od ključnih ciljeva Vlade Federacije BiH.

4.2. Opća struktura javnih rashoda i trendovi

Planirana javna potrošnja u 2023. godini, uključujući otplate dugova, pozajmljivanje i izdatke za kamate, iznosi 6.725,8 mil. KM. Ovaj planirani iznos predstavlja rast od 1.756,3 mil. KM u odnosu na izvršenje Budžeta Vlade Federacije BiH za 2022. godinu. Ako se posmatraju pojedinačno planirani iznosi u 2023. godini, najveći udio odnosi se na tekuće i kapitalne transfere 5.160,4 mil. KM, bruto plaće, naknade i doprinose 306,2 mil KM. Izdacima za materijal, sitan inventar i usluge pripada dio od 131,5 mil. KM, kapitalnoj potrošnji 325,1 mil.KM, ostaloj potrošnji (rezerva) 0,1% planiranih rashoda.

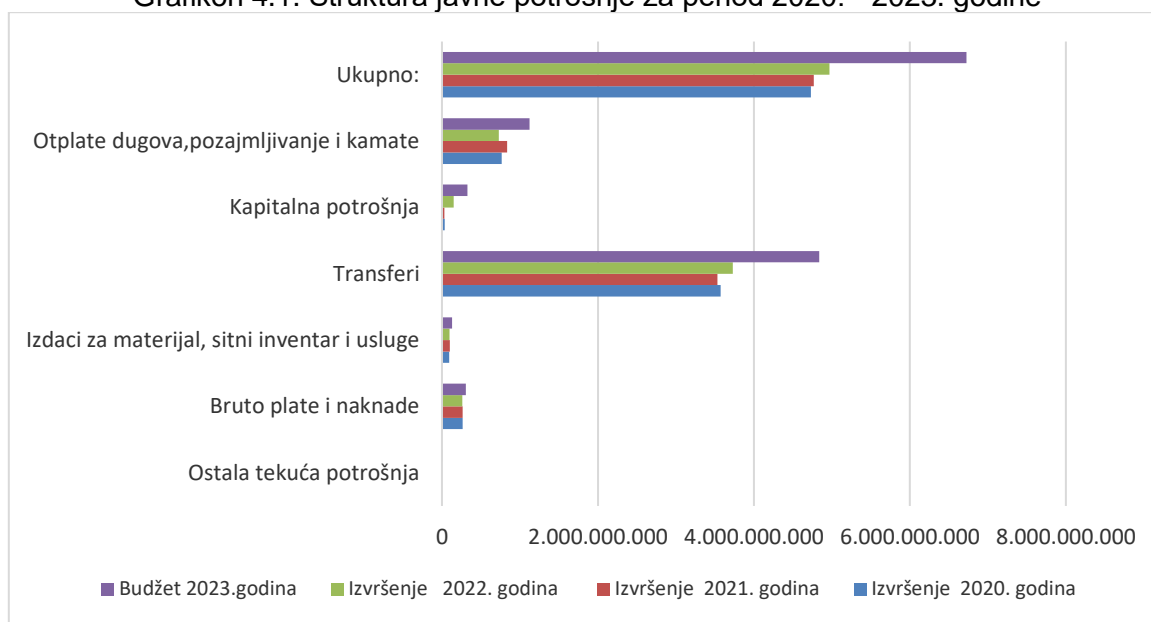
U skladu sa navedenim, ukupan Budžet Federacije BiH za 2023. godinu iznosi 6.725.847.563 KM.

Tabela 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2020. - 2023.

Vrste izdataka	Izvršenje 2020. godina	Izvršenje 2021. godina	Izvršenje 2022. godina	Budžet 2023.godina
Ostala tekuća potrošnja	0	0	0	5.155.000
Bruto plate i naknade	263.289.916	265.769.080	260.897.008	306.228.048
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	92.543.321	101.312.647	96.844.123	131.527.985
Transferi	3.571.905.333	3.531.134.587	3.729.544.396	4.835.350.715
Kapitalna potrošnja	36.435.423	32.473.850	151.345.078	325.106.000
Otplate dugova,pozajmljivanje i kamate	766.031.325	834.890.428	730.517.057	1.122.479.815
Ukupno:	4.730.205.318	4.765.580.592	4.969.147.662	6.725.847.563

Izvor: Izvještaji o izvršenju budžeta za 2020., 2021., i 2022. godinu i Budžet Federacije BiH za 2023. godinu, FMF

Grafikon 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2020. - 2023. godine

Izvor: Izvještaji o izvršenju budžeta za 2020., 2021., i 2022. godinu i Budžet Federacije BiH za 2023. godinu, FMF

4.3. Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2024. -2026. godinu

Projekcije rashoda Budžeta Vlade Federacije BiH za 2024. godinu iznose 5.687,4mil KM i čine 17,4% BDP-a Federacije BiH, što predstavlja povećanje od 4,4% ili 84,1 mil. KM u odnosu na predviđene rashode u 2023. godini.

Rashodi su projicirani na nivou od 5.815,1mil. KM (16,9% BDP-a Federacije BiH) u 2025. godini i 6.035,4 mil. KM (16,5% BDP-a Federacije BiH) u 2026. godini.

Kada je riječ o ukupnoj potrošnji, koja pored rashoda uključuje i otplate unutrašnjeg i vanjskog duga, ista je projicirana u 2024. godini u iznosu od 6.886,3 mil. KM ili 21,1% BDP-a Federacije BiH.

Ovako projicirana ukupna potrošnja za 2024. godinu predstavlja povećanje od 4,7% ili 62,2 mil. KM u odnosu na 2023. godinu.

U 2025. godini ukupna potrošnja je projicirana na nivou od 6.903,2 mil. KM ili 20,0% BDP-a Federacije BiH, dok je u 2026. godini na nivou 7.048,6 mil. KM ili 19,3% BDP-a Federacije BiH.

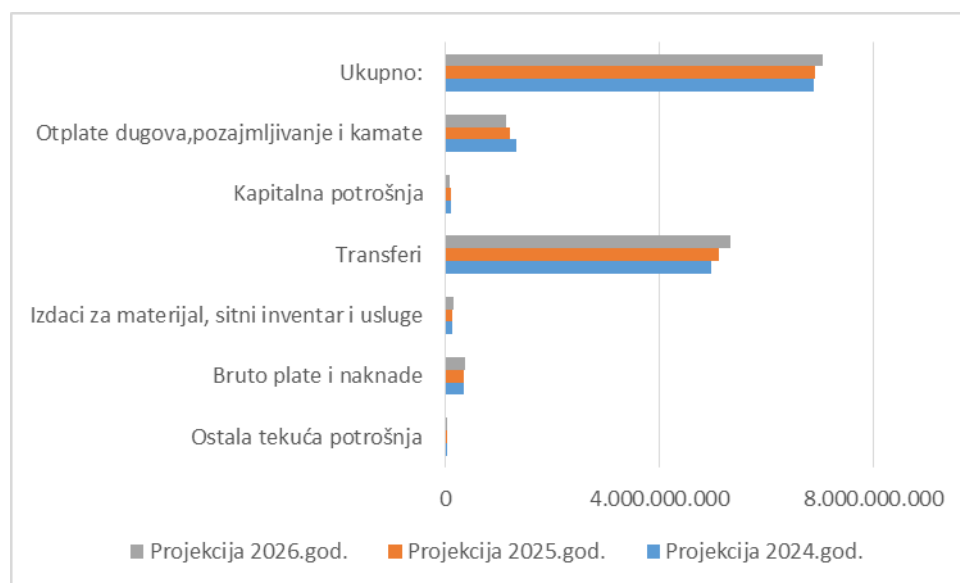
Ukupna potrošnja za naredni trogodišnji period se projicira u iznosima od 6,9 mlrd. KM u 2024., 6,9 mlrd. KM u 2025.godini, te 7,0 mlrd. KM u 2026. godini

Tabela 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2024. – 2026.

Vrste izdataka	Projekcija 2024.god.	Projekcija 2025.god.	Projekcija 2026.god.
Ostala tekuća potrošnja	5.155.000	5.155.000	5.155.000
Bruto plate i naknade	349.637.311	355.662.648	359.300.650
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	139.428.851	121.374.980	144.072.787
Transferi	4.956.415.619	5.112.796.814	5.338.469.507
Kapitalna potrošnja	106.773.790	98.963.640	76.300.040
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	1.328.866.888	1.209.233.994	1.125.261.010
Ukupno:	6.886.277.459	6.903.187.076	7.048.558.994

Izvor: FMF

Grafikon 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2024. – 2026.

Izvor: FMF

Bruto plate, doprinosi i naknade troškova zaposlenih u 2024. godini projicirani su na nivou od 349,6 mil. KM, što predstavlja povećanje od 2,9% ili 10,1 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu. Iznos ove kategorije projiciran za 2025. godinu je 355,7 mil. KM, dok u 2026. godini iznosi 359,3 mil. KM.

U strukturi javnih rashoda udio bruto plata iznosi 5,1% kako je planirano Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu, 5,1% u 2024. godini, 5,2% u 2025. godini, te 4,8% u 2026. godini.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge za 2024. godinu projicirani su na nivou od 139,4 mil. KM, što predstavlja povećanje za 5,7% ili 7,9 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu. Iznos predviđen za izdatke za materijalne troškove i usluge u 2025. godini je 121,4 mil. KM i u 2026. godini je 144,1 mil. KM. Nadalje, planiranim Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu učešće materijalnih troškova u javnim rashodima iznosi 1,9%. Učešće u javnim rashodima u 2024. godini je 2,1%. Također, učešće ove kategorije u javnim rashodima za 2025. godinu iznosi 1,8%, te u 2026. godini iznosi 2,1%.

Transferi (tekući i kapitalni) za 2024. godinu su projicirani na nivou od 4.769,6 mil. KM, što je u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu smanjenje za 132,7 mil. KM ili 2,8%, dok iznos transfera predviđen za 2025. godinu iznosi 4.925,9 mil. KM. U 2026. godini finansijska sredstva za navedene namjene su projicirana u iznosu od 5.151,5 mil. KM.

Kapitalna potrošnja u 2024. godini projicirana je u iznosu od 106,8 mil. KM, što predstavlja povećanje od 18,8% ili 20,0 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu. Učešće kapitalne potrošnje u javnim rashodima za 2024. godinu iznosi 1,6%. Za 2025. godinu izdaci za kapitalnu potrošnju projicirani su u iznosu od 99,0 mil. KM, te 76,3 mil. KM za 2026. godinu.

Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate u 2024. godini projicirani su u iznosu od 1.328,9 mil. KM, što predstavlja povećanje od 5,2% u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu ili 68,4 mil. KM.

Otplata duga, pozajmljivanja i kamata predviđena za 2025. godinu iznosi 1.209,2 mil. KM, dok za 2026. godinu iznosi 1.125,3 mil. KM.

Grafikon 4.3. Projekcije učešća pojedinih rashoda i izdataka u ukupnoj javnoj potrošnji u 2024. godini

Izvor: FMF

4.4. Tekući rashodi

4.4.1. Plate i naknade u javnom sektoru

Bruto plaće, naknade i doprinosi u Budžetu Vlade Federacije BiH u 2023. godini predstavljaju 6,0% ukupnih rashoda⁵⁰ ili 339,5 mil. KM. Projekcija bruto plata i naknada u 2024. godini iznosi 349,6 mil. KM odnosno 6,1 % ukupnih rashoda, te u 2025. godini 355,6 ili 6,1% i u 2026. godini 359,3 mil. KM ili 5,9% ukupnih rashoda.

Projekcija bruto plata i naknada za period 2024. – 2026. ustanovljena je na osnovu:

- Zakona o platama i naknadama u organima vlasti FBiH⁵¹,
- Zakona o platama i naknadama policijskih službenika FBiH⁵²,
- Zakon o državnoj službi u Federaciji BiH⁵³
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u Federaciji BiH⁵⁴
- Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji BiH⁵⁵
- Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije BiH⁵⁶
- Zakon o policijskim službenicima Federacije BiH⁵⁷

⁵⁰ Rashodi obuhvataju ukupnu javnu potrošnju umanjenu za iznos unutarnjeg i vanjskog javnog duga

⁵¹ „Službene novine FBiH”, br. 45/10, 111/12 i 20/17

⁵² „Službene novine FBiH”, broj: 45/10

⁵³ „Službene novine Federacije BiH”, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12 i 99/15

⁵⁴ „Službene novine Federacije BiH”, br. 49/05 i 103/21

⁵⁵ „Službene novine Federacije BiH”, broj 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22

⁵⁶ „Službene novine Federacije BiH”, broj 81/14

⁵⁷ „Službene novine Federacije BiH”, broj 27/05, 70/08, 44/11 i 13/18

- Zakon o pravima izabраниh dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti Federacije Bosne i Hercegovine⁵⁸
- Podzakonski akti kojima se regulišu porezi i doprinosi na plate zaposlenih pri budžetskom korisniku i drugi propisi koje donosi budžetski korisnik i Vlada Federacije BiH, a kojima se regulišu pitanja plata,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji budžetskog korisnika,
- Pravilnik, odnosno Odluka o platama i naknadama državnih službenika i namještenika, koji je usvojen od strane budžetskog korisnika,
- Rješenja o postavljenju, odnosno rasporedu državnih službenika i namještenika na radna mjesta koja su izdata u skladu sa zakonom i općim aktima budžetskog korisnika i raspodjeli zadataka izdatoj u skladu sa zakonom i internim aktima budžetskog korisnika i
- Makroekonomskih projekcija.

U Budžetu Federacije BiH za 2023. godinu planirani broj zaposlenih iznosi 8.447 uz primjenu osnovice za obračun plaća od 385,00 KM i boda za obračun koji iznosi 1,0. Ovo povećanje osnovice za obračun plaće sa 330 KM na 385 KM se temelji na Sporazumu koji su potpisali Vlada Federacije BiH i Samostalni sindikat državnih službenika i namještenika u organima vlasti u FBiH koji predviđa povećanje osnovice za obračun plaće uz istovremeno smanjenje boda za obračun sa 1,05 na 1,0.

Ukupno predviđena sredstva u okviru ekonomskih kodova bruto plate, naknade i doprinosi u 2024. godini iznose 349,6 mil. KM što predstavlja povećanje za 2,9% u odnosu na Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu.

Projeciran je isti broj zaposlenih za svaku godinu u nadolazećem periodu 2024. – 2026. godine i iznosi 8.453. U odnosu na odobreni broj u 2023. godini povećanje se odnosi za 6 novozaposlenih. U skladu sa Zaključkom Vlade Federacije V.broj: 891/2021 od 27.05.2021. godine predviđen je prijem dva federalna inspektora u Federalnoj upravi za inspeksijske poslove. Također, Federalnom ministarstvu izbjeglica i raseljenih lica planirana su 3 nova zaposlenika, a Federalnom pravobranilaštvu planirano je povećanje za jednog zaposlenika.

U narednoj tabeli prikazana je procijenjena potrošnja na plate i naknade u javnom sektoru za period 2022.- 2026. godine.

Tabela 4.3. Plate, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u periodu 2022. – 2026.

Budžet Vlade Federacije BiH	Ek.kod	Izvršenje	Budžet	Procjena		
		2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
		mil KM	mil KM	mil KM	mil KM	mil KM
Ukupno plate i naknade	6111 6112 6121	287.607	339.547	349.637	355.662	359.300
Ukupan broj zaposlenih			8.447	8.453	8.453	8.453

Izvor: FMF

⁵⁸ „Službene novine Federacije BiH”, broj 59/06,84/08 i 9/10

4.4.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge projicirani su u iznosu od 139,42 mil KM u 2024. godini, što je u odnosu na 2023. godinu povećanje za 6,01% ili 7,9 mil. KM. Izdaci za materijal i usluge učestvuju sa 2,4% u rashodima za 2024. godinu. Znatian dio planiranih sredstava se odnosi na sredstva koja će se finansirati sa podračuna, tj. za njihovo finansiranje obezbjeđena su namjenska sredstva na prihodovnoj strani. Razlog povećanja sredstava na navedenoj poziciji je u skladu sa trenutnom ekonomskom situacijom u svijetu koja se reflektuje i na Bosnu i Hercegovinu, u smislu poskupljenja energenata i cijena sirovina i materijala, kao posljedice inflatornih pritisaka.

Izdaci za materijal i usluge za 2025. godinu iznose 121,3 mil. KM ili 2,1% rashoda, a u 2026. godini 144,1 mil. KM ili 2,4% rashoda.

Grafikon 4.4. Prikaz izdataka za materijal, sitni inventar i usluge za period 2020. - 2026.

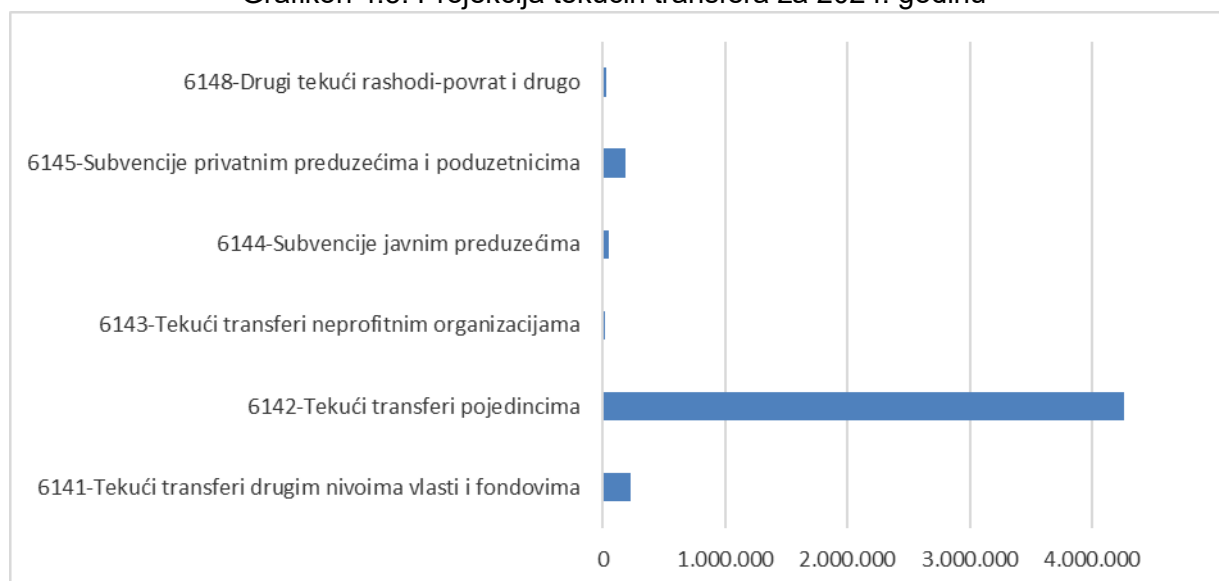
Izvor: FMF

4.4.3. Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Projekcija tekućih transfera za 2024. godinu iznosi 4.769,6 mil. KM, što je povećanje za 4,2% ili 192,3 mil KM u odnosu na odobrena sredstva za ovu namjenu u 2023. godini.

Tekući transferi za 2025. godinu projicirani su u iznosu od 4.925,9 mil. KM što je za 348,6 mil. KM ili 7,6% više u odnosu na 2023. godinu i 5.151,4 mil. KM u 2026. godini što je za 574,2 mil KM ili 12,5 % više u odnosu na 2023. godinu.

Grafikon 4.5. Projekcija tekućih transfera za 2024. godinu

Izvor: FMF

4.4.3.1. Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima

Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima za 2024. godinu iznose 231,1 mil. KM što je smanjenje za 296,9 mil. KM ili 43,7% u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu i imaju udio od 4,7% u ukupnim rashodima. Razlog manje projekcije planiranih sredstva je iz razloga planiranja finansijskih sredstva na projektu Podrška Evropske unije Bosni i Hercegovini u cilju ublažavanja negativnog socio-ekonomskog uticaja energetske krize u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu. Budžetski korisnici koji su bili zaduženi za implementaciju navedene pomoći su Federalno ministarstvo poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Značajniji udio Tekućih transfera drugim nivoima vlasti u 2024. godini imaju i sljedeći transferi:

- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Zavod za zdravstveno osiguranje i reosiguranje FBiH u iznosu od 40,0 mil. KM,
- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Transfer za civilne žrtve rata 25,0 mil. KM,
- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – provedba Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH planiran je u iznosu od 40,0 mil. KM,
- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH u iznosu od 75,0 mil. KM,
- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Transfer za biomedicinski potpomognutu oplodnju u iznosu od 10,0 mil. KM.

Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima projicirani su u iznosu od 188,5 mil. KM ili 3,8 % rashoda za 2025. godinu, dok za 2026. godinu projekcija iznosi 188,6 mil. KM ili 3,7 % javnih rashoda.

4.4.3.2. Tekući transferi pojedincima

Tekući transferi pojedincima projicirani u 2024. godini iznose 4.259,7 mil. KM ili 87,2 % ukupnih rashoda, od toga se značajniji iznosi odnose se na:

- Tekući transferi pojedincima – isplata penzija u iznosu od 3.476,2 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima - za invalidnine u iznosu od 285,0 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima - Transfer za lica sa invaliditetom - neratni invalidi u iznosu od 260,0 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima – Zakon o podršci o porodicama sa djecom u Federaciji BiH u iznosu od 126,0 mil KM,
- Tekući transferi pojedincima - Transfer za raseljena lica i povratnike u iznosu od 25,1 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima - za implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja u iznosu od 18,0 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima - Tekući transferi za programe povratka u RS u iznosu od 11,0 mil. KM.

Tekući transferi pojedincima projicirani su u iznosu od 4.465,8 mil. KM ili 90,3 % rashoda za 2025. godinu, dok za 2026. godinu iznose 4.690,8 mil. ili 92,7% ukupnih rashoda.

4.4.3.3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama projicirani su u 2024. godini u iznosu od 18,5 mil. KM ili 0,3% ukupnih rashoda, dok projekcija za 2025. i 2026. godinu iznosi 18,8 mil. KM ili 0,3% ukupnih rashoda.

4.4.3.4. Subvencije javnim preduzećima

Subvencije javnim preduzećima za 2024. godinu projicirane su u iznosu od 49,7 mil. KM ili 0,9% ukupnih rashoda. Projekcije za 2025. godinu iznose 49,7 mil.KM ili 0,85% ukupnih rashoda, a za 2026. godinu iznose 49,7 mil. KM ili 0,8% ukupnih rashoda.

Najznačajniji projicirani iznosi u 2023. godini su:

- Subvencije javnim preduzećima - Transfer željeznicama FBiH u iznosu od 21,0 mil. KM;
- Subvencije javnim preduzećima – Transfer za izmirenje obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji JP Željeznice FBiH do u iznosu od 8,7 mil KM.

4.4.3.5. Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima

Sredstva projicirana za ove namjene u 2024. godini iznose 184,8 mil. KM što je 3,25% ukupnih rashoda. Projekcije za 2025. godinu iznose 184,8 mil. KM ili 3,18% ukupnih rashoda, te za 2026. godinu 184,8 mil. KM ili 3,06% ukupnih rashoda, a značajniji iznosi odnose se na:

- Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima - Poticaj za poljoprivredu u iznosu od 165,0 mil.KM;
- Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Podsticaj za veterinarstvo u iznosu od 2,7 mil.KM.

4.4.3.6. Drugi tekući rashodi

Drugi tekući rashodi za 2024. godinu projicirani su u iznosu od 25,8 mil KM ili 0,5% ukupnih rashoda.

Projekcije za 2025. godinu iznose 18,3 mil. KM ili 0,3% i za 2026. godinu 18,8 mil KM ili 0,3% ukupnih rashoda.

4.4.4. Kapitalni transferi

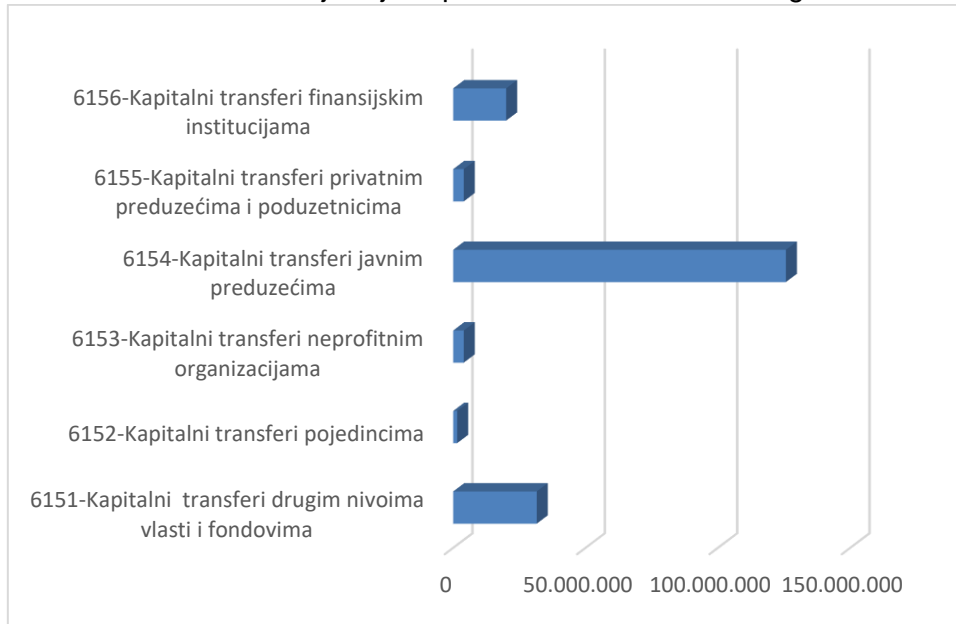
Ukupni kapitalni transferi projicirani su u iznosu od 186,8 mil. KM ili 3,3% ukupnih rashoda za 2024. godinu što je za 138,3 mil. KM manje u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu.

Kapitalni transferi projicirani za 2024. godinu, po strukturi odnose se na:

- Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima u iznosu od 31,6 mil. KM ili 0,6% ukupnih rashoda;
- Kapitalni transferi pojedincima u iznosu od 1,5 mil. KM ili 0,03% ukupnih rashoda;
- Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama u iznosu od 4,0 mil. KM ili 0,1% ukupnih rashoda;
- Kapitalni transferi javnim preduzećima 125,7 mil. KM ili 2,2% ukupnih rashoda;
- Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima u iznosu od 4,0 mil. KM ili 0,1% ukupnih rashoda.

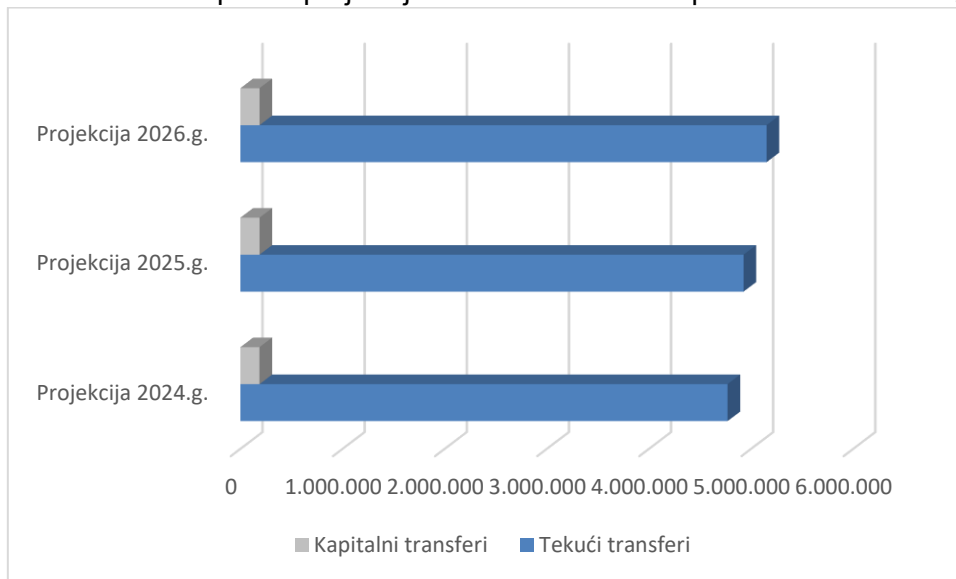
Za 2025. godinu projekcija kapitalnih transfera iznosi 186,9 mil. KM ili 3,2% ukupnih rashoda, a za 2026. godinu projekcija iznosi 187,0 mil. KM ili 3,1% ukupnih rashoda.

Grafikon 4.6. Projekcija kapitalnih transfera za 2024. godinu

Izvor: FMF

Grafikon 4.7. Grafički prikaz projekcije iznosa transfera za period 2024.- 2026. godine

Izvor: FMF

4.4.5. Kapitalna potrošnja

Ukupna kapitalna potrošnja (izdaci za nabavku stalnih sredstava i izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima) za 2024. godinu projicirana je u iznosu od 106,8 mil. KM ili 1,9% ukupnih rashoda, što je za 20,0 mil. KM više u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu. Najznačajniji iznosi u 2024. godini odnose se na:

- Sredstva planirana za Smještaj institucija Vlade Federacije BiH u iznosu od 20,0 mil KM;
- Sredstva predviđena za izgradnju Palate pravde Federacije BiH u iznosu od 27,5 mil. KM;
- Nabavku robnih rezervi u iznosu od 2,0 mil. KM.

Projekcija za 2025. godinu iznosi 99,0 mil. KM ili 1,7% ukupnih rashoda, dok za 2026. godinu projekcija finansijskih sredstava za navedene namjene iznosi 76,3 mil. KM ili 1,3% ukupnih rashoda.

Tabela 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za period 2024. - 2026.

	Plate, naknade, doprinosi	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	Transferi	Izdaci za kamate	Tekuća rezerva	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	Izdaci za finansijsku imovinu	Otplata dugova primljenih kroz Državu	Vanjske otplate	Otplata domaćeg pozajmljivanja	Otplata unutrašnjeg duga	UKUPNO
	611000-612000	613000	614000-615000	616000	600000	821000	822000	823100	823200	823300	823400-823600	
Izvršenje 2022.	287.610.844	96.844.123	3.838.663.109	86.153.735	0	42.226.365	18.500.000	456.021.806	8.154.799	220.000.000	46.340.452	5.100.515.233
Budžet 2023.	339.547.991	131.527.985	4.902.403.286	137.985.262	5.155.000	63.748.224	23.000.000	729.595.263	9.794.107	330.000.000	53.090.445	6.725.847.563
2024/2023	102,97	106,01	101,10	94,23	100,00	131,41	100,00	102,26	73,74	130,30	29,30	102,39
Projekcije 2024.	349.637.311	139.428.851	4.956.415.619	130.023.369	5.155.000	83.773.790	23.000.000	746.063.964	7.222.348	430.000.000	15.557.207	6.886.277.459
2025/2024	101,72	87,05	103,16	93,18	100,00	90,68	100,00	81,60	69,97	106,98	91,55	100,25
Projekcije 2025.	355.662.648	121.374.980	5.112.796.814	121.151.005	5.155.000	75.963.640	23.000.000	608.786.318	5.053.805	460.000.000	14.242.866	6.903.187.076
2026/2025	101,02	118,70	104,41	92,53	100,00	70,17	100,00	80,14	100,00	110,87	71,66	102,11
Projekcije 2026.	359.300.650	144.072.787	5.338.469.507	112.096.996	5.155.000	53.300.040	23.000.000	487.903.401	5.053.805	510.000.000	10.206.808	7.048.558.994

Izvor: FMF

4.5. Budžeti i finansijski planovi nižih nivoa vlasti u Federaciji BiH

Inflacija, ekonomska kriza kao i poremećaji na globalnom tržištu i enormna poskupljenja cijena osnovnih životnih namirnica koji su obilježili 2022. godinu, nastavili su se i u tekućoj 2023. godini.

Kada govorimo o budžetima gradova/općina i kantona, kao i finansijskim planovima vanbudžetskih fondova za 2023. godinu, moramo imati u vidu da se očekuje rast poreznih prihoda, a posebno prihoda od socijalnih doprinosa koji pripadaju kantonima i gradovima/općinama. Pored toga, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine planirala je finansijsku pomoć nižim nivoima vlasti u vidu podrške provođenju mjera strukturnih reformi u iznosu od 239,0 mil.KM, od čega je 200,0 mil.KM predviđeno za kantone Federacije Bosne i Hercegovine, a 39,0 mil.KM za gradove/ općine.

Iznos planiran za pomoć kantonima 200,0 mil.KM dodijelit će se na ime finansijske pomoći budžetima kantona za provođenje strukturnih reformi i finansiranje/sufinansiranje infrastrukturnih projekata koji su od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine, dok se iznos od 39,0 mil.KM planira dodijeliti gradovima/općinama iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i to 10,0 mil. KM sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – KANTONI I OPĆINE“ na principu solidarnosti svim općinama i gradovima u jednakom iznosu od 125.000,00 KM, a na ime finansijske pomoći budžetima općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, a iznos od 29,0 mil.KM planira se dodijeliti sa ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – KANTONI I OPĆINE“ u svrhu finansiranja/sufinansiranja projekata/zahtjeva/inicijativa koji/koje će biti implementirani/e u jedinicama lokalne samuprave.

Planovi budžeta gradova/općina i kantona i finansijski planovi vanbudžetskih fondova za 2023. godinu su usvojeni od strane istih, dok su projekcije rashoda za period od 2024. - 2026. godine izrađene na temelju:

- izvršenja budžeta (općine, kantoni) i finansijskih planova (vanbudžetski fondovi) u periodu 2018. – 2022. godina,
- usvojenih planova za 2023. godinu,
- projekcija prihoda od poreza i
- makroekonomskih pokazatelja za Federaciju BiH.

Trenutne negativne ekonomske posljedice globalne krize uzrokovane ratnim dešavanjima u jednom djelu Evrope su dovele do ozbiljnih poremećaja na svjetskom tržištu, što se u konačnici odrazilo i na ekonomsku politiku Federacije BiH. Navedeno dovodi do krajnje neizvjesnosti i visokog rizika po realizaciju izvršavanja budžeta, stoga Federalno ministarstvo finansija nije u mogućnosti da detaljnije analizira i prezentira politike ostalih nivoa vlasti u narednom srednjoročnom periodu.

4.5.1. Budžeti gradova/općina u Federaciji BiH

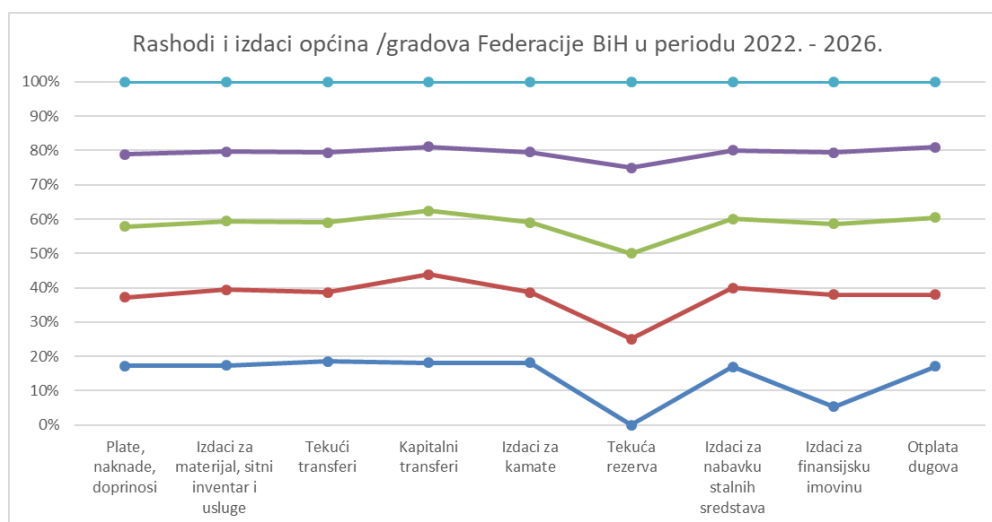
Lokalni nivo vlasti u Federaciji BiH sastoji se ukupno od 80 jedinica lokalne samouprave. Lokalni nivo vlasti je pravno regulisan kroz Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH⁵⁹, koji definiše djelokrug i izvorne nadležnosti gradova i općina, organizaciju i načine finansiranja. Izvršenje budžeta za 2022. godinu, planovi budžeta za 2023. godinu, te projekcije zbirnih rashoda i izdataka gradova i općina za naredni trogodišnji period prikazane su u Tabeli 4.5.1.

Tabela 4.5. Zbirni rashodi i izdaci gradova i općina (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. -2026.)

	Izvršenje budžeta općina F BiH za 2022. godinu	Plan budžeta općina F BiH za 2023. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2024. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2025. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2026. godinu
Plate, naknade, doprinosi	283.134.745	329.721.808	339.283.740	345.051.564	348.502.079
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	201.663.117	254.684.634	231.912.585	234.231.711	236.574.028
Tekući transferi	302.490.378	327.265.160	329.883.282	332.522.348	335.182.527
Kapitalni transferi	96.820.620	137.594.056	99.241.136	100.233.547	101.235.883
Izdaci za kamate	4.286.844	4.830.408	4.830.408	4.830.408	4.830.408
Tekuća rezerva	0	5.262.239	5.262.239	5.262.239	5.262.239
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	257.316.643	350.265.249	303.633.639	303.633.639	303.633.639
Izdaci za finansijsku imovinu	406.969	2.509.400	1.587.233	1.587.233	1.587.233
Otplata dugova	26.150.712	31.951.726	34.124.443	31.326.239	29.164.728
UKUPNO	1.172.270.029	1.444.084.680	1.349.758.704	1.358.678.927	1.365.972.763

Izvor: FMF

Grafikon: 4.8. Rashodi i izdaci gradova i općina Federacije BiH u periodu 2022. - 2026.

Izvor: FMF

⁵⁹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09

Izdaci za plate, naknade i doprinose u 2023. godini (planirani iznos) imaju učešće u ukupnim rashodima od 22,8%, u odnosu na izvršenje 2022. godine bilježe rast od 16,5%, dok se za naredni srednjoročni period projicira rast po prosječnoj stopi od 1,9%. Ova projekcija pretpostavlja zadržavanje ove vrste izdatka na istom nivou, uz minimalno usklađivanje sa dozvoljenim rastom definisanim u Kolektivnom ugovoru za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge u planiranom iznosu tekuće godine imaju učešće u ukupnim rashodima od 17,6%. Nakon pada u 2024. godini, u 2025. godini i 2026. godini se očekuje rast istih po minimalnoj stopi. Projekcije ove vrste izdatka za period od 2024. - 2026. godine konzistentne su sa projiciranim ekonomskim kretanjima.

Udio tekućih transfera u ukupnim rashodima u 2023. godini iznosi 22,7% i u narednom periodu se očekuje rast istih po stopi od 0,8%.

Kapitalni transferi, s druge strane, uzimaju učešće u ukupnim rashodima od 9,5%. Pretpostavka je da će se u narednom periodu zadržati na relativno istom nivou.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava su u 2023. godini planirani u većem iznosu u odnosu na izvršenje u 2022. godini i pretpostavlja se da su isti namijenjeni za izgradnju, rekonstrukciju i investiciono održavanje puteva u jedinicama lokalne samouprave. Za naredni trogodišnji period projicira se rast ovih izdataka za 18% u odnosu na izvršenje istih za 2022. godinu.

U periodu od 2024. - 2026. godine Federalno ministarstvo finansija je na osnovu istorijskih podataka o izvršenju, kao i konzervativnijim pristupom izradilo projekcije potrošnje, za koji se očekuje da će rezultirati pozitivnim finansijskim rezultatom.

4.5.2. Budžeti kantona u Federaciji BiH

Federacija BiH se sastoji od 10 kantona: Unsko-sanski, Posavski, Tuzlanski, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Srednjobosanski, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački, Kanton Sarajevo i Hercegbosanski kanton.

Njihove nadležnosti definisane su Ustavom Federacije BiH i ustavima kantona. Svi kantoni imaju određen broj ekskluzivnih nadležnosti, dok u drugim oblastima dijele nadležnosti sa nivoom Federacije ili sa općinama. Takođe, neke od nadležnosti su im delegirane od strane viših nivoa vlasti. Najvažnija područja nadležnosti za pružanje, odnosno finansiranje usluga, koje imaju kantoni su slijedeća: područje policije, područje obrazovanja (osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visoko obrazovanje), te područja zdravstvene i socijalne zaštite. Najvažnije dijeljenje nadležnosti uključuje ekonomski razvoj, urbanizam, zaštitu okoliša, kulturu, sport i održavanje puteva. Svaka od ovih i ostalih nadležnosti zahtjeva donošenje neophodnih politika i legislativa (kroz zakone, strategije i druge akte), finansiranje određene nadležnosti, te provođenje i nadzor nad istim.

Gradovi i općine, kantoni i nivo Federacije BiH mogu imati svaku od ovih uloga u ispunjavanju određene nadležnosti, u zavisnosti od stepena decentralizacije nadležnosti. Kantoni mogu posebnim kantonalnim propisima dalje regulisati određena pitanja koja se tiču odnosa nadležnosti kantona i pojedinih gradova i općina unutar njega.

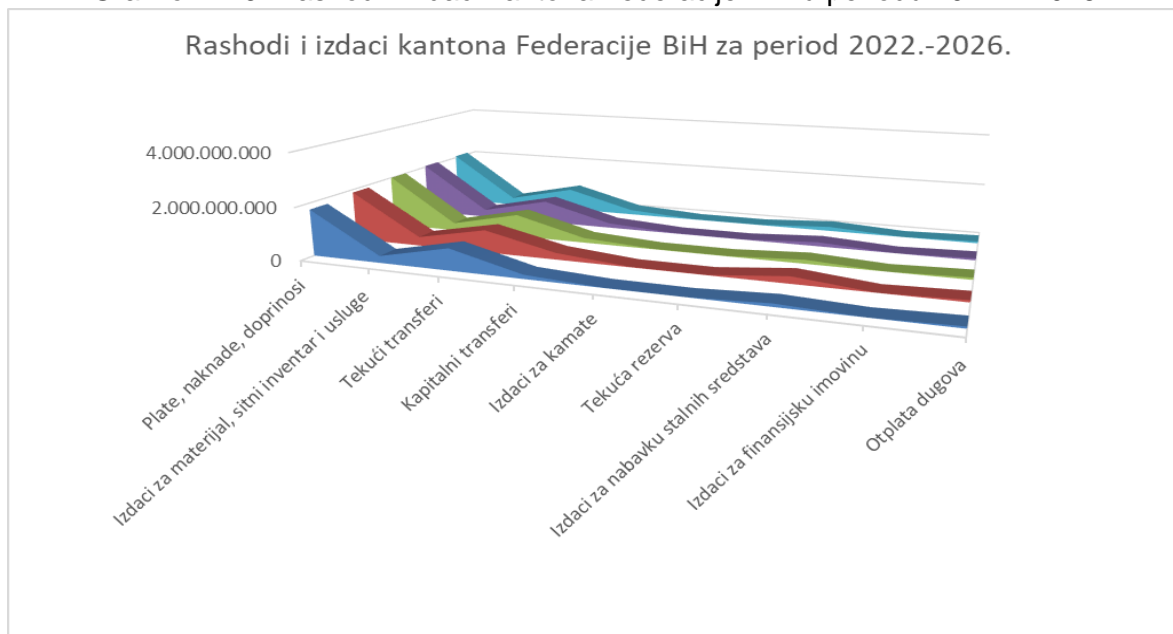
Baza podataka koja je korištena u izradi projekcija rashoda kantona sadrži podatke o izvršenim budžetima kantona, koji su prikupljeni direktno od kantonalnih ministarstava finansija. Podaci su dobiveni putem prikupljenih periodičnih i godišnjih obrazaca finansijskog izvještavanja. Projekcija rashoda i izdataka kantona Federacije BiH prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 4.6. Zbirni rashodi i izdaci kantona (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. - 2026.)

	Izvršenje budžeta kantona F BiH za 2022. godinu	Plan budžeta kantona F BiH za 2023. godinu	Projekcija budžeta kantona F BiH za 2024. godinu	Projekcija budžeta kantona F BiH za 2025. godinu	Projekcija budžeta kantona F BiH za 2026. godinu
Plate, naknade, doprinosi	1.759.017.968	1.885.621.401	2.019.376.965	2.047.648.242	2.068.124.725
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	262.524.151	339.859.570	296.652.290	299.618.813	302.615.001
Tekući transferi	821.169.479	860.926.324	873.840.219	882.578.621	891.404.407
Kapitalni transferi	154.329.787	257.975.117	185.195.744	186.121.723	187.052.331
Izdaci za kamate	9.341.262	19.228.228	14.723.284	14.723.284	14.723.284
Tekuća rezerva	0	12.359.163	12.359.163	12.359.163	12.359.163
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	116.673.644	268.674.197	153.309.168	162.201.100	166.256.128
Izdaci za finansijsku imovinu	600.000	610.100	610.100	610.100	610.100
Otplata dugova	71.697.872	78.586.998	83.930.914	77.048.579	71.732.227
UKUPNO	3.195.354.163	3.723.841.098	3.639.997.847	3.682.909.625	3.714.877.366

Izvor: FMF

Grafikon: 4.9. Rashodi i izdaci kantona Federacije BiH u periodu 2022. - 2026.

Izvor: FMF

Izdaci za plate, naknade i doprinose u 2023. godini (planirani iznos) imaju učešće u ukupnim rashodima od 50,6%, a u odnosu na izvršenje 2022. godine bilježe rast od 7,2%. S ciljem saniranja posljedica krize izazvanih inflacijom, za naredni srednjoročni period projicira se rast istih po prosječnoj stopi od 3,1%.

Izdaci za materijalne troškove bilježe rast u planiranom iznosu za 29,4% u odnosu na izvršenje 2022. godine, dok se za naredni srednjoročni period projicira rast ovih izdataka od 13% u odnosu na izvršenje. U ukupnim rashodima kantona u 2023. godini izdaci za materijal, sitan inventar i usluge imaju učešće od 9,1%.

U 2023. godini je planirano povećanje izdataka i za tekuće i za kapitalne transfere kantona. Tekući transferi imaju udio u ukupnim rashodima od 23,1%, dok kapitalni učestvuju sa 6,9%. U narednom srednjoročnom periodu se očekuje da će se oni zadržati na približno istom nivou, u skladu sa predviđenim rastom prihoda.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava su u planu za 2023. godini povećani i čine 7,2% ukupnih rashoda i izdataka. Veći dio povećanja se odnosi na planiranje nabavke opreme, nabavke građevina, kao i na rekonstrukciju i investicijsko održavanje.

Projekcija servisiranja duga za naredni srednjoročni period izrađena je na osnovu podataka o postojećem zaduženju.

4.5.3. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH, vanbudžetski fondovi su privredna društva, organizacije i ustanove koje obavljaju javne usluge i vrše javni servis, a osnovane su posebnim propisima, te druga pravna lica u kojima Federacija, kantoni,

gradovi i općine imaju odlučujući utjecaj na upravljanje na osnovu strukture kapitala. U Federaciji BiH sa radom djeluje 25 vanbudžetskih fondova: dva na nivou Federacije BiH (Federalni zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja i Federalni zavod za zapošljavanje), 23 vanbudžetska fonda na nivou kantona (10 kantonalnih službi za zapošljavanje, 10 kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja i 3 kantonalne direkcije za ceste). U narednoj tabeli su prikazani njihovi zbirni finansijski planovi (izvršenje 2022. godine, planovi za 2023. godinu te projekcije za naredni trogodišnji period).

Tabela 4.7. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. -2026.)

	Izvršenje fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2022. godinu	Fin. plan vanbudžetskih fondova F BiH za 2023. godinu	Projekcija fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2024. godinu	Projekcija fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2025. godinu	Projekcija fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2026. godinu
Plate, naknade, doprinosi	69.839.434	85.233.556	87.705.329	89.196.320	90.088.283
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.656.607.252	1.817.848.636	1.673.173.324	1.689.905.058	1.706.804.108
Tekući transferi	239.998.412	287.725.214	294.918.344	302.291.303	309.848.586
Kapitalni transferi	5.785.909	6.481.000	6.578.215	6.676.888	6.777.042
Izdaci za kamate	1.003.265	1.175.015	1.175.015	1.175.015	1.175.015
Tekuća rezerva	0	24.998.185	24.998.185	24.998.185	24.998.185
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	34.226.634	50.301.635	41.243.094	41.861.741	42.489.667
Izdaci za finansijsku imovinu	446.290	10.000	0	0	0
Otplata dugova	2.727.273	2.643.962	2.643.962	2.643.962	2.643.962
UKUPNO	2.010.634.469	2.276.417.203	2.132.435.469	2.158.748.471	2.184.824.847

Izvor: FMF

Izdaci za plate, naknade i doprinose vanbudžetskih fondova u 2023. godini u ukupnim rashodima učestvuju sa 3,7% i očekuje se da će u narednom periodu rasti po prosječnoj stopi od 1,9%.

U narednom periodu, a najkasnije do kraja 2024. godine, očekuje se prelazak Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao i Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja na jedinstven račun trezora, a u skladu sa Strategijom upravljanja javnim finansijama u Federaciji Bosne i Hercegovine 2021.- 2025. godine, tako da će ova dva Zavoda izgubiti status vanbudžetskih fondova.

4.5.4. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH

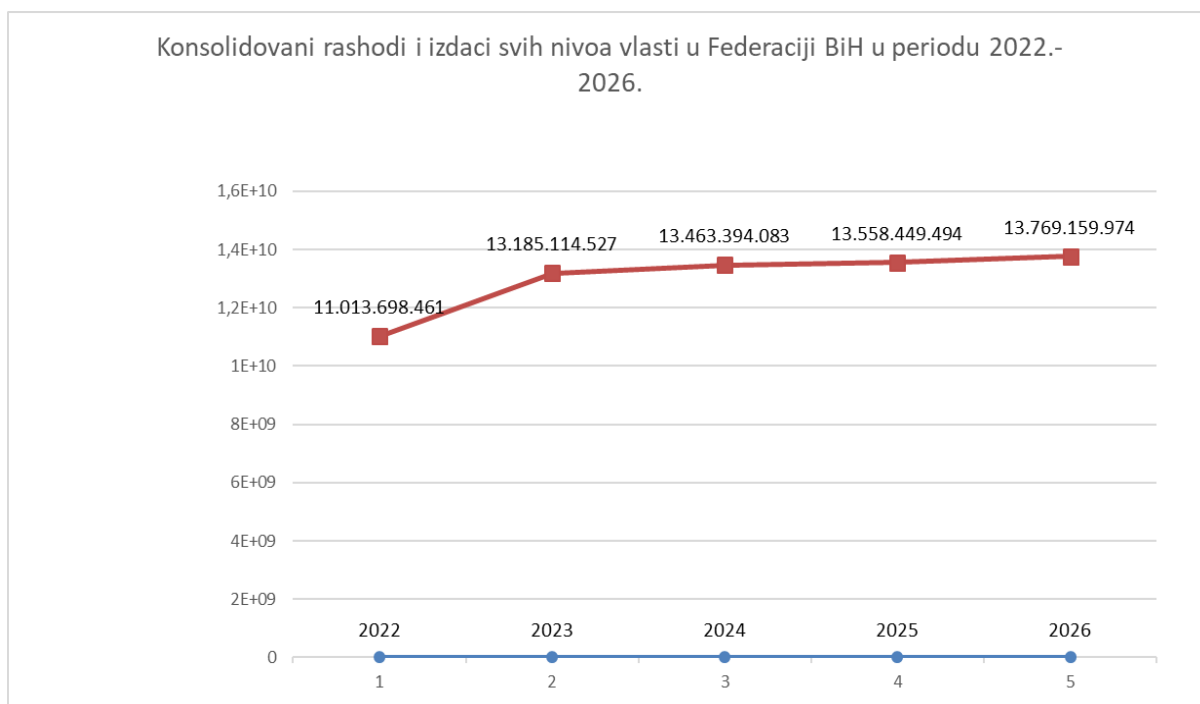
U konsolidovanoj tabeli se, pored podataka za kantone, gradove/općine i vanbudžetske fondove dodaju i podaci za budžet Federacije BiH. Postupkom konsolidacije se iz zbirnih bilanci prihoda i rashoda svih nivoa vlasti u Federaciji BiH isključuju međusobni transferi između pojedinih budžeta i finansijskih planova koji bi u suprotnom povećali prikaze prihoda i rashoda. Konsolidacija je izvršena postupkom isključivanja međusobnih tekućih i kapitalnih transfernih primanja i davanja u okviru svih nivoa vlasti u Federaciji BiH.

Tabela 4.8. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH

	Izvršenje 2022. godinu	Plan za 2023. godinu	Projekcija za 2024. godinu	Projekcija za 2025. godinu	Projekcija za 2026. godinu
Plate, naknade, doprinosi	2.399.602.991	2.640.124.756	2.796.003.345	2.837.558.774	2.866.015.737
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	2.217.638.643	2.543.920.825	2.341.167.050	2.345.130.561	2.390.065.924
Tekući transferi	4.628.102.665	5.088.113.984	5.803.187.464	5.978.219.086	6.222.835.026
Kapitalni transferi	366.055.029	727.156.173	397.785.095	399.902.158	402.035.256
Izdaci za kamate	100.785.107	143.218.913	150.752.076	141.879.712	132.825.703
Tekuća rezerva	0	47.774.587	47.774.587	47.774.587	47.774.587
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	450.443.286	732.989.305	581.959.691	583.660.119	565.679.473
Izdaci za finansijsku imovinu	19.953.259	26.129.500	25.197.333	25.197.333	25.197.333
Otplata dugova	831.092.914	1.235.662.501	1.319.542.838	1.199.101.769	1.116.704.931
UKUPNO	11.013.673.894	13.185.090.544	13.463.369.479	13.558.424.099	13.769.133.970

Izvor: FMF

Grafikon: 4.10. Ukupni konsolidovani rashodi i izdaci svih nivoa vlasti u Federaciji BiH u periodu 2022. – 2026.

Izvor: FMF

Namjera je da se, prilikom vođenja rashodovne politike na svim nivoima vlasti u Federaciji BiH, uvažava prisutna inflatorna kretanja i trendovi i s tim u vezi i troškovi života.

U kontekstu budućih dešavanja, Federalno ministarstvo finansija, kao što je i ranije u tekstu navedeno, ne može detaljnije elaborirati buduće fiskalne politike. Međutim, naglašavamo da će se prilikom provedbe istih nastojati poštovati kretanja i trendovi u

okruženju, s namjerom da se stvore fiskalni viškovi koji će se usmjeriti u razvojne projekte, a što u konačnici ima za cilj da doprinese sveukupnom razvoju u Federaciji BiH, odnosno u BiH.

4.6. Stanje duga u FBiH

Ukupan dug Federacije BiH⁶⁰, kantona, gradova, općina i javnih preduzeća u FBiH (u daljem tekstu: ukupan dug u FBiH) na dan 31.12.2022. godine iznosi 6.475,01 mil. KM. U navedenom iznosu duga, dug FBiH iznosi 2.793,52 mil. KM ili 43,14% ukupnog duga u FBiH. U ukupnom dugu kantoni učestvuju sa 8,38% (542,88 mil. KM), općine i gradovi sa 4,30% (278,00 mil. KM), javna preduzeća i ostali korisnici sa 44,18% (2.860,61 mil. KM).

Vanjski dug u Federaciji BiH iznosi 5.410,50 mil. KM i čine ga:

- dug FBiH u iznosu od 2.110,89 mil. KM
- dug kantona u iznosu od 285,49 mil. KM
- dug gradova i općina u iznosu od 206,52 mil. KM i
- dug javnih preduzeća i ostalih korisnika u iznosu od 2.807,60 mil. KM

Unutrašnji dug u Federaciji BiH iznosi 1.064,52 mil. KM i čine ga:

- dug FBiH u iznosu od 682,63 mil. KM
- dug kantona u iznosu od 257,40 mil. KM
- dug gradova i općina u iznosu od 71,48 mil. KM i
- dug javnih preduzeća i ostalih korisnika u iznosu 53,02 KM.

Tabela 4.9. Stanje duga u FBiH na dan 31.12. po godinama, u mil. KM

Godina	BDP-realni	Stanje duga			Odnos duga prema BDP-realni		
		Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno	Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	7 (4:1)
31.12.2022.	26.201.	5.410,50	1.064,52	6.475,01	20,65%	4,06%	24,71%
31.12.2021.	22.243	5.402,01	1.123,67	6.525,67	24,29%	5,05%	29,34%
31.12.2020.	22.085	4.982,72	1.185,89	6.168,61	22,56%	5,37%	27,93%
31.12.2019.	23.179 ⁶¹	4.595,38	1000,12	5.595,50	19,83%	4,31%	24,14%
31.12.2018.	21.983	4.702,74	949,21	5.651,95	22,90%	4,62%	27,52%
31.12.2017.	20.539	4.739,37	1132,24	5.871,61	23,07%	5,51%	28,59%

Izvor: FMF

⁶⁰ Dug Federacije predstavlja dug Vlade Federacije BiH

⁶¹ Saopštenje „Godišnji bruto domaći proizvod za Federaciju BiH, 2020.godina, (tržišne cijene)“, Federalni zavod za statistiku od 20.11.2020.godine, broj 10.2.2; BDP za 2020.godinu procijenjen od strane Zavoda za programiranje razvoja iznosi 22.085. mil. KM.

U skladu sa odredbama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH⁶², a u cilju upravljanja dugom u FBiH, u Federalnom ministarstvu finansija, uspostavljena je evidencija o dugu i izdanim garancijama u FBiH. Da bi odražavala aktuelno stanje, uspostavljena evidencija se ažurira na osnovu podataka koje kantoni, gradovi i općine imaju obavezu dostavljati kvartalno. Prema raspoloživim podacima, dug u FBiH na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 6.475,01 mil. KM je za 50,66 mil. KM manji od duga na dan 31.12.2021. godine.

⁶² „Službene novine Federacije BiH“, br: 86/07, 24/09, 44/10 i 30/16

Tabela 4.10 Stanje duga u Federaciji na dan 31.12.2022. godine, u mil. KM

Kategorije duga	2021	2022	%
1. Unutrašnji dug u Federaciji BiH	1.123,67	1.064,52	-5,26%
1.1. Unutrašnji dug Federacije BiH	761,08	682,63	-10,31%
1.1.1. Vrijednosni papiri	754,28	678,69	-10,02%
a) Dugoročni vrijednosni papiri	704,28	628,69	-10,73%
Stara devizna štednja	0,00	0,00	0,00%
Ratna potraživanja	74,28	38,69	-47,91%
Obveznice Federacije BiH	630,00	590,00	-6,35%
b) Kratkoročni vrijednosni papiri (trezorski zapisi)	50,00	50,00	0,00%
1.1.2. Krediti banaka	0,00	0,00	0,00%
1.1.3. Obaveze bivšeg FMO	0,00	0,00	0,00%
1.1.4. Verifikovani Unutrašnji dug za koji nisu ili se ne emituju obveznice	6,81	3,94	-42,14%
Stara devizna štednja	6,54	3,91	-40,21%
Ratna potraživanja	0,26	0,03	-88,46%
1.2. Unutrašnji dug kantona	242,47	257,40	6,16%
Obveznice	16,29	0,00	-
Kredit	226,18	257,40	13,80%
Ostalo	0,00	0,00	0,00%
1.3. Unutrašnji dug općina i gradova	75,65	71,48	-5,51%
Obveznice	0,00	0,00	0,00%
Kredit banaka	75,65	71,48	-5,51%
Ostalo	0,00	0,00	0,00%
1.4. Unutrašnji dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	44,47	53,02	19,23%
Obveznice	0,00	0,00	0,00%
Kredit banaka	44,47	53,02	19,23%
Ostalo	0,00	0,00	0,00%
2. Vanjski dug u Federaciji BiH	5.402,01	5.410,50	0,16%
2.1. Vanjski dug Federacije BiH	2.357,59	2.110,89	-10,46%
2.2. Vanjski dug kantona	230,81	285,49	23,69%
2.3. Vanjski dug općina i gradova	199,92	206,52	3,30%
2.4. Vanjski dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	2.613,69	2.807,60	7,42%
UKUPNO dug Federacije BiH	3.118,67	2.793,52	-10,43%
UKUPNO dug Kantona	473,28	542,88	14,71%
UKUPNO dug općina i gradova	275,56	278,00	0,89%
UKUPNO dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	2.658,16	2.860,61	7,62%
UKUPNO DUG U FEDERACIJI BIH	6.525,67	6.475,01	-0,78%

Izvor: FMF

4.6.1. Dug Vlade FBiH

Stanje duga za koji obavezu izmirenja ima Vlada FBiH, na dan 31.12.2022. godine, 2.793,52 mil. KM (10,66% BDP-realni).

Tabela 4.11 Stanje duga za koji obavezu izmirenja ima Vlada FBiH⁶³, u mil. KM

Godina	BDP-nominalni	Stanje duga			Odnos duga prema BDP-nominalni		
		Vanjski dug	Unutarnji dug ⁶⁴	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	6 (4:1)
31.12.2022.	29.681	5.410,50	682,63	6.093,13	18,22%	2,30%	20,53%
31.12.2021.	22.243	5.402,01	761,08	6.163,09	24,29%	3,42%	27,71%
31.12.2020.	22.085	4.982,72	860,51	5.843,23	22,56%	3,90%	26,46%
31.12.2019.	23.179	4.702,74	726,22	5.428,96	20,29%	3,13%	23,42%
31.12.2018.	20.540	4.595,39	704,67	5.300,06	22,37%	3,43%	25,80%
31.12.2017.	20.569	4.739,37	894,69	5.634,06	23,04%	4,35%	27,39%

Izvor: FMF

Tabela 4.12. Stanje duga Vlade FBiH po godinama, izuzimajući vanjski dug prenesen na krajnje dužnike, u mil. KM

Godina	BDP - realni	Stanje duga Vlade FBiH			Učešće vanjskog u ukupnom dugu FBiH	Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno		Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5(2:4)	5 (2: 1)	6 (3:1)	7 (4:1)
31.12.2017	20.539	2.393,51	894,69	3.288,20	72,79%	13,43%	5,02%	18,45%
31.12.2018.	21.983	2.291,21	704,67	2.995,88	76,48%	12,85%	3,95%	16,81%
31.12.2019.	23.179	2.080,62	726,22	2.806,84	74,13%	11,67%	4,07%	15,74%
31.12.2020.	22.085	2.321,66	860,51	3.182,17	72,96%	13,02%	4,83%	17,85%
31.12.2021.	22.243	2.357,59	761,08	3.118,67	75,60%	10,60%	3,42%	14,02%
31.12.2022.	26.201	2.110,89	682,63	2.793,52	75,56%	8,06%	2,61%	10,66%

Izvor: FMF

⁶³Uključen i vanjski dug prenesen na krajnje korisnike kredita

⁶⁴ Za godine 2016-2021. podaci za unutarnji dug odnose se na dug Vlade Federacije BiH koji ne obuhvata dug krajnjih dužnika (kantona, gradova, općina, JP i drugih). Podaci za sve ostale godine obuhvataju dug svih nivoa vlasti u Federaciji.

4.7. Unutrašnji dug Vlade FBiH

Unutrašnji dug FBiH, osim Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH⁶⁵, reguliran je i Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH⁶⁶, Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje⁶⁷, Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH⁶⁸ i Zakonom o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti⁶⁹.

Unutrašnji dug Vlade Federacije je dug nastao u skladu sa zakonom i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira i posmatra se u odnosu na verifikovani, odnosno registrovani iznos potraživanja.

Dug nastao u skladu sa zakonom odnosi se na:

- obaveze prema zaposlenicima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i pripadnicima Vojske FBiH
- obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH
- obaveze koje podliježu verifikaciji/registraciji (stara devizna štednja koja se izmiruje gotovinskim isplatama i emisijom obveznica i ratna potraživanja koja se izmiruju gotovinskim isplatama i emisijom obveznica)

Tabela 4.13 Struktura i kretanje unutrašnjeg duga Vlade FBiH po godinama, u mil. KM

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Obveznice SDŠ	51,81	40,80	7,99	1,87	0,00	0,00	0,00
Obveznice RP	195,42	195,42	195,42	149,67	109,86	74,28	38,69
Trezorski zapisi	120,80	100,00	40,00	20,00	100,00	50,00	50,00
Obveznice (tržišne)	620,00	530,00	430,00	540,00	640,00	630,00	590,00
Dobavljači bivšeg FMO i VFBiH	7,28	7,25	7,25	7,25	0,00	0,00	0,00
Plate uposlenika FMO i VFBiH	4,88	4,84	4,83	4,83	0,00	0,00	0,00
Presude za RT i verifikovana SDŠ	16,80	16,38	19,18	2,60	10,65	7,06	3,94
UKUPNO	1.016,99	894,69	704,67	726,22	860,51	761,08	682,63

Izvor: FMF

⁶⁵ „Službene novine Federacije BiH“, br: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 05/1811/19, 99/19 i 25a/22

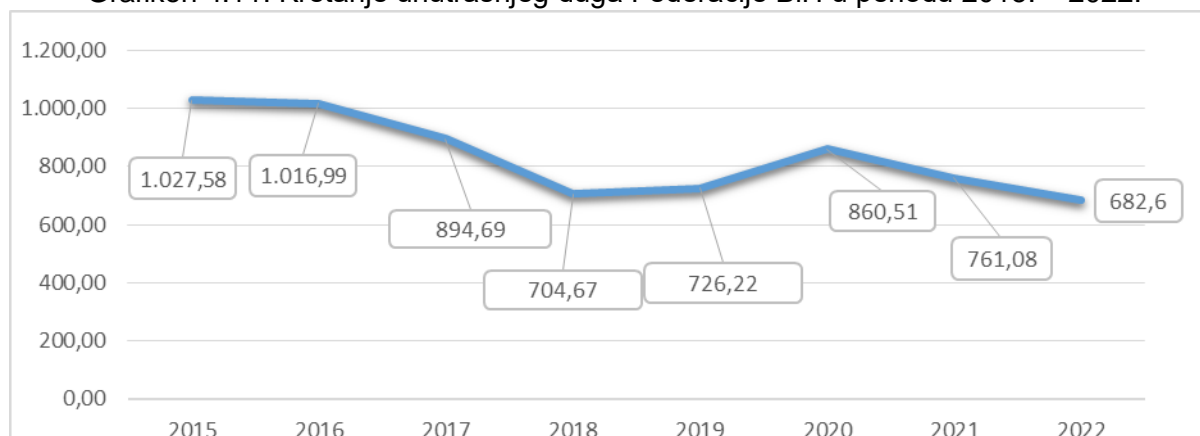
⁶⁶ „Službene novine Federacije BiH“, br: 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11

⁶⁷ „Službeni glasnik BiH“, br: 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13

⁶⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br: 62/09, 42/11, 91/13 i 100/13

⁶⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 43/01

Grafikon 4.11. Kretanje unutrašnjeg duga Federacije BiH u periodu 2015. – 2022.

Izvor: FMF

Neizmirene obaveze iz osnova stare devizne štednje po osnovu emitovanih obveznica na dan 31.12.2022. godine iznose 0 KM. Tokom 2022. godine izvršena je verifikacija obaveza po osnovu stare devizne štednje u iznosu od 5,37 mil. KM, po osnovu koga je u 2023. godini emitovana nova emisija obveznica u iznosu od 5,10 mil. KM. Razlika između verifikovanog i emitovanog iznosa obveznica je isplaćena gotovinskim plaćanjima.

Dug iz osnova ratnih tražbina izmiruje se putem obveznica i na dan 31.12.2022. godine iznosi 38,69 mil. KM.

Unutrašnji dug Federacije BiH koji se sastoji od tržišnih instrumenata odnosi se na trezorske zapise i obveznice koje je FBiH počela izdavati 2011. godine, odnosno 2012. godine. Nedospjeli dug po emitovanim tržišnim obveznicama FBiH na dan 31.12.2022. godine iznosi 590,00 mil. KM, a po emitovanim trezorskim zapisima 50,00 mil. KM

4.7.1. Trezorski zapisi FBiH

Tokom 2022. godine emitovani su trezorski zapisi ukupne vrijednosti 50,00 mil. KM. Dospjele i plaćene obaveze po ovom osnovu u 2022. godini iznose 0,00 mil. KM. Nedospjeli dug po ovom osnovu na dan 31.12.2022. godine iznosi 50,00 mil. KM.

Tabela 4.14. Nedospjeli dug na dan 31.12.2022. godine po emitovanim trezorskim zapisima FBiH, u KM

Rb.	ISIN kod	Simbol	Datum aukcije	Datum dospjeća	Diskontna stopa	Nedospjeli dug u KM
1.	BAFBIHT75008	FBIHT75	14.6.2022	15.3.2023	-0,0299%	50.000.000
Ukupno trezorski zapisi						50.000.000

Izvor: FMF

4.7.2. Obveznice FBiH

U toku 2022. godine emitovane su obveznice u iznosu od 130,00 mil. KM. U istom periodu plaćene su dospjele obveznice u ukupnom iznosu od 170,00 mil. KM (jedna sedmogodišnja emisija obveznica u iznosu od 70,00 mil. KM, jedna petogodišnja u iznosu 30,00 mil. KM i dvije trogodišnje u iznosu 70,00 mil. KM, sa pripadajućim kamatnim stopama 3,85%, 1,20% i 0,05% respektivno). Nedospjeli dug po ovom osnovu na dan 31.12.2022. godine iznosi 590,00 mil. KM i manji je od duga u proteklom periodu za 40,00 mil. KM.

Tabela 4.15. Nedospjeli dug na dan 31.12.2022. god. po emitovanim obveznicama BiH, u KM

Rb.	ISIN kod	Simbol	Datum aukcije	Datum dospelja	Kuponska stopa	Nedospjeli dug u KM
1.	BAFBIHK23A03	FBIHK23A	4.12.2018	5.12.2023	0,90%	20.000.000
2.	BAFBIHK42A00	FBIHK42A	12.7.2022	13.7.2024	2,20%	40.000.000
3.	BAFBIHK28A08	FBIHK28A	12.11.2019	13.11.2024	0,20%	30.000.000
4.	BAFBIHK32A02	FBIHK32A	23.6.2020	24.6.2025	1,00%	30.000.000
5.	BAFBIHK34A00	FBIHK34A	8.9.2020	9.9.2025	0,85%	40.000.000
6.	BAFBIHK24A02	FBIHK24A	28.5.2019	29.5.2026	0,75%	30.000.000
7.	BAFBIHK33A01	FBIHK33A	14.7.2020	15.7.2026	0,95%	50.000.000
8.	BAFBIHK27A09	FBIHK27A	16.10.2019	17.10.2026	0,30%	40.000.000
9.	BAFBIHK30A04	FBIHK30A	12.5.2020	13.5.2027	1,25%	20.000.000
10.	BAFBIHK38A06	FBIHK38A	29.6.2021	30.6.2027	0,75%	30.000.000
11.	BAFBIHK35A09	FBIHK35A	22.9.2020	23.9.2027	1,15%	50.000.000
12.	BAFBIHK36A08	FBIHK36A	27.4.2021	28.4.2028	1,05%	30.000.000
13.	BAFBIHK40A02	FBIHK40A	28.6.2022	29.6.2028	2,70%	30.000.000
14.	BAFBIHK41A01	FBIHK41A	5.7.2022	6.7.2029	3,45%	30.000.000
15.	BAFBIHK25A01	FBIHK25A	11.7.2019	10.7.2029	0,80%	30.000.000
16.	BAFBIHK37A07	FBIHK37A	8.6.2021	9.6.2031	1,05%	30.000.000
17.	BAFBIHK39A05	FBIHK39A	21.6.2022	22.6.2032	1,55%	30.000.000
18.	BAFBIHK31A03	FBIHK31A	9.6.2020	10.6.2035	3,20%	30.000.000
Ukupno trezorske obveznice						590.000.000

Izvor: FMF

4.7.3. Obaveze po osnovu računa stare devizne štednje

Do 31.12.2022. godine izvršeno je četrnaest emisija obveznica za izmirenje obaveza iz osnova stare devizne štednje u ukupnom iznosu od 975,69 mil. KM (913,89 mil. KM na ime glavnice i 61,80 mil. KM na ime kamate).

U 2023. godini emitovana je petnaesta emisija obveznica stare devizne štednje u iznosu od 5,101 mil. KM. Do kraja 31.12.2022. godine plaćene su sve dospjele obaveze po emitovanim obveznicama u iznosu od 975,69 mil. KM, a u 2023. godini biti

će plaćeno 5,101 mil. KM na ime glavnice i 0,064 mil. KM na ime kamate. Nedospjele obaveze na dan 31.12.2023. godine po osnovu emitovanih obveznica SDŠ iznosit će 0 KM.

Za obaveze po isplatama za staru deviznu štednju u periodu 2024. do 2026.godine, planirano je: 2024.: 11,625 mil.KM, 2025.: 9,625 mil.KM i 2026.: 6,625 mil.KM.

4.7.4. Obaveze po osnovu ratnih potraživanja

Za izmirenje ratnih potraživanja izvršene su četiri emisije obveznica, u ukupnom iznosu od 195,42 mil. KM. i to:

- I. emisija (2009.godine) u iznosu od 190,67 mil. KM,
- II. emisija (2011.godine) u iznosu od 3,40 mil. KM,
- III. emisija (2013.godine) u iznosu od 0,34 mil. KM,
- IV. emisija (2015.godine) u iznosu od 1,01 mil. KM.

Od 2019. godine otplaćuju se obaveze po glavnica obveznica emitovanih za izmirenje ratnih potraživanja. Na ime otplate RŠ po osnovu emitovanih obveznica do 31.12.2022. godine plaćeno je 156,76 mil. KM glavnice i 56,83 mil. KM na ime kamate. Preostale neizmirene obaveze iznose 38,69 mil. KM glavnice i 1,13 mil.KM kamate. Rok dospjeća obveznica za izmirenje ratnih potraživanja je 14 godina od datuma emisije, odnosno do 30.06.2027.godine.

4.7.5. Obaveze za neizmirene plate i naknade zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i dobavljača

Obaveze za neizmirene plate i naknade zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i pripadnika Vojske FBiH, te obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH izmiruju se gotovinskim isplatama. Do 31.12.2021. godine izmirene su obaveze za plate i naknade u iznosu od 32,81 mil. KM, a prema dobavljačima 18,65 mil. KM.

U 2022. godini po osnovu plaćanja za neizmirene plate i naknade zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i pripadnika Vojske FBiH plaćeno je 0,04 mil. KM (glavnica 0,02 mil.KM, kamata 0,02 mil.KM), a obaveza prema dobavljačima nije bilo.

4.7.6. Projekcija otplate unutrašnjeg duga

Projekcija otplata unutrašnjeg duga FBiH bazirana je na postojećem dugu FBiH sa stanjem na dan 31.12.2022. godine i otplatama duga koje se odnose na isti, na planiranom izdanju i otplatama tržišnih vrijednosnih papira FBiH prema indikativnom kalendaru za 2023. godinu, te na procjeni izdanja obveznica za izmirenje stare devizne štednje u periodu 2023.-2025. godina i otplata po njihovom dospjeću.

Tabela 4.16. Projekcije otplate unutrašnjeg duga u periodu 2022.- 2025., u mil. KM

Kategorija duga	2022.		2023.		2024.		2025.	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
Tržišne obveznice	170,00	7,40	20,00	10,00	80,00	11,00	190,00	12,00
Trezorski zapisi	360,00	0,00	360,00	0,00	360,00	0,00	360,00	0,00
Stara devizna štednja	8,29	0,10	11,00	0,13	11,00	0,13	11,00	0,13
Ratna potraživanja	35,59	1,86	35,79	0,98	0,66	0,07	1,36	0,05
UKUPNO	573,88	9,36	426,79	11,11	451,66	11,2	562,36	12,18

Izvor: FMF

Osim navedenog, Vlada FBiH izmiruje obaveze unutrašnjeg duga po sudskim presudama. Za period od 2024. do 2026. godine planirani su sljedeći izdaci: za izmirenje presuda iz osnova ratnih tražbina, godišnje je budžetom FBiH planirano po 1,0 mil. KM za naredne tri godine, za obaveze prema dobavljačima bivšeg FMO i Vojske Federacije po 500.000 KM godišnje, za izmirenje plata i naknada zaposlenicima bivšeg FMO i pripadnicima Vojske Federacije po 200.000 KM godišnje.

4.8. Vanjski dug u FBiH

Vanjski dug FBiH uređen je Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine⁷⁰, Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o Budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH. U skladu sa članom 49. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine entiteti i Distrikt mogu se zaduživati po osnovu vanjskog duga uz prethodnu saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, u skladu s uslovima iz Ustava Bosne i Hercegovine.

Vanjski dug u FBiH, uključujući dugove krajnjih korisnika, odnosi se na relevantni i direktni dug i iznosi 5.410,50 mil. KM. Relevantni dug FBiH, nastao zaduživanjem Bosne i Hercegovine i supsidijarnim prenosom obaveza po osnovu ugovorenih kredita na FBiH, na dan 31.12.2022. godine iznosi 5.352,97 mil. KM, dok direktni dug Federacije, nastao po osnovu kredita koje je direktno sa kreditorom ugovorila FBiH prije stupanja na snagu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama, iznosi 57,53 mil.KM.

Tabela 4.17. Stanje vanjskog duga u periodu 2016. - 2022., u mil. KM

Kategorija duga	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Relevantni dug	5.161,67	4.657,17	4.623,74	4.520,04	4.910,87	5.336,84	5.352,97
Direktni dug	88,38	82,20	79,00	75,35	71,85	65,17	57,53
Ukupno	5.250,05	4.739,37	4.702,74	4.595,39	4.982,72	5.402,01	5.410,50

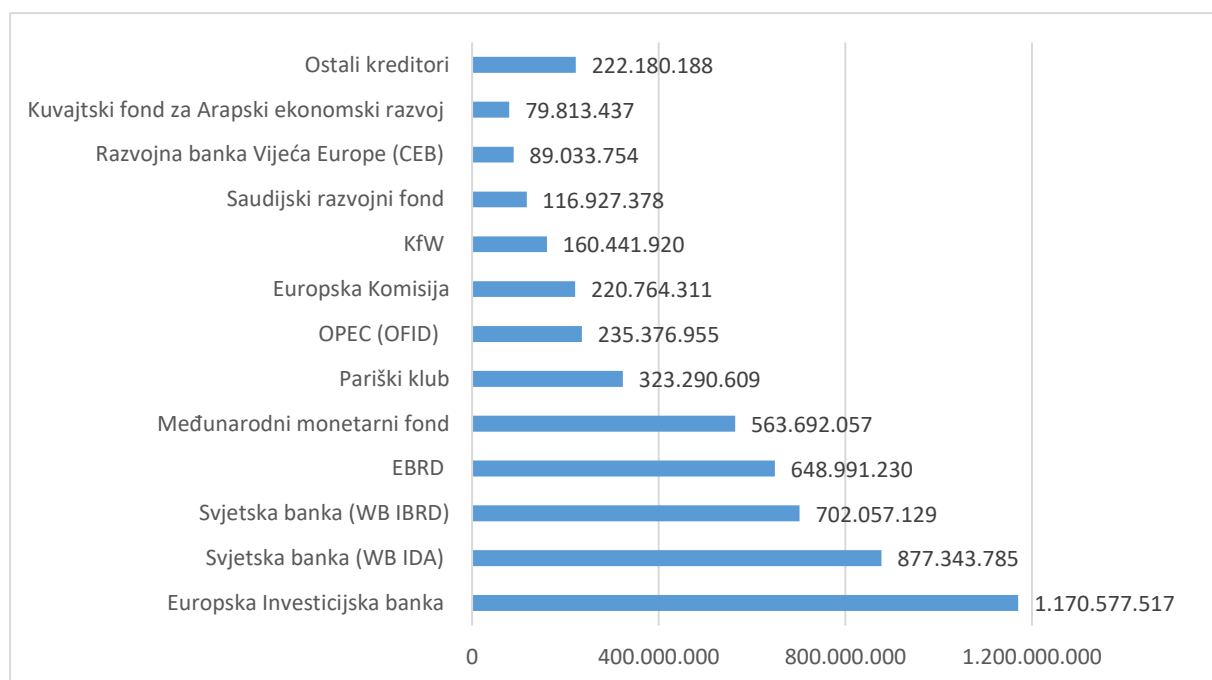
Izvor: FMF

⁷⁰ „Službeni glasnik BiH“ br.52/05, 103/09 i 90/16

Učešće starog duga⁷¹ u ukupnom vanjskom dugu ima trend pada i sa 480,80 mil. KM, čini 8,89% ukupnog vanjskog duga.⁷²

Vanjski dug u Federaciji je u cilju osiguranja sredstava za finansiranje većih infrastrukturnih projekata, kao i za budžetsku podršku je najvećim dijelom ugovoren sa bilateralnim i multilateralnim finansijskim institucijama (Svjetska banka, Evropska banka za obnovu i razvoj, Europska investiciona banka, Međunarodni monetarni fond i dr). Kao rezultat toga, 4.558,45 mil. KM⁷³ ili 84,25% ukupnog vanjskog duga u Federaciji odnosi se na zaduženje kod multilateralnih finansijskih institucija, dok se preostalih 852,04 mil. KM ili 15,75% odnosi na zaduženje kod bilateralnih kreditora.

Grafikon 4.12. Struktura vanjskog duga u FBiH po kreditorima 31.12.2022.godine, u mil. KM

Izvor: FMF

Izuzme li se dug krajnjih korisnika (KK), na koje je supsidijarno prenesena obaveza po osnovu kreditnog zaduženja, a koju uplaćuju u budžet Federacije, stanje vanjskog duga Vlade FBiH na dan 31.12.2022. godine iznosi 2.110,89 mil. KM i u ukupnom dugu Vlade Federacije učestvuje sa 75,60%. Učešće vanjskog duga Vlade Federacije u ukupnom vanjskom dugu u Federaciji se konstantno smanjivalo i sa 56,78%, koliko je iznosilo 2013. godine, u 2022. godini je dostiglo iznos 39,21%.

Plan otplate obaveza po vanjskom dugu Federacije izrađuje se na bazi projekcije obaveza proisteklih iz zaključenih međunarodnih sporazuma (ugovora) sa kreditorima i procjene povlačenja već zaključenih kredita, uzimajući u obzir mogućnost promjene kursa valuta u kojima se krediti otplaćuju⁷⁴.

⁷¹ Dug Federacije koji je preuzet od SFRJ iznosio je 1.593,79 mil.KM

⁷² Učešće starog duga u ukupnom vanjskom dugu je na dan 31.12.2013. godine iznosilo 21,19%, 2014. godine 18,51% i konstatno se smanjuje

⁷³ Uključen je i dio duga prema multilateralnim kreditorima koji je preuzet od bivše SFRJ

⁷⁴ U projekciju obaveza uključen i korektivni faktor u iznosu od 5%

Tabela 4.18. Otplata vanjskog duga u 2022. godini, u mil. KM

	Glavnica		Kamata		Ukupno		
	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	% izvršenja
Relevantni dug	443,67	456,02	67,14	78,15	510,81	534,17	104,57%
Direktni dug	7,68	8,15	1,98	1,97	9,66	10,12	104,76%
UKUPNO	451,35	464,17	69,12	80,12	520,47	544,29	104,58%

Izvor: FMF

Tabela 4.19. Projekcija otplate vanjskog duga u periodu 2023. – 2026. godine, u mil. KM, uključujući i dug koji je supsidijarno prenesen na krajnje korisnike

Kategorija duga	2023.		2024.		2025.		2026.	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
Relevantni dug	707,34	155,37	713,33	158,05	582,41	137,42	468,61	116,9
Direktni dug	7,02	1,72	6,88	1,56	4,81	1,37	4,81	1,22
Ukupno	473,91	72,58	704,96	70,22	732,4	61,38	598,17	54,29

Izvor: FMF

5. Budžetski prioriteti za period 2024. - 2026. godine

Dokument okvirnog budžeta predstavlja preliminarni nacrt budžeta kao glavnog instrumenta za provođenje politika i prioriteta Vlade, u svrhu stvaranja kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava. Cilj dokumenta okvirnog budžeta je da osigura veći stepen fiskalne odgovornosti i održivosti, i uzimajući u obzir vladine prioritete adekvatno ispuni socijalne i ekonomske potrebe građana. Dokument okvirnog budžeta sadrži makroekonomski okvir u čijem sastavu su makroekonomski indikatori, projekcije makroekonomskih kretanja, srednjoročna fiskalna strategija, a što čini polaznu osnovu za pripremu i izradu budžeta. Upravljanje rashodima na nivou Vlade Federacije BiH odnosi se na politiku javnih rashoda, tekuće rashode koji su detaljno obrazloženi, te stanje duga u Federaciji BiH (vanjski i unutarnji dug).

Prilikom pripreme i podnošenja svog godišnjeg finansijskog zahtjeva a u vezi sa budžetskim sredstvima, budžetski korisnici, dužni su pridržavati se gornjih granica rashoda utvrđenih Dokumentom okvirnog budžeta. Na ovaj način Dokument okvirnog budžeta prelazi u formu preliminarnog nacrta budžeta za narednu godinu.

U Dokumentu okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2024. – 2026. godine su uključeni prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda, a koji su utvrđeni sveobuhvatnim razmatranjem sljedećih ključnih faktora: ekonomske politike Vlade Federacije BiH, utvrđenih prioriteta Vlade Federacije BiH i okvira raspoloživih izvora finansiranja, te dostavljenih tabela pregleda prioriteta, odnosno finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika.

Postupajući u skladu sa vremenskom dinamikom budžetskog kalendara, budžetski korisnici su na osnovu uputa datih u Budžetskim instrukcijama broj 1 dostavili finansijske zahtjeve za dodjelom budžetskih sredstava koji su pripremljeni i izrađeni na osnovu relevantnih vladinih i sektorskih politika i strategija s ciljem unapređenja mjera, aktivnosti i programa budžetskih korisnika. Cilj budžetskih instrukcija je korisnicima pružiti mogućnost da daju svoj doprinos pri izradi DOB-a, tako što će identifikovati svoje ključne prioritete pri raspodjeli budžetskih sredstava, u skladu sa svojim strateškim ciljevima. Dostavljeni finansijski zahtjevi se razmatraju i daju preporuke po pitanju plaća, materijalnih troškova, tekućih i kapitalnih transfera, izdataka za finansijsku i nefinansijsku imovinu. Prilikom pregleda i razmatranja inicijalnih projekcija potrebnih budžetskih sredstava za naredni trogodišnji period utvrđeno je da iznos finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika u značajnoj mjeri prevazilazi iznos projiciranih raspoloživih sredstava. Imajući u vidu trenutnu situaciju po pitanju procijenjenog raspoloživog nivoa budžetskih sredstava nije moguće uvažiti sve zahtjeve i želje budžetskih korisnika. Stoga je prijedlog raspodjele ograničenih sredstava sačinjen na osnovu raspoloživih podataka o utvrđenim prioritetima Vlade Federacije BiH. Takođe, prilikom definisanja početnih gornjih granica rashoda za 2024. godinu i naredne dvije , nastojalo se postaviti realan okvir ukupne potrošnje uvažavajući prioritete fiskalne politike, kao važne ograničavajuće faktore u procesu raspodjele budžetskih sredstava. Definisanjem budžetskih programa, mjera, aktivnosti i projekata sa pripadajućim indikatorima, utvrđena je programska klasifikacija budžeta

koja se nalazi u primjeni i u okviru iste, rashodi i izdaci iskazuju se prema ekonomskoj klasifikaciji.

Početne gornje granice rashoda za 2024., 2025. i 2026. godinu, na nivou razdjela i glava svakog budžetskog korisnika, utvrđene su Dokumentom okvirnog budžeta. Nakon usvajanja Dokumenta okvirnog budžeta, a u skladu sa propisanom vremenskom dinamikom budžetskog kalendara, Federalno ministarstvo finansija će budžetskim korisnicima uputiti Budžetske instrukcije broj 2 koje će sadržavati usvojene početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika, kao i smjernice za pripremu njihovih detaljnih budžetskih zahtjeva za 2024. godinu.

Srednjoročni planovi potrošnje predloženi u Dokumentu okvirnog budžeta temeljeni su na dostavljenim finansijskim zahtjevima budžetskih korisnika i sastoje se od: početne gornje granice rashoda po budžetskim korisnicima, ukupne procjene i finansijskih zahtjeva i početnih gornjih granica rashoda po osnovnim ekonomskim kategorijama, te gornje granice rashoda po funkcionalnoj i sektorskoj klasifikaciji.

U dijelu 5.1. ovog poglavlja date su Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredni trogodišnji period, dok je u dijelu

5.2. ovog poglavlja predstavljen proces dostavljanja finansijskih zahtjeva od strane budžetskih korisnika sa pripadajućim analizama i s fokusom na sadržaj zahtjeva i probleme u procesu njihove pripreme.

Dio 5.3. opisuje postupak na osnovu kojeg su utvrđeni predloženi prioriteti potrošnje, odnosno početne gornje granice rashoda za budžetske korisnike.

U dijelu 5.4. dat je detaljan pregled predloženih gornjih granica rashoda po sektorima i budžetskim korisnicima.

5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine

Prihodovna strana projiciranog Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine predstavlja odraz ekonomske aktivnosti tokom prethodnih godina. Projekcije su rađene na način da su uvažene ažurirane makroekonomske projekcije i korištene revidirane projekcije Federalnog ministarstva finansija. Po navedenim projekcijama, očekuje se nastavak daljeg rasta svih vrsta prihoda, posebno prihoda od indirektnih poreza, što može biti rezultat povećanje potrošnje stanovništva, poboljšanja poslovnog okruženja i ekonomskog rasta zemlje. Postizanje ostvarenja ovih prihoda biće u direktnoj zavisnosti o nastavku reformi usmjerenih ka stvaranju stabilnog poreznog sistema koji je u skladu sa standardima Europske unije. Nastavak aktivnosti usmjerenih na stvaranje povoljnog poslovnog okruženja će biti od presudne važnosti. To će se moći postići kroz niz mjera, kao što su rasterećenje privrede kroz restrukturiranje poreznog sistema, smanjenje poreznog duga i povećanje discipline poreznih obveznika. Ove mjere će imati pozitivan uticaj na povećanje naplate indirektnih i direktnih poreza.

Kao i ranijih godina, rashodovnu stranu čine zahtjevi budžetskih korisnika, uz uvažavanje zakonskih obaveza, politika i prioriteta Vlade Federacije BiH, ažuriranih

makroekonomskih projekcija i procjena raspoloživih budžetskih sredstava. Struktura rashodovne strane pokazuje da se u narednom periodu, s ciljem održavanja stabilnog finansijskog sistema i budžetske ravnoteže, nastavlja s provedbom restriktivne javne potrošnje, uz naročit fokus na kontrolu budžetske potrošnje, odnosno ograničavanje rasta tekuće potrošnje i tekućih transfera. Primarni cilj je iskoristiti višak prihoda u odnosu na planirane za usmjeravanje prema realizaciji kapitalnih projekata i javnih investicija. Povećanje ulaganja u ove projekte predstavlja apsolutni prioritet Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu.

Tabela 5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine

OPIS	Budžet za 2023. godinu	Projekcije Budžeta za 2024. godinu	Projekcije Budžeta za 2025. godinu	Projekcije Budžeta za 2026. godinu
1	2	3	4	5
1. BUDŽETSKI PRIHODI (1.1. + 1.2. + 1.3.)	5.450.847.563	5.788.690.732	6.052.969.653	6.391.753.730
1.1. PRIHODI OD POREZA (1.1.1 + 1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.)	4.843.628.342	5.332.949.914	5.618.398.419	5.958.886.561
1.1.1. Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	83.221.391	115.895.605	119.308.082	123.161.733
1.1.2. Dopninosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	2.683.125.414	3.104.576.862	3.409.637.395	3.748.328.590
1.1.3. Prihodi od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa (1.1.3.1.+1.1.3.2.)	2.077.226.537	2.112.422.447	2.089.397.942	2.087.341.238
1.1.3.1. Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Federaciji BiH	1.237.827.489	1.315.063.650	1.435.444.603	1.552.652.839
1.1.3.2. Prihodi od indirektnih poreza na ime finansiranja relevantnog duga	839.399.048	797.358.797	653.953.339	534.688.399
1.1.4. Ostali prihodi i prihodi po osnovu zaostalih obaveza	55.000	55.000	55.000	55.000
1.2. NEPOREZNI PRIHODI	516.658.875	455.740.818	434.571.234	432.867.169
2. BUDŽETSKI RASHODI (2.1.+2.2.+2.3.)	5.516.619.524	5.580.660.150	5.716.140.447	5.959.094.940
2.1. RASHODI	5.053.528.262	5.263.866.781	5.408.119.442	5.660.027.944
2.2. KAPITALNI TRANSFERI	325.106.000	186.770.000	186.870.000	186.970.000
2.3. IZDACI ZA KAMATE	137.985.262	130.023.369	121.151.005	112.096.996
3. TEKUĆI BILANS (1.-2.)	-65.771.961	208.030.582	336.829.206	432.658.790
4. PRIMICI OD PRODAJE NEFINANSIJSKE IMOVINE	300.000	300.000	300.000	300.000
5. IZDACI OD NABAVKE NEFINANSIJSKE IMOVINE	63.748.224	83.773.790	75.963.640	53.300.040
6. NETO NABAVKA NEFINANSIJSKE IMOVINE (4.-5.)	-63.448.224	-83.473.790	-75.663.640	-53.000.040
7. UKUPAN SUFICIT (3.+6.)	-129.220.185	124.556.792	261.165.566	379.658.750
8. PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA (8.1.+8.2.+8.3.+8.4.)	905.000.000	987.586.727	740.217.423	546.805.264
8.1. PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000
8.2. ZAJMOVI PRIMLJENI KROZ DRŽAVU-DUGOROČNI	115.000.000	457.586.727	180.217.423	-63.194.736
8.2.1. ZAJMOVI PRIMLJENI KROZ DRŽAVU-DUGOROČNI WB	115.000.000	0	0	0
8.2.2. ZAJMOVI PRIMLJENI KROZ DRŽAVU-DUGOROČNI	0	457.586.727	180.217.423	-63.194.736
8.3. PRIMICI OD DOMAĆEG ZADUŽIVANJA-DUGOROČNI	330.000.000	70.000.000	100.000.000	150.000.000
8.4. PRIMICI OD DOMAĆEG ZADUŽIVANJA-KRATKOROČNI	360.000.000	360.000.000	360.000.000	360.000.000
9. IZDACI ZA NABAVKU FINANSIJSKE IMOVINE I OTPLATE DUGOVA (9.1.+9.2.)	1.145.479.815	1.221.843.519	1.111.082.989	1.036.164.014
9.1 IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU	23.000.000	23.000.000	23.000.000	23.000.000
9.2. IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (9.2.1.+9.2.2.+9.2.3.)	1.122.479.815	1.198.843.519	1.088.082.989	1.013.164.014
9.2.1. Otplate vanjskog duga i vanjske otplate	739.389.370	753.286.312	613.840.123	492.957.206
9.2.2. Otplate domaćeg pozajmljivanja	330.000.000	430.000.000	460.000.000	510.000.000
9.2.3. Otplate unutrašnjeg duga, po izdatim garanc. i otkup	53.090.445	15.557.207	14.242.866	10.206.808
10. NETO FINANSIRANJE (8.-9.)	-240.479.815	-234.256.792	-370.865.566	-489.358.750
11. UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (7.+10.)	-369.700.000	-109.700.000	-109.700.000	-109.700.000
12. RAZGRANIČENI PRIHODI	169.700.000	109.700.000	109.700.000	109.700.000
13. OSTVARENI SUFICIT IZ RANIJEG PERIODA	200.000.000	0	0	0
SVEUKUPNI PRIHODI, PRIMICI, FINANSIRANJE, RAZGRANIČENI PRIHODI I OSTVARENI SUFICIT IZ RANIJEG PERIODA	6.725.847.563	6.886.277.459	6.903.187.076	7.048.558.994
SVEUKUPNI RASHODI I IZDACI	6.725.847.563	6.886.277.459	6.903.187.076	7.048.558.994

Izvor: FMF

5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

5.2.1. Budžetske Instrukcije broj 1 za period 2024. – 2026. godine

U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u Federaciji BiH i utvrđenog budžetskog kalendara za pripremu Dokumenta okvirnog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za period 2024.-2026. godine, Federalno ministarstvo finansija je pripremio Budžetske instrukcije broj 1 o načinu i elementima njegove izrade. Budžetske instrukcije broj 1 predstavljaju svojevrsne smjernice za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno sadrže osnovne makroekonomske pretpostavke za naredni srednjoročni period, kao načine i elemente izrade Dokumenta okvirnog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Prvi korak u nizu od navedenih deset u Budžetskom kalendaru za 2023. godinu jeste Instrukcija broj 1 čiji je cilj da informiše budžetske korisnike o procesima, rokovima i zahtjevima za dostavu podataka u procesu pripreme Dokumenta okvirnog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za period 2024. – 2026. godina. Isti su bili obavezni da tabele pregleda prioriteta u obliku zahtjeva za sredstvima iz budžeta, dostave najkasnije do 31.3.2023. godine, putem podsistema za pripremu i prikupljanje planova budžetskih korisnika u okviru Informacijskog sistema za planiranje i upravljanje budžetom (BPMIS), kao i u štampanoj verziji. Ovaj način planiranja i podnošenja pregleda prioriteta omogućava centralizovanu pripremu i prikupljanje finansijskih planova i podataka svih budžetskih korisnika.

Korisnici su putem instrukcija broj 1 upoznati sa pojedinačnim poglavljima u kojima su opisana osnovna obilježja ekonomske i fiskalne politike Vlade Federacije Bosne i Hercegovine kroz makroekonomske projekcije i područja djelovanja fiskalne politike. U skladu sa datim Smjernicama za pripremu i izradu tabela prioriteta u programskom formatu, finansijski zahtjevi budžetskih korisnika za budžetskom dodjelom sredstava u budžetu, trebaju biti razvrstani po programima i usklađeni sa strateškim dokumentima i aktima strateškog planiranja budžetskih korisnika. Nadalje je dat pregled narednih koraka, sa jasno naznačenim vremenskim odrednicama i postupcima za budžetske korisnike i Federalno ministarstvo finansija, a sve u skladu sa budžetskim kalendarom za tekuću i naredne dvije godine.

Federalno ministarstvo finansija također je naglasilo da se u narednom periodu nastavlja sa uspostavljanjem programskog budžetiranja na nivou Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, a što je u skladu sa Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2021.-2025. godina. Programskim budžetom se povezuju sve faze u procesu budžetiranja i poboljšava sistem budžetiranja u smislu osiguranja provođenja definisanih strateških ciljeva i srednjoročnih politika vlasti, kao i vođenje veće transparentnosti i odgovornosti. Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine stvorene su pretpostavke za izradu i donošenje pripadajućih podzakonskih akata.

Također, navedeno je da se finansijska sredstva planiraju isključivo na osnovu postavljenih programskih ciljeva, odnosno rezultata za koje se očekuje da budu ostvareni tim sredstvima, te je veoma važno da se posveti pažnja i daju detaljna obrazloženja za finansijskim sredstvima po ekonomskim kodovima u programskom formatu i to za sljedeću i dvije naredne godine.

5.2.2. Analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

Kako većina budžetskih korisnika ima direktnu komunikaciju i on-line dostavljanje budžetskih podataka u centraliziranu bazu podataka lociranu kod ministarstva finansija, mogućnost tehničkih greški pri unosu podataka je svedena na minimum, dok je s druge strane došlo do povećanja discipline i efikasnosti u procesu pripreme budžeta, kao i kvalitete budžetske dokumentacije. U skladu sa Budžetskim instrukcijama broj 1, putem on-line aplikacije i u printanoj formi, budžetski korisnici su dostavili Federalnom ministarstvu finansija svoje preliminarne finansijske zahtjeve za period 2024.–2026. godine. Napominjemo da je Federalno ministarstvo finansija, kao i tokom ranijih budžetskih ciklusa, aktivno učestvovalo u saradnji sa budžetskim korisnicima u procesu pripreme njihovih finansijskih zahtjeva, svakodnevno pružajući tehničku i informatičku pomoć.

Nakon zaprimanja finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika u centralizovanu bazu podataka Federalnog ministarstva finansija, budžetski analitičari su pristupili kontroli tehničke ispravnosti. Finansijski zahtjevi koji su bili tehnički neispravno popunjeni, vraćeni su na korekciju, nakon čega su po ponovnom prijemu zajedno sa ostalim potvrđeni. Nakon tehničke provjere, izvršena je analiza i razmatranje svih relevantnih informacija dostavljenih od strane budžetskih korisnika na osnovu koje će Federalno ministarstvo finansija predložiti gornje granice rashoda za pojedine budžetske korisnike koje će Vlada Federacije BiH razmotriti u Dokumentu okvirnog budžeta za period 2024.-2026. godina.

Dosadašnji način unosa budžetskih zahtjeva kroz on-line aplikaciju, značajno je olakšao rad budžetskim korisnicima, a mogućnost tehničkih greški sveo na minimum. Međutim, i dalje postoje primjetne razlike u nivoima kvaliteta, odnosno tehničke ispravnosti podnesenih finansijskih zahtjeva, iz razloga nedefinisanih mjera učinaka, nedovoljnih obrazloženja ili kopiranja istih obrazloženja po godinama.

Budžetski korisnici su kroz svoje finansijske zahtjeve iskazali potrebu za ukupnim budžetskim sredstvima u iznosu od 7.366,0 miliona KM za 2024. godinu, 7.419,6 miliona KM za 2025. godinu i 7.668,3 miliona KM za 2026. godinu. Zahtjevi budžetskih korisnika predstavljaju procentualno povećanje za finansijskim sredstvima u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu, u iznosu od 9,5% za 2024. godinu, 10,3% za 2025. godinu, dok za 2026. godinu procentualno povećanje iznosi 14,0%. Najveći iznos zahtjeva od strane budžetskih korisnika odnosi se na sektore socijalne zaštite, općih javnih usluga i ekonomskih poslova.

Ukupni zahtjevi za samo 5 budžetskih korisnika iznose 6.105,2 mil. KM u 2024. godini, 6.220,2 mil. KM u 2025. godini i 6.403,9 mil. KM u 2026. godini, što predstavlja 82,8% od ukupno zahtijevanog iznosa za 2024. godinu, 83,8% za 2025. godinu i 83,5% za 2026. godinu. U Tabeli 5.2. dat je pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima za period od 2024.-2026. godine.

Tabela 5.2. – Pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima

R.br	Org.kod	Budžetski korisnik	Budžet za 2023.god	UKUPAN ZAHTJEV 2024.	UKUPAN ZAHTJEV 2025	UKUPAN ZAHTJEV 2026
1	5102	Federalni zavod za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje	3,175,360	3,539,615	3,750,251	3,979,556
2	1601	Federalno ministarstvo finansija	1,576,839	1,424,726	1,294,490	1,210,359
4	5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	396,593	470,096	488,761	510,503
3	3201	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	364,563	382,199	397,827	414,575
5	1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	246,534	288,622	288,871	288,929
UKUPNO			5,759,889	6,105,258	6,220,200	6,403,922

Izvor: FMF

5.3. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH

5.3.1 Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje

Za razdoblje od 2024. do 2026. godine, sastavljen je Prijedlog prioriteta budžetskih korisnika, odnosno prijedlog prioriteta potrošnje i određivanja gornjih granica budžetskih rashoda. Ovaj prijedlog razmatra procijenjeni okvir raspoloživih prihoda za navedeno razdoblje, kao i prioritetne odluke Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. S ciljem osiguranja održivosti finansijske situacije i uravnoteženosti budžeta, neophodno je pažljivo planirati potrošnju i odrediti gornje granice rashoda. Kako bi postigli prethodno navedeno, potrebno je detaljno analizirati finansijske zahtjeve budžetskih korisnika, identificirati prioritete i odrediti finansijska sredstva u skladu sa realnim mogućnostima Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Napominjemo, da dostavljene gornje granice rashoda predstavljaju smjernice za budžetske korisnike, u smislu da budžetska potrošnja ne premašuje raspoloživa finansijska sredstva.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine ima osnovne ciljeve u području makroekonomske politike. Ti ciljevi uključuju očuvanje makroekonomske stabilnosti,

jačanje održivog, učinkovitog i stabilnog ekonomskog rasta te povećanje konkurentnosti privrede. Fiskalna politika Vlade FBiH temelji se na nekoliko ključnih mjera, a to su smanjenje i kontrola javne potrošnje, smanjenje opterećenja na rad, reforma tržišta rada i aktiviranje resursa privrede te podrška privrednim aktivnostima. Cilj očuvanja makroekonomske stabilnosti podrazumijeva uspostavljanje ravnoteže u ekonomiji, stabilnost cijena i održavanje stabilnih makroekonomskih pokazatelja. Jačanje održivog, efikasnog i stabilnog ekonomskog rasta predstavlja ključni cilj Vlade FBiH. To uključuje implementaciju reformi i politika koje podržavaju rast produktivnosti, razvoj privatnog sektora, poboljšanje poslovnog okruženja te poticanje investicija i inovacija. Vlada FBiH također radi i na razvoju infrastrukture, obrazovanja i stručnog osposobljavanja kako bi se osigurala kvalifikovana radna snaga i potakla konkurentnost privrede. Fiskalna politika Vlade FBiH usmjerena je na smanjenje i kontrolu javne potrošnje kako bi se održala fiskalna stabilnost, a to uključuje racionalizaciju javnog sektora, poboljšanje upravljanja javnim finansijama i smanjenje nepotrebnih troškova.

Posmatrajući projekcije rashoda budžeta u srednjoročnom razdoblju i njihovo usklađivanje s raspoloživim prihodima, prioritet ostaje usmjeren na smanjenje ukupnih rashoda i izdataka kako bi se postigla restriktivna budžetska potrošnja. Uz to, ključni fokus je na jačanju budžetske discipline, poboljšanju fiskalne odgovornosti i efikasnijoj naplati prihoda. Cilj je postići racionalizaciju rashoda budžeta kroz identifikaciju i eliminaciju nepotrebnih troškova, smanjenje administrativnih troškova i povećanje efikasnosti javne potrošnje. To se može postići provođenjem revizije programa i projekata, evaluacijom njihove učinkovitosti i prioritizacijom ključnih područja potrošnje. Smanjenje rashoda također zahtijeva bolju kontrolu i nadzor nad budžetskih izdacima kako bi se osiguralo da se sredstva koriste na najučinkovitiji način.

Kao i prethodnih godina, važno je naglasiti da se zahtjevi za finansiranjem budžetskih programa iskazuju objektivno i shodno realnim odnosno stvarnim potrebama, uz jasna i detaljna obrazloženja. Na taj način finansijski zahtjevi će dati dovoljno informacija prilikom donošenja odluke o rasporedu ograničenih budžetskih sredstava od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Takođe, još jednom važno je napomenuti da izrada finansijskih zahtjeva od strane budžetskih korisnika treba biti u skladu sa uputama, kako bi se pojava nerealnih ulaznih podataka, neiskazivanje mjera učinaka i druge greške svele na minimum.

U cilju osiguravanja pretpostavki za postizanje većeg nivoa kvaliteta procesa izrade tabela pregleda prioriteta, odnosno finansijskih zahtjeva, Federalno ministarstvo finansija je svim budžetskim korisnicima dostavilo Procedure o procesu izrade finansijskog zahtjeva za organizacione jedinice budžetskog korisnika. Svrha i cilj ovih procedura je da se uredi proces finansijskog planiranja, ovlasti i odgovornosti u procesu izrade finansijskog zahtjeva unutar organizacionih jedinica budžetskog korisnika. Dodatni cilj ovih procedura jeste da budžetski korisnici izrade finansijske zahtjeve koji osiguravaju efektivnu alokaciju raspoloživih budžetskih sredstava, a koji bi bili usklađeni sa njihovim ciljevima i planiranim aktivnostima, kao i strateškim

prioritetima Federacije Bosne i Hercegovine. Obveznici primjene ovih procedura biće rukovodioci budžetskog korisnika, Sektor za finansijsko-ekonomske poslove i ostale organizacione jedinice budžetskog korisnika. Imajući u vidu različite nadležnosti, kao i unutarnju organizaciju budžetskih korisnika, sugerise se istim da procedure prilagode svojim organizacijama.

5.3.2 Inicijative za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja

5.3.2.1. Rodno odgovorno budžetiranje (ROB)

Rodno odgovorno budžetiranje prepoznaje one potrebe i afirmiraju one projekte i programe koji optimalno i istovremeno realiziraju ekonomske, političke i društvene ciljeve: povećanje ekonomske efikasnosti poslovanja, ubrzanje razvoja privrede i društva u cjelini, uz smanjenje neravnopravnosti spolova, potrebno je da budžetski korisnici kroz mjere učinka prikažu rodno odgovorno budžetiranje. Praksa je pokazala da rodno odgovorno budžetiranje doprinosi uvođenju transparentnog i efikasnog upravljanja javnim sredstvima, u skladu sa potrebama žena i muškaraca, neophodno je uvođenje aspekta ravnopravnosti spolova u službeni budžetski proces. Vlada Federacije BiH, kroz programski budžet podržava i razvoj inicijative za potpunu implementaciju rodno odgovornog budžetiranja.

Načela rodno odgovornog budžetiranja su integrirana u budžetsku dokumentaciju, i to instrukcije br. 1 i 2 koje Federalno ministarstvo finansija dostavlja budžetskim korisnicima prema budžetskom kalendaru. U skladu sa Metodologijom provedbe rodno odgovornog budžetiranja u ministarstvima i institucijama Federacije Bosne i Hercegovine⁷⁵ proces integriranja rodne ravnopravnosti u fazi planiranja, izrade i izvršenja budžeta odvija se u tri koraka:

Korak 1. Rodno odgovorna budžetska analiza

Korak 2. Izrada rodno odgovornog budžetskog programa

Korak 3. Rodno odgovorna realizacija programa, praćenje i izvještavanje

U kontekstu Finansijskog zahtjeva od posebnog značaja su koraci 1. i 2. dok se korak 3. koristi za izvještavanje o izvršenju budžeta i za planiranje koraka 1. i 2. za naredni budžetski period.

Rodna situaciona analiza predstavlja kritički alat za ocjenu stvarnog stanja ravnopravnosti muškaraca i žena koja se bazira na osnovu podatka o ravnopravnosti spolova u FBiH. Rodna analiza korisnika/ca transfera/programa/projekata koje je budžetski korisnik finansirao u prethodnom periodu prikazuju informacije: planirana i isplaćena budžetska sredstva po godinama za odabrane transfere u prethodne tri godine u odnosu na broj i postotak žena i muškaraca kao krajnjih korisnika/ica tih sredstava po godinama. Ukoliko se utvrdi razlika između stanja ravnopravnosti spolova i uticaja budžeta, budžetski korisnici su dužni pristupiti koraku broj 2.

⁷⁵ <http://www.gcfbih.gov.ba/metodologija-provedbe-gender-odgovornog-budzetiranja-u-ministarstvima-i-institucijama-federacije-bosne-i-hercegovine>

Na osnovu dobijenih rezultata prethodne analize, budžetski korisnici su mogli uvidjeti koliki je jaz između korisnika sredstava u odnosu na spol (i neke druge varijable u odnosu na spol, ako se uključe), i ta informacija je poslužila za unošenje novih elemenata u tabele Finansijskog zahtjeva.

Federalno ministarstvo finansija svake godine, pa tako i ove je u instrukcijama br. 1 koje se koriste kao upute za izradu Finansijskog zahtjeva naznačilo kao obavezu da u pregledima svojih programa kao informaciju, budžetski korisnici imaju obavezu uključivanja pravnog osnova koji se odnosi na Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini 2018.-2022. godine⁷⁶ i Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine 2018.-2022. godine⁷⁷.

Također, budžetskim korisnicima je bilo naznačeno da izvrše procjenu efekata uz sagledavanje dosadašnjeg učinka, analize troškova i koristi, te prikazažu jasna obrazloženja o opravdanosti potrošnje i očekivanim rezultatima, kao i uputu za obavezno korištenje aplikacije ROB, kao nadogradnje unutar BPMIS sistema.

5.4. Gornje granice rashoda budžetskih korisnika Vlade Federacije BiH za period 2024. – 2026. godine po sektorima

Nakon izvršene analize i preporuka spomenutih u prethodnom poglavlju, naredni dio odnosi se na gornje granice rashoda budžetskih korisnika za sljedeću budžetsku, te naredne dvije fiskalne godine. Zahtjevi budžetskih korisnika, kao i početna budžetska ograničenja, za svakog budžetskog korisnika, prikazani su u Tabeli 5.3.

Dokumentom okvirnog budžeta za razdoblje 2024.–2026. godina projicirane su gornje granice rashoda za 2024. godinu u iznosu od 6.886,3 mil. KM, za 2025. godinu 6.903,2 mil. KM i za 2026. godinu 7.048,6 mil. KM. Gornje granice rashoda za 2024. godinu veća su za 2,39%, a za 2025. godinu veća su za 2,64% i 2026. godinu veće su za 4,80% u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023.godinu.

⁷⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 32/10

⁷⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 89/18

Tabela 5.3. Pregled sažetih sektorskih gornjih granica rashoda Federacije BiH za razdoblje 2024. – 2026.

FUN KOD	BUDŽETSKI KORISNIK	BUDŽET					PROJEKCIJE					
		2023	% BDP	Zahtjev 2024	Zahtjev 2025	Zahtjev 2026	Odobreno 2024	% BDP	Odobreno 2025	% BDP	Odobreno 2026	% BDP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	UKUPNI RASHODI	6.725.848	22,16%	7.366.043	24.060.660	7.668.304	6.886.277	21,09%	6.903.187	20,01%	7.048.557	19,26%
01	OPĆE JAVNE USLUGE	1.761.406	5,80%	1.675.128	1.526.768	1.480.480	1.645.229	5,04%	1.496.972	4,34%	1.415.358	3,87%
02	JAVNI RED I SIGURNOST	195.959	0,65%	281.186	243.117	254.851	195.031	0,60%	194.817	0,56%	196.416	0,54%
03	EKONOMSKI POSLOVI	514.228	1,69%	578.574	610.347	623.067	411.784	1,26%	411.720	1,19%	410.979	1,12%
04	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	8.844	0,03%	9.910	12.877	13.324	8.917	0,03%	12.205	0,04%	12.405	0,03%
05	STAMBENI I ZAJEDNIČKI POSLOVI	34.490	0,11%	98.200	94.372	92.376	19.840	0,06%	19.804	0,06%	19.876	0,05%
06	ZDRAVSTVO	150.173	0,49%	229.871	190.483	193.532	144.819	0,44%	100.077	0,29%	100.387	0,27%
07	REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA	49.447	0,16%	33.492	33.309	33.312	32.504	0,10%	32.525	0,09%	32.631	0,09%
08	OBRAZOVANJE	26.473	0,09%	16.659	16.657.652	16.742	12.148	0,04%	12.087	0,04%	12.134	0,03%
09	SOCIJALNA ZAŠTITA	3.984.828	13,13%	4.443.022	4.691.735	4.960.620	4.416.006	13,53%	4.622.980	13,40%	4.848.374	13,25%
	BDP FBiH REALNI		30.353.000					32.650.000		34.502.000		36.602.000

Izvor: FMF

5.4.1. Opće javne usluge

Gornja granica rashoda za sektor Opće javne usluge za 2024. godinu projicirana je u iznosu od 1.645,2 mil. KM. Za 2025. godinu je projicirano 1.497,0 mil. KM, a za 2026. godinu 1.415,4 mil. KM. Ovako određene gornje granice rashoda su, u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2023. godinu, u 2024. godini smanjene za 6,60%, u 2025. godini za 15,1%, dok su 2026. godini za 19,7%. Određena gornja granica rashoda sektora općih javnih usluga za 2024. godinu ima učešće u BDP-u Federacije BiH od 5,04%. Za 2025. godinu taj udio je 4,34% BDP-a Federacije BiH, a za 2026. godinu 3,87% BDP-a Federacije BiH.

5.4.2. Javni red i sigurnost

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 195,0 mil. KM za 2024. godinu, 194,8 mil. KM za 2025. godinu i 196,4 mil. KM za 2026. godinu. Određena gornja granica rashoda sektora Javni red i sigurnost za 2024. godinu ima učešće od 0,60% u BDP-u Federacije BiH. Za 2025. godinu taj udio je 0,56% BDP-a Federacije BiH, a za 2026. godinu 0,54% BDP-a Federacije BiH.

5.4.3. Ekonomske usluge

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 411,8 mil. KM u 2024. godini, 411,7 mil. KM u 2025. godini i 411,0 mil. KM u 2026. godini. Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udjel od 1,26% u BDP-u Federacije BiH za 2024.

godinu, za 2025. godinu 1,19%, a za 2026. godinu taj udjel iznosi 1,12% BDP-a Federacije BiH.

5.4.4. Zaštita životne sredine

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 8,9 mil. KM u 2024. godini, 12,2 mil. KM u 2025. godini i 12,4 mil. KM u 2026. godini. Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udjel od 0,03% u BDP-u Federacije BiH za 2024. godinu, udjel od 0,04% u BDP-u Federacije BiH za 2025. godinu i udjel od 0,03% u BDP-u Federacije BiH za 2026. godinu.

5.4.5. Stambeni i zajednički poslovi

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je za 2024., 2025. i 2026. godinu u iznosu od 19,8 mil. KM. Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udjel od 0,06% u BDP-u Federacije BiH za 2024., 2025. i 2026. godinu.

5.4.6. Zdravstvo

Gornja granica rashoda za ovaj sektor u 2024. godini je projicirana u iznosu od 144,8 mil. KM, a u 2025. u iznosu od 100,1 mil. KM i 2026. godini iznosi 100,3 mil. KM. Određena gornja granica rashoda sektora Zdravstvo za 2024. godinu ima udjel u BDP-u Federacije BiH od 0,44%. U 2025. i 2026. godini udio sektora Zdravstva u BDP-a Federacije BiH iznosi 0,29% i 0,27%.

5.4.7. Rekreacija, kultura i religija

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je za 2024. godinu u iznosu od 32,5 mil. KM, dok su za 2025. i 2026. godinu projicirani iznosi od 32,6 mil. KM. Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima udjel od 0,10% u BDP-u Federacije BiH za 2024., 2025. i 2026. godinu.

5.4.8. Obrazovanje

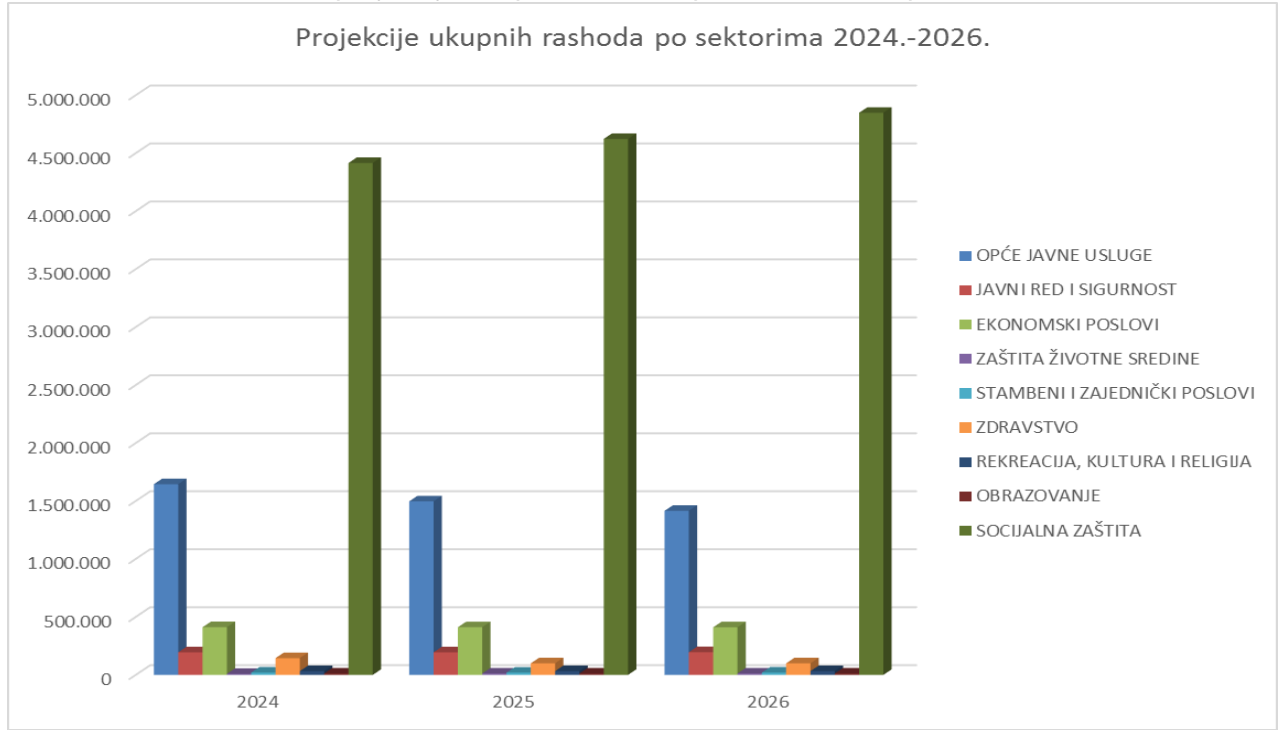
Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 12,1 mil. KM za 2024., 2025. i 2026. godinu. Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2024. i 2025. godinu ima udio u BDP-u Federacije BiH 0,04%., dok za 2026. godinu udio u BDP-u iznosi 0,03%.

5.4.9. Socijalna zaštita

Gornja granica rashoda za sektor Socijalna zaštita je projicirana u iznosu od 4.416,0 mil. KM u 2024. godini, 4.623,0 mil. KM u 2025. godini i 4.848,4 mil. KM u 2026. godini. Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2024. godinu ima udjel od 13,53%

u BDP-u Federacije BiH. Za 2025. godinu taj udio je 13,40% BDP-a Federacije BiH, a za 2026. godinu 13,25% BDP-a Federacije BiH.

Grafikon 5.1. Prikaz projekcije ukupnih rashoda po sektorima za period 2024.-2026.

Izvor: FMF

Tabela 5.4. – Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za razdoblje 2024. - 2026.

FUN KOD	BUDŽETSKI KORISNIK	BUDŽET 2023	ZAHTEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			PRIEDLOZI FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA		
			2024	2025	2026	2024	2025	2026
	UKUPNI RASHODI	6.725.847.563	7.366.043.133	7.419.665.879	7.668.304.067	6.886.277.459	6.903.187.076	7.048.558.994
01	OPŠTE JAVNE USLUGE	1.761.405.767	1.675.128.362	1.526.768.233	1.480.479.537	1.645.228.948	1.496.971.755	1.415.357.824
1001	Dom naroda Parlamentarne Federacije BiH	7.817.322	9.316.944	9.432.444	9.409.744	7.928.976	7.974.203	8.045.563
1002	Predstavnčki dom Parlamenta Federacije BiH	12.122.683	11.285.791	11.174.791	11.094.891	10.951.391	10.791.152	10.795.652
1003	Zajedničke službe Parlamenta Federacije BiH	1.315.238	1.488.611	1.488.611	1.498.411	1.320.677	1.325.265	1.330.779
1101	Ured predsjednika Federacije BiH	1.293.491	1.978.554	1.975.654	1.985.654	1.478.648	1.453.000	1.428.000
1102	Ured potpredsjednika Federacije BiH	967.819	1.734.100	1.754.100	1.774.100	1.030.650	1.067.818	1.098.900
1103	Ured potpredsjednika Federacije BiH	906.470	1.656.066	1.666.066	1.737.066	1.000.340	1.003.902	1.007.642
1201	Vlada Federacije BiH	40.042.939	31.532.078	26.063.625	6.154.748	35.358.543	29.975.778	9.883.751
1202	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	22.931.469	50.251.699	43.842.175	88.930.893	48.171.794	41.920.868	42.067.770
1203	Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU	649.738	722.603	740.756	736.416	679.740	694.579	714.824
1204	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	466.031	562.951	622.569	623.158	486.316	509.779	524.177
1205	Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH	453.312	510.633	515.751	531.286	487.514	504.094	519.514
1207	Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za evropske integracije	241.826	698.086	700.026	703.668	259.115	264.178	265.898
1601	Federalno ministarstvo finansija	1.576.839.521	1.424.726.993	1.294.490.099	1.210.359.115	1.424.726.993	1.294.490.099	1.210.359.115
1603	Porezna uprava Federacije BiH	60.163.820	88.634.182	91.478.695	81.527.081	68.972.034	67.514.770	67.630.125
1604	Financijska policija Federacije BiH	2.163.147	2.432.975	2.432.654	2.447.084	2.152.764	2.156.332	2.176.750
3401	Federalni zavod za statistiku	11.418.694	21.280.958	12.925.152	35.093.278	18.272.202	11.797.195	33.640.921
3601	Arhiv FBiH	596.176	665.512	681.428	686.321	597.448	622.197	627.090
4401	Ured za reviziju institucija u FBiH	5.821.741	7.445.346	7.429.278	7.520.275	5.821.741	7.429.278	7.520.275
5601	Agencija za državnu službu	2.784.323	3.077.926	3.100.111	3.228.641	2.793.638	2.864.535	3.028.134
5602	Odbor državne službe za žabe	681.552	697.651	692.989	704.053	614.400	645.063	674.996
6201	Federalna uprava za inspekcije poslova	9.897.741	12.248.404	11.247.802	11.289.699	10.444.374	10.288.200	10.338.298
6301	Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji BiH	600.146	645.990	689.140	735.570	610.100	610.100	610.100
6401	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	1.230.568	1.534.309	1.624.317	1.708.205	1.069.550	1.069.550	1.069.550
02	JAVNI RED I SIGURNOST	195.959.061	281.185.543	243.116.553	254.850.832	195.031.451	194.817.018	196.415.906
1401	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	18.114.003	12.284.366	12.217.331	12.656.848	9.899.800	9.800.450	10.246.430
1403	Federalna uprava policije	40.031.626	57.368.572	56.550.543	67.645.590	46.019.700	46.832.600	45.725.800
1501	Federalno ministarstvo građevinarstva, prostorne i građevinske politike	4.811.568	7.609.904	7.609.904	7.609.904	5.273.925	5.388.925	5.478.925
1503	Kazne no-popravni za vod poluotvorenog tipa Busovača	3.784.700	5.582.110	5.936.854	5.972.140	4.120.250	5.210.384	5.137.500
1504	Kazne no-popravni za vod poluotvorenog tipa Mostar	9.826.878	5.400.883	5.077.018	5.126.833	4.815.215	4.722.900	4.834.915
1505	Kazne no-popravni za vod poluotvorenog tipa Orašje	5.918.976	5.791.189	5.945.572	5.915.831	4.672.200	4.891.200	4.907.200
1506	Kazne no-popravni za vod poluotvorenog tipa Sarajevo	11.476.851	16.645.768	12.808.542	12.599.398	11.324.568	8.562.117	8.679.984
1507	Kazne no-popravni za vod poluotvorenog tipa Tužla	8.030.168	10.786.420	11.034.920	10.960.920	8.611.020	8.451.020	8.241.020
1508	Kazne no-popravni za vod za tvorenog tipa Zenica	2.211.577	25.385.000	24.677.000	24.380.000	21.119.000	21.239.000	21.062.000
1509	Kazne no-popravni za vod poluotvorenog tipa Bihać	4.740.984	5.366.305	5.259.632	5.152.143	4.433.000	4.592.000	4.328.000
2501	Ustavni sud FBiH	2.620.408	2.987.165	3.295.241	3.566.145	2.625.100	2.729.500	2.848.200
2601	Vrhovni sud FBiH	9.716.200	15.519.938	16.170.027	17.164.369	10.350.029	10.895.526	11.561.547
2602	Sudska policija	25.259.091	34.954.493	34.173.493	34.776.797	27.960.341	28.540.992	29.912.493
2801	Federalno tužilaštvo FBiH	3.545.808	6.732.947	6.943.758	7.401.543	3.989.350	4.208.350	4.443.600
2901	Federalno pravobranilaštvo	1.789.991	2.931.987	2.870.036	2.906.394	1.988.800	2.021.800	2.107.800
4601	Federalna uprava civilne zaštite	23.773.559	65.278.000	32.008.300	30.475.400	27.355.000	26.306.000	26.459.000
4701	Gender centar FBiH	402.673	560.496	538.382	540.577	434.153	424.254	441.492
03	EKONOMSKI POSLOVI	514.227.869	578.574.174	610.346.621	623.067.416	411.784.137	411.720.210	410.978.861
1206	Komisija za koncesije Federacije BiH	382.876	809.198	854.798	883.698	404.777	420.146	422.283
1701	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	47.666.710	40.138.308	36.120.618	35.323.785	35.609.776	35.624.698	34.839.695
1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	246.534.783	288.622.466	288.871.107	288.929.095	168.901.912	168.849.546	168.819.513
2201	Federalno ministarstvo trgovine	1.841.655	1.978.132	2.054.296	1.963.099	1.840.600	1.941.596	1.835.037
2401	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	176.377.767	201.496.915	236.601.215	250.770.335	174.042.065	173.941.319	173.947.501
3501	Federalni hidrometeorološki zavod	3.047.660	3.505.000	3.569.000	3.609.000	3.266.500	3.266.500	3.266.500
3701	Federalni zavod za programiranje razvoja	824.358	916.355	898.770	913.784	860.407	848.014	850.578
3801	Federalna direkcija robnih rezervi	5.539.299	6.203.030	6.193.978	6.228.030	4.685.000	4.628.400	4.613.000
5001	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	24.197.995	22.954.667	22.882.081	22.927.163	14.551.444	14.610.262	14.637.950
5701	Federalni zavod za geologiju	1.666.468	1.718.400	2.360.100	1.816.900	1.386.000	1.362.000	1.421.000
5801	Federalni zavod za agropedologiju	1.398.125	1.538.578	1.520.110	1.610.226	1.374.985	1.371.376	1.453.742
5901	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	2.127.213	3.983.125	3.610.548	3.222.301	2.204.823	2.188.053	2.195.267
6001	Federalni agronomski zavod za vod Mostar	2.622.960	4.710.000	4.810.000	4.870.000	2.655.848	2.668.300	2.676.795
04	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	8.843.738	9.910.140	12.877.140	13.323.940	8.917.000	12.205.000	12.405.000
6101	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	8.843.738	9.910.140	12.877.140	13.323.940	8.917.000	12.205.000	12.405.000
05	STAMBENI I ZAJEDNIČKI POSLOVI	34.489.678	98.199.947	94.372.336	92.375.915	19.840.216	19.803.706	19.876.147
2301	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	29.470.698	92.785.966	88.993.966	86.517.745	14.724.870	14.622.068	14.663.847
3301	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	5.018.980	5.413.981	5.378.370	5.858.170	5.115.346	5.181.638	5.212.300
06	ZDRAVSTVO	150.172.736	229.871.329	190.483.229	193.531.727	144.819.007	100.077.210	100.386.833
2001	Federalno ministarstvo zdravstva	137.360.169	213.653.448	175.124.648	178.030.448	132.709.245	87.735.548	87.706.348
2002	Za vod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	12.812.567	16.217.881	15.358.581	15.501.279	12.109.762	12.341.662	12.680.485
07	REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA	49.447.143	33.491.871	33.309.285	33.312.260	32.503.615	32.525.366	32.630.678
4901	Federalna novinska agencija	3.352.849	3.976.875	3.789.289	3.772.264	3.414.236	3.430.987	3.516.299
5201	Federalno ministarstvo kulture i sporta	46.094.294	29.514.996	29.519.996	29.539.996	29.089.379	29.094.379	29.114.379
08	OBRAZOVANJE	26.473.327	16.659.470	16.657.652	16.742.119	12.147.551	12.086.774	12.133.902
5401	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	25.770.025	15.836.460	15.811.814	15.875.491	11.398.224	11.352.752	11.395.774
5501	JU Centar za edukaciju udišaca	703.302	823.010	845.838	866.628	749.327	734.022	738.128
09	SOCIJALNA ZAŠTITA	3.984.828.244	4.443.022.297	4.691.734.830	4.960.620.321	4.416.005.534	4.622.980.037	4.848.373.843
3201	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	364.563.419	382.199.689	397.827.801	414.575.733	372.442.148	372.107.734	372.056.533
5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	396.593.103	470.096.140	488.731.373	510.573.019	465.705.091	465.991.587	466.336.159
5102	Federalni zavod za penzijsko-mirovinsko i invalidsko osiguranje	3.175.360.965	3.539.615.788	3.750.251.081	3.979.556.159	3.529.463.844	3.736.243.411	3.961.417.232
5301	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	48.310.757	51.110.680	54.924.575	55.915.410	48.394.451	48.637.305	48.563.919

Izvor: FMF

Tabela 5.5. Utvrđeni limiti za budžetske korisnike

BUDŽETSKI KORISNIK	IZVORI SREDSTAVA	BUDŽET 2023	ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			UTVRĐENI LIMITI		PRIJEDLOG
			2024	2025	2026	2024	2025	2026
1001 Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	7.817.322	9.316.944	9.432.444	9.409.744	7.928.976	7.974.203	8.045.563
1002 Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	12.122.683	11.285.791	11.174.791	11.094.891	10.951.391	10.791.152	10.795.652
1003 Zajedničke službe Parlamenta Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	1.315.238	1.488.611	1.488.611	1.498.411	1.320.677	1.325.265	1.330.779
1101 Ured predsjednika	10 Budžetski prihodi	1.293.491	1.978.554	1.975.654	1.985.654	1.478.648	1.453.000	1.428.000
1102 Ured potpredsjednika Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	967.819	1.734.100	1.754.100	1.774.100	1.030.650	1.067.818	1.098.900
1103 Ured potpredsjednika Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	906.470	1.656.066	1.666.066	1.737.066	1.000.340	1.003.902	1.007.642
1201 Vlada Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	40.042.939	31.532.078	26.063.625	6.154.748	35.358.543	29.975.778	9.883.751
1202 Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	10 Budžetski prihodi	21.893.958	49.095.188	42.638.664	87.714.382	47.015.283	40.717.357	40.851.259
	30 Fond namjenskih prihoda	1.037.511	1.156.511	1.203.511	1.216.511	1.156.511	1.203.511	1.216.511
	Ukupno	22.931.469	50.251.699	43.842.175	88.930.893	48.171.794	41.920.868	42.067.770
1203 Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU	10 Budžetski prihodi	649.738	722.603	740.756	736.416	679.740	694.579	714.824
1204 Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	10 Budžetski prihodi	466.031	562.951	622.569	623.158	486.316	509.779	524.177
1205 Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH	10 Budžetski prihodi	453.312	510.633	515.751	531.286	487.514	504.094	519.514
1206 Federalna komisija za koncesije	10 Budžetski prihodi	382.876	809.198	854.798	883.698	404.777	420.146	422.283
1207 Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za evropske integracije	10 Budžetski prihodi	241.826	698.086	700.026	703.668	259.115	264.178	265.898
1401 Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	10 Budžetski prihodi	18.114.003	12.284.366	12.217.331	12.656.848	9.899.800	9.800.450	10.246.430
1403 Federalna uprava policije	10 Budžetski prihodi	40.031.626	57.368.572	56.550.543	67.645.590	46.019.700	46.832.600	45.725.800
1501 Federalno ministarstvo pravde	10 Budžetski prihodi	4.503.610	6.993.979	6.993.979	6.993.979	4.658.000	4.773.000	4.863.000
	30 Fond namjenskih prihoda	307.958	615.925	615.925	615.925	615.925	615.925	615.925
	Ukupno	40.339.584	57.984.497	57.166.468	68.261.515	46.635.625	47.448.525	46.341.725
1503 Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača	10 Budžetski prihodi	3.784.700	5.582.110	5.936.854	5.972.140	4.120.250	5.210.384	5.137.500
1504 Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Mostar	10 Budžetski prihodi	9.826.878	5.400.883	5.077.018	5.126.833	4.815.215	4.722.900	4.834.915
1505 Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje	10 Budžetski prihodi	5.918.976	5.791.189	5.945.572	5.915.831	4.672.200	4.891.200	4.907.200
1506 Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Sarajevo	10 Budžetski prihodi	11.476.851	16.645.768	12.808.542	12.599.398	11.324.568	8.562.117	8.679.984
1507 Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Tuzla	10 Budžetski prihodi	8.030.168	10.786.420	11.034.920	10.960.920	8.611.020	8.451.020	8.241.020
1508 Kazneno popravni zavod zatvorenog tipa Zenica	10 Budžetski prihodi	22.115.577	25.385.000	24.677.000	24.380.000	21.119.000	21.239.000	21.062.000
1509 Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać	10 Budžetski prihodi	4.740.984	5.366.305	5.259.632	5.152.143	4.433.000	4.592.000	4.328.000
1601 Federalno ministarstvo finansija	10 Budžetski prihodi	1.556.804.695	1.404.692.167	1.274.455.273	1.190.324.289	1.404.692.167	1.274.455.273	1.190.324.289
	30 Fond namjenskih prihoda	20.034.826	20.034.826	20.034.826	20.034.826	20.034.826	20.034.826	20.034.826
	Ukupno	1.576.839.521	1.424.726.993	1.294.490.099	1.210.359.115	1.424.726.993	1.294.490.099	1.210.359.115
1603 Porezna uprava	10 Budžetski prihodi	60.163.820	88.634.182	91.478.695	81.527.081	68.972.034	67.514.770	67.630.125
1604 Finansijska policija	10 Budžetski prihodi	2.163.147	2.432.975	2.432.654	2.447.084	2.152.764	2.156.332	2.176.750

BUDŽETSKI KORISNIK	IZVORI SREDSTAVA	BUDŽET 2022	ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			UTVRĐENI LIMITI PRIJEDLOG		
			2024	2025	2026	2024	2025	2026
1701 Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	10 Budžetski prihodi	34.566.710	27.038.308	23.020.618	22.223.785	22.509.776	22.524.698	21.739.695
	30 Fond namjenskih prihoda	13.100.000	13.100.000	13.100.000	13.100.000	13.100.000	13.100.000	13.100.000
	Ukupno	47.666.710	40.138.308	36.120.618	35.323.785	35.609.776	35.624.698	34.839.695
1801 Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	10 Budžetski prihodi	245.234.583	288.622.266	288.870.907	288.928.895	168.901.712	168.849.346	168.819.313
	30 Fond namjenskih prihoda	1.300.200	200	200	200	200	200	200
	Ukupno	246.534.783	288.622.466	288.871.107	288.929.095	168.901.912	168.849.546	168.819.513
2001 Federalno ministarstvo zdravstva	10 Budžetski prihodi	136.360.169	212.653.448	174.124.648	177.030.448	131.709.245	86.735.548	86.706.348
	30 Fond namjenskih prihoda	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
	Ukupno	137.360.169	213.653.448	175.124.648	178.030.448	132.709.245	87.735.548	87.706.348
2002 Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	10 Budžetski prihodi	12.520.067	15.917.881	15.058.581	15.201.279	11.814.762	12.046.662	12.385.485
	30 Fond namjenskih prihoda	292.500	300.000	300.000	300.000	295.000	295.000	295.000
	Ukupno	12.812.567	16.217.881	15.358.581	15.501.279	12.109.762	12.341.662	12.680.485
2201 Federalno ministarstvo trgovine	10 Budžetski prihodi	1.841.655	1.978.132	2.054.296	1.963.099	1.840.600	1.941.596	1.835.037
2301 Federalno ministarstvo prostornog uređenja	10 Budžetski prihodi	27.828.198	91.141.466	87.349.466	84.873.245	13.080.370	12.977.568	13.019.347
	30 Fond namjenskih prihoda	1.642.500	1.644.500	1.644.500	1.644.500	1.644.500	1.644.500	1.644.500
	Ukupno	29.470.698	92.785.966	88.993.966	86.517.745	14.724.870	14.622.068	14.663.847
2401 Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	10 Budžetski prihodi	175.276.767	198.395.915	233.300.215	247.269.335	172.941.065	172.840.319	172.846.501
	30 Fond namjenskih prihoda	1.101.000	3.101.000	3.301.000	3.501.000	1.101.000	1.101.000	1.101.000
	Ukupno	176.377.767	201.496.915	236.601.215	250.770.335	174.042.065	173.941.319	173.947.501
2501 Ustavni sud FBiH	10 Budžetski prihodi	2.620.408	2.987.165	3.295.241	3.566.145	2.625.100	2.729.500	2.848.200
2601 Vrhovni sud FBiH	10 Budžetski prihodi	9.716.200	15.519.938	16.170.027	17.164.369	10.390.029	10.895.526	11.561.547
2602 Sudska policija	10 Budžetski prihodi	25.259.091	34.954.493	34.173.493	34.776.797	27.960.341	28.540.992	29.912.493
2801 Federalno tužilaštvo FBiH	10 Budžetski prihodi	3.545.808	6.732.947	6.943.758	7.401.543	3.989.350	4.208.350	4.443.600
2901 Federalno pravobranilaštvo	10 Budžetski prihodi	1.789.991	2.931.987	2.870.036	2.906.394	1.988.800	2.021.800	2.107.800
3201 Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	10 Budžetski prihodi	364.563.419	382.199.689	397.827.801	414.575.733	372.442.148	372.107.734	372.056.533
3301 Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	10 Budžetski prihodi	5.018.980	5.413.981	5.378.370	5.858.170	5.115.346	5.181.638	5.212.300
3401 Federalni zavod za statistiku	10 Budžetski prihodi	11.418.694	21.280.958	12.925.152	35.093.278	18.272.202	11.797.195	33.640.921
3501 Federalni hidrometeorološki zavod	10 Budžetski prihodi	3.047.660	3.505.000	3.569.000	3.609.000	3.266.500	3.266.500	3.266.500
3601 Arhiv FBiH	10 Budžetski prihodi	572.176	635.512	651.428	656.321	573.448	598.197	603.090
	30 Fond namjenskih prihoda	24.000	30.000	30.000	30.000	24.000	24.000	24.000
	Ukupno	596.176	665.512	681.428	686.321	597.448	622.197	627.090

BUDŽETSKI KORISNIK	IZVORI SREDSTAVA	BUDŽET 2023	ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			UTVRĐENI LIMITI PRIJEDLOG		
			2024	2025	2026	2024	2025	2026
3701 Federalni zavod za programiranje razvoja	10 Budžetski prihodi	824.358	916.355	898.770	913.784	860.407	848.014	850.578
3801 Federalna direkcija robnih rezervi	10 Budžetski prihodi	5.539.299	6.203.030	6.193.978	6.228.030	4.685.000	4.628.400	4.613.000
4401 Ured za reviziju institucija u FBiH	10 Budžetski prihodi	5.821.741	7.445.346	7.429.278	7.520.275	5.821.741	7.429.278	7.520.275
4601 Federalna uprava za civilnu zaštitu	10 Budžetski prihodi su rona	17.917.559	52.730.000	20.460.300	18.927.400	14.807.000	14.758.000	14.911.000
	20 Fond prihoda po posebnim propisima	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
	30 Fond namjenskih prihoda	5.808.000	12.500.000	11.500.000	11.500.000	12.500.000	11.500.000	11.500.000
	Ukupno	23.773.559	65.278.000	32.008.300	30.475.400	27.355.000	26.306.000	26.459.000
4701 Gender centar FBiH	10 Budžetski prihodi	402.673	560.496	538.382	540.577	434.153	424.254	441.492
4901 Federalna novinska agencija	10 Budžetski prihodi	3.352.849	3.976.875	3.789.289	3.772.264	3.414.236	3.430.987	3.516.299
5001 Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	10 Budžetski prihodi	24.197.995	22.954.667	22.882.081	22.927.163	14.551.444	14.610.262	14.637.950
5101 Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	10 Budžetski prihodi su rona	396.593.103	470.059.140	488.694.373	510.536.019	465.668.091	465.954.587	466.299.159
	20 Fond namjenskih prihoda	0	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000
	Ukupno	396.593.103	470.096.140	488.731.373	510.573.019	465.705.091	465.991.587	466.336.159
5102 Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko osiguranje	10 Budžetski prihodi	3.175.360.965	3.539.615.788	3.750.251.081	3.979.556.159	3.529.463.844	3.736.243.411	3.961.417.232
5201 Federalno ministarstvo kulture i sporta	10 Budžetski prihodi	46.094.294	29.514.996	29.519.996	29.539.996	29.089.379	29.094.379	29.114.379
5301 Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	10 Budžetski prihodi	48.310.757	51.110.680	54.924.575	55.915.410	48.394.451	48.637.305	48.563.919
5401 Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	10 Budžetski prihodi	25.770.025	15.836.460	15.811.814	15.875.491	11.398.224	11.352.752	11.395.774
5501 JU Centar za edukaciju sudija i	10 Budžetski prihodi	703.302	823.010	845.838	866.628	749.327	734.022	738.128
5601 Agencija za državnu službu	10 Budžetski prihodi	2.784.323	3.077.926	3.100.111	3.228.641	2.793.638	2.864.535	3.028.134
5602 Odbor državne službe za žalbe	10 Budžetski prihodi	681.552	697.651	692.989	704.053	614.400	645.063	674.996
5701 Federalni zavod za geologiju	10 Budžetski prihodi	1.666.468	1.718.400	2.360.100	1.816.900	1.386.000	1.362.000	1.421.000
5801 Federalni zavod za agropedologiju	10 Budžetski prihodi	1.398.125	1.538.578	1.520.110	1.610.226	1.374.985	1.371.376	1.453.742
5901 Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	10 Budžetski prihodi	2.127.213	3.983.125	3.610.548	3.222.301	2.204.823	2.188.053	2.195.267
6001 Federalni agromediterranski zavod Mostar	10 Budžetski prihodi	2.335.960	4.250.000	4.310.000	4.350.000	2.361.848	2.370.300	2.378.795
	20 Fond prihoda po posebnim propisima	287.000	460.000	500.000	520.000	294.000	298.000	298.000
	Ukupno	2.622.960	4.710.000	4.810.000	4.870.000	2.655.848	2.668.300	2.676.795
6101 Federalno ministarstvo okoliša i turizma	10 Budžetski prihodi su rona	8.793.738	9.810.140	12.777.140	13.223.940	8.817.000	12.105.000	12.305.000
	20 Fond namjenskih prihoda	50.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
	Ukupno	8.843.738	9.910.140	12.877.140	13.323.940	8.917.000	12.205.000	12.405.000
6201 Federalna uprava za inspeksijske poslove	10 Budžetski prihodi	9.897.741	12.248.404	11.247.802	11.289.699	10.444.374	10.288.020	10.338.298
6301 Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji BiH	10 Budžetski prihodi	600.146	645.990	689.140	735.750	610.100	610.100	610.100
6401 Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	10 Budžetski prihodi	1.230.568	1.534.309	1.624.317	1.708.205	1.069.550	1.069.550	1.069.550
UKUPNO		6.725.847.563	7.366.043.133	7.419.665.879	7.668.304.067	6.886.277.459	6.903.187.076	7.048.558.994
SVEUKUPNO		6.725.847.563	7.366.043.133	7.419.665.879	7.668.304.067	6.886.277.459	6.903.187.076	7.048.558.994

Izvor: FMF

II. Popis tabela i grafikona

Naziv tabela i grafikona	
Tabele:	Broj stranice
Tabela 2.1. Pregled projekcija stopa realnog rasta za period 2022.-2024. g.	12
Tabela 2.2. Stope rasta realnog BDP-a za zemlje Zapadnog Balkana	13
Tabela 2.3. Inflacija potrošačkih cijena (%); zemlje Zapadnog Balkana	13
Tabela 2.4. Nominalni i realni BDP FBiH 2019. – 2022. g.	17
Tabela 2.5. Makroekonomski pokazatelji BiH 2021. - 2026. g.	21
Tabela 2.6. BDP FBiH; procjena za 2022. g. i projekcije za razdoblje 2023. – 2026. g.	23
Tabela 2.7. Stope rasta uvoza i izvoza I-IV 2023./ I-IV 2022. po područjima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010	25
Tabela 2.8. Agregati glavnih industrijskih grupa	27
Tabela 3.1. Konsolidovana revidirana projekcija ukupnog okvira javnih prihoda u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024. - 2026. g.	34
Tabela 3.2. Revidirana projekcija prihoda od indirektnih poreza za Federaciju BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024.-2026. g.	36
Tabela 3.3. Revidirana projekcija prihoda od poreza na dobit u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024.-2026. g.	39
Tabela 3.4. Revidirana projekcija prihoda od poreza na dohodak u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024.-2026. g.	40
Tabela 3.5. Revidirana projekcija prihoda od obaveznih socijalnih doprinosa u Federaciji BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024.-2026. g.	41
Tabela 3.6. Revidirana projekcija prihoda Budžeta Federacije BiH za 2023. g. i projekcije za period 2024. - 2026. g.	45
Tabela 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2020. - 2023. g.	51
Tabela 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2024. – 2026. g.	52
Tabela 4.3. Plate, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u periodu 2022. – 2026. g.	55
Tabela 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za period 2024. - 2026. g.	62
Tabela 4.5. Zbirni rashodi i izdaci gradova i općina (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. -2026.)	64
Tabela 4.6. Zbirni rashodi i izdaci kantona (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. -2026.)	66
Tabela 4.7. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. -2026.)	68
Tabela 4.8. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH	69
Tabela 4.9. Stanje duga u FBiH na dan 31.12. po godinama, u mil. KM	70
Tabela 4.10. Stanje duga u Federaciji na dan 31.12.2022. godine, u mil. KM	72
Tabela 4.11. Stanje duga za koji obavezu izmirenja ima Vlada FBiH , u mil. KM	73
Tabela 4.12. Stanje duga Vlade FBiH po godinama, izuzimajući vanjski dug prenesen na krajnje dužnike, u mil. KM	73

Tabela 4.13. Struktura i kretanje unutarašnjeg duga Vlade FBiH po godinama, u mil. KM	74
Tabela 4.14. Nedospjeli dug na dan 31.12.2022. godine po emitovanim trezorskim zapisima FBiH, u KM	75
Tabela 4.15. Nedospjeli dug na dan 31.12.2022. godine po emitovanim obveznicama BiH, u KM	76
Tabela 4.16. Projekcije otplate unutrašnjeg duga u periodu 2022.- 2025. g., u mil. KM	78
Tabela 4.17. Stanje vanjskog duga u periodu 2016. - 2022. g., u mil. KM	78
Tabela 4.18. Otplata vanjskog duga u 2022. godini, u mil. KM	80
Tabela 4.19. Projekcija otplate vanjskog duga u periodu 2023. – 2026. g., u mil. KM, uključujući i dug koji je supsidijarno prenesen na krajnje korisnike	80
Tabela 5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine	83
Tabela 5.2. Pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima	86
Tabela 5.3. Pregled sažetih sektorskih gornjih granica rashoda Federacije BiH za razdoblje 2024. – 2026. g.	90
Tabela 5.4. – Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za razdoblje 2024. - 2026. g.	93
Tabela 5.5. Utvrđeni limiti za budžetske korisnike	94
Grafikoni:	
Grafikon 2.1. Prosječne stope inflacije u BiH 2019. – 2022. g.	15
Grafikon 2.2. Stope nominalnog i realnog rasta BDP – a 2019. – 2022. g.	16
Grafikon 2.3. BDP po glavi stanovnika 2019. – 2022. g.	17
Grafikon 2.4. Godišnje stope promjena obima industrijske proizvodnje u FBiH 2019. – 2022. g.	17
Grafikon 2.5. Vanjskotrgovinska razmjena FBiH 2019. - 2022. g.	18
Grafikon 2.6. Vanjskotrgovinski bilans FBiH u 2022. sa najznačajnijim partnerima	18
Grafikon 2.7. Trend kretanja potrošačkih cijena 2019. - 2022. g.	19
Grafikon 2.8. Tržište rada FBiH 2019. - 2022. g.	19
Grafikon 2.9. Bruto i neto plate u FBiH 2019. – 2022. g.	20
Grafikon 2.10. Stope rasta izvoza i uvoza I-IV 2023. (godišnji nivo)	24
Grafikon 2.11. Kretanje potrošačkih cijena I-IV 2023. g.	25
Grafikon 2.12. Potrošačke cijene po COICOP klasifikaciji I-IV 2023./ I-IV 2022.	26
Grafikon 2.13. Indeks obima industrijske proizvodnje XII 2022.-IV 2023. g.	27
Grafikon 2.14. Industrijska proizvodnja po GIG – u 2009 I-IV 2023./I-IV 2022.	27
Grafikon 2.15. Neto i bruto plaće I-III 2023. g.	28
Grafikon 2.16. Stope rasta neto plata	28
Grafikon 3.1. Trend naplate javnih prihoda u Federaciji BiH 2022./2021. g. (%)	32
Grafikon 3.2. Prognozirani trend kretanja ukupnih javnih prihoda u Federaciji BiH po kategorijama u periodu 2023. - 2026. g. (BAZA: prethodna godina)	33
Grafikon 3.3. Prognozirani trend kretanja prihoda Budžeta Federacije BiH po kategorijama u periodu 2023. - 2026. g. (BAZA: prethodna godina)	43
Grafikon 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2020. - 2023. g.	51
Grafikon 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2024. – 2026. g.	52
Grafikon 4.3. Projekcije učešća pojedinih rashoda i izdataka u ukupnoj javnoj potrošnji u 2024. godini	54

Grafikon 4.4. Prikaz izdataka za materijal, sitni inventar i usluge za period 2020. - 2026. g.	56
Grafikon 4.5. Projekcija tekućih transfera za 2024. godinu	57
Grafikon 4.6. Projekcija kapitalnih transfera za 2024. godinu	60
Grafikon 4.7. Grafički prikaz projekcije iznosa transfera za period 2024.-2026. g.	60
Grafikon 4.8. Rashodi i izdaci gradova i općina Federacije BiH u periodu 2022. - 2026. g.	64
Grafikon 4.9. Rashodi i izdaci kantona Federacije BiH u periodu 2022. - 2026. g.	67
Grafikon 4.10. Ukupni konsolidovani rashodi i izdaci svih nivoa vlasti u Federaciji BiH u periodu 2022. – 2026. g.	69
Grafikon 4.11. Kretanje unutrašnjeg duga Federacije BiH u periodu 2015. – 2022. g.	75
Grafikon 4.12. Struktura vanjskog duga u FBiH po kreditorima 31.12.2022. godine, u mil. KM	79
Grafikon 5.1. Prikaz projekcije ukupnih rashoda po sektorima za period 2024. - 2026. godina	92